PARADOX

Bernard Picton

EXPERTUL

INSTITUTUL EUROPEAN

Colecţia

PARADOX

Coperta: Cătălin Şoldan

Bernard Picton: *The Expert*
© Toate drepturile asupra acestei versiuni sînt rezervate Editurii I.E.C.I.C.S.

ISBN: 973-95528-4-6

Bernard Picton

EXPERTUL

Traducere de:
Călina Gogălniceanu
Gh. Scripcaru
Postfaţă de Gh. Scripcaru

Institutul European
Iaşi
1992

Prefaţa autorului* la ediţia românească

Am primit imboldul de a scrie această carte de la un foarte popular serial de televiziune, care a făcut mare vîlvă la începutul anilor '70. Casa producătoare, BBC, angajase o echipă de patologi medico-legali din care făceam şi eu parte - care urma, prin sfaturile sale, să asigure episoadelor maximum de autenticitate.

Se operase o modificare în scenariu şi distribuţie şi cartea, cel puţin în viziunea iniţială, avea de completat nişte goluri şi de oferit nişte explicaţii suplimentare. Cumva spre surpriza mea, ea a devenit un *bestseller*. Spun surpriză, şi nu cu falsă modestie, deoarece nu intenţionasem altceva decît să scot în evidenţă latura educativă, poate chiar morală, a muncii unui expert medico-legal. Cititorii n-au întîrziat să vadă şi latura fictivă, cîtă este.

Ca să fiu sincer, am încercat, într-adevăr, să-mi împac ambiţia de a respecta aspectul documentar al rutinei medico-legale cu dorinţa cititorului de a intra, prin Carte, într-un tărîm de vis.

Simt că prietenii şi colegii mei, prof. Gh. Scripcaru şi prof. Călina Gogălniceanu au transpus în româneşte, mai frumos decît aş fi sperat eu vreodată, gîndurile şi întrebările la care mă voi fi învrednicit să găsesc un răspuns.

Prof. Bernard Knight

* Bernard Picton este pseudonimul literar al profesorului B. Knight (vezi postfaţa).

I

Sunetul strident al telefonului spulbera liniştea biroului pustiu. Apelul dublu, minute nesfîrşite, sfîşia cu cruzime întunericul. Cine o fi fost la celălalt capăt era hotărît să meargă pînă în pînzele albe pentru a obţine un răspuns.

Dincolo de birou, holul era întunecat, cu excepţia unei raze subţiri de lumină, şi luna palidă îşi croia drum prin fereastra palierului. Ticăitul grav al unui ceasornic vechi părea să dispreţuiască sunetul aspru din cealaltă cameră.

Dintr-o dată, la etaj, o uşă se deschise şi o lumină mai puternică inundă palierul. Bodogănind încet, John Hardy trase în jurul său şnurul unui halat de casă roşu, din brocart, în timp ce cobora pe întuneric scările.

Obişnuinţa căpătată pe parcursul anilor l-a ghidat corect spre uşa biroului. Apăsă comutatorul şi se grăbi spre telefonul zgomotos care se afla pe biroul mare, din mahon.

– Alo, aici dr.Hardy.

Ascultă o clipă, apoi se aşeză pe birou, picioarele în papuci de casă bălăbănindu-se exact deasupra covorului.

– Da, îmi pare rău. Am uitat să-l comut la telefonul din dormitor. Fiind plecat aşa de mult timp, am pierdut obiceiul. Ascultă din nou, apoi îşi ridică repede privirea spre ceasul electric de deasupra bibliotecii.

– Acum sînt douăzeci de minute trecute de miezul nopţii. Dacă merg pe şoseaua principală pînă la „Cinci drumuri", aveţi acolo o maşină care să mă conducă pe străduţele acelea? Nu le cunosc pe toate foarte bine, în special pe întuneric.

Interlocutorul îi bolborosi ceva în receptor, iar el încuviinţă din cap, ca şi cum cel care sunase l-ar fi putut vedea.

– Bine. Voi fi într-o maşină Range Rover bej. Să zicem în douăzeci de minute. Trebuie să mă îmbrac mai întîi.

Puse uşor telefonul în furcă şi oftă. Viaţa mergea înainte, la fel şi moartea. Aprinzînd lumina, urcă din nou scările, ascultînd cu neplăcere bubuitul îndepărtat al tunetului.

– Cizme şi o haină de ploaie, murmură el. Intră înapoi în dormitor şi aruncă o privire plină de regret spre cartea deschisă de pe noptieră. Ochii i se îndreptară spre patul mare şi dublu care numai pe jumătate era mototolit. Un nod brusc, nedorit, i se urcă în gît, urmat repede de un sentiment aproape de groază. Îşi dădea seama că acesta e primul telefon după aproape trei luni. Hardy se uită ţintă la pat, ca hipnotizat. Îl cuprinse o teamă de nesuportat. Dar îi trecu tot aşa de repede după cum venise, trase adînc aer în piept şi îşi îndreptă trupul.

– Pentru numele lui Dumnezeu, nu fi aşa de autocompătimitor, spuse cu voce tare. Intră într-o cameră mică de toaletă şi-şi dezbrăcă pijamaua. Trecîndu-şi repede mîna peste bărbie, îşi spuse că bărbieritul de dimineaţă îi va fi suficient. Apoi alese dintr-un sertar al şifonierei o cămaşă sport în pătrăţele şi un pulover gros. Şosete groase şi o pereche de pantaloni vechi golf peste pantalonii de corp, şi în cîteva clipe era gata de acţiune. Alt bubuit de tunet, de data asta mai aproape, îl făcu să caute pe dibuite deasupra unui dulap, o pălărie impermeabilă care avea încă mici rupturi în calotă de la muştele de pescuit. Îşi luă ceasul şi portofelul şi coborî scările casei învăluită în tăcere. De data aceasta, merse spre laboratorul său care fusese încuiat timp de zece săptămîni, şi de aceea mirosea a praf şi a închis. Pe o masă de lîngă fereastră se afla trusa medicală, pătrată şi neagră. O balansă în aer, sperînd că Sandra,

ultima sa tehniciană de laborator, pusese tot ce trebuie în ea înainte de a pleca la noua ei slujbă din Liverpool.

Hardy se întoarse în bucătărie şi deschise uşa dinspre grădină. Păşi afară pe aleea de pietriş şi, privind în sus, observă că nori negri se rostogoleau acoperind luna palidă. Din nou, un bubuit de tunet veni din vest. În drum, spre ieşire, îşi luase o jachetă de pescuit din hol şi acum se străduia să se îmbrace cu ea, deoarece, primele picături de ploaie începură să lovească acoperişul garajului. Haina era din nylon gros, verde-olive, şi din nou îşi aminti cu groază că ultima dată o purtase cînd Jo a fost împuşcată. Scrîşni din dinţi, iritat, văzînd că John Hardy nu e omul impasibil, rece şi logic, aşa cum crezuse. Păşind spre garaj pe pietrişul care scîrţia, îşi alungă voit din minte aceste gînduri, pe cînd intra şi bîjbîia după comutator. Puse geanta în spate, în maşină, apoi luă de pe podea o pereche de ghete Wellington şi le aruncă lîngă geantă. Probabil că erau reci şi umede, dar nu avea ce face. Din descrierea pe care Carrol o făcuse la telefon, va avea nevoie de ele, aşa umede cum erau. Hardy ridică uşa garajului şi stinse lumina. Maşina porni la primul contact şi plecă fără să închidă uşa după el.

Farurile îşi croiau drum în noapte în timp ce mergea spre şoseaua principală A-41, care ducea de la Warwick la Birmingham. Roverul era luat cu împrumut de la un negustor, aşa că, cel puţin, de el nu se legau amintiri dureroase. Maşina albă, Alfa Romeo, îi fusese distrusă de un incendiu pe cînd îndeplinea o acţiune de rutină pe terenul de locuinţe al negustorului. Pînă cînd compania de asigurări va hotărî ce se va întîmpla cu înlocuirea maşinii, i se dăduse cu împrumut această maşină, prin intermediul unui director care-şi ceruse multe scuze.

Hardy îndreptă maşina cu botul spre nord, cam cu opt mile înainte de întîlnirea cu poliţia. Nu era încă 12,30, dar drumurile erau foarte liniştite. Vremea ameninţătoare, acum cu multe fulgere şi trăsnete, ţinea pe toată lumea acasă, cu excepţia celor foarte dîrji. Apoi ploaia se porni şfichiuind, iar Hardy oftă cu gîndul la următoarele ore. După douăzeci şi cinci de ani de meserie, ştia că cea mai mare parte a

investigației la fața locului va consta din așteptarea fotografului, așteptarea luminii, așteptarea laboratorului judiciar, așteptarea antreprenorului de pompe funebre. Iar acum, văzînd vremea, se gîndi cinic, „poate chiar vom aștepta scafandrii."

Tot ce-i spusese la telefon șeful de la Departamentul de Investigare a Crimelor se referea la corpul unei fete găsite departe, în pădure, într-o carieră de piatră părăsită. Locul era lîngă un sătuc îndepărtat din zona rurală, în triunghiul format de Warwick, Birmingham și Stratford-on-Avon. Nu avea alte detalii dar îl știa pe Carrol de mult și dacă acesta a spus, „e o treabă urîtă, doctore", atunci era destul. Dacă ar fi fost vorba de un detectiv mai tînăr și mai puțin experimentat, atunci Hardy ar fi avut nevoie de mai multe amănunte înainte de a ieși din casă, așa de prompt, pe o noapte urîtă ca aceasta, dar descrierea laconică a lui Carrol era o garanție pentru gravitatea cazului.

John Hardy se întreba, în timp ce privea atent prin tunelul luminos făcut de faruri, de cîte ori plecase astfel cu mașina în necunoscut. Cîte nopți negre și zori cenușii nu văzuse el, împreună cu o mulțime de bărbați solizi și gravi, stînd în fața vreunei scene patetice sau înfiorătoare de moarte violentă? În momente ca acestea, se întreaba uneori de ce își alesese, la urma urmelor, medicina legală, cu siguranță cea mai macabră și mai puțin populară specialitate din medicină. Niciodată nu fusese chemat la un omor la ora 11 într-o dimineață însorită de martie. Întotdeauna era chemat, cel puțin din cîte își amintea, între miezul nopții și patru dimineața, întotdeauna era frig și de obicei ploua sau ningea. Întotdeauna îl aștepta o zi plină de treburi, pentru care avea de dat o mulțime de telefoane. Alteori, tocmai urma să prindă feribotul ca să plece în vacanță pe continent sau să ia avionul pentru vreo conferință în America. Urmărind picăturile mari de ploaie care zburau spre el în razele de lumină, își dădu dintr-o dată seama că îmbătrînea și devenea ursuz. Slavă Domnului că mai avea ceva perspicacitate, gîndi, smulgîndu-se din dispoziția introspectivă și prea îngăduitoare cu el însuși. Această meserie era cu

siguranţă cea mai interesantă, era privilegiat că o are şi nu dorea să o schimbe pentru nimic în lume. Dar nu mai era acelaşi lucru, gîndi el, şi umerii îi coborîră din nou. Jo nu mai era. Încercase să-şi spună că nu era chiar aşa, dar în sinea lui ştia că acesta este adevărul. Focul din adîncul său se stinsese sau, dacă nu, ardea foarte slab.

Primul telefon după întoarcere i-a arătat că trei luni şi o călătorie în jurul unei jumătăţi a globului schimbaseră ceva din fiinţa foarte deprimată care fusese îndată după moartea soţiei. Ştia că noaptea aceasta trebuie să fie un test. Asemenea omului care intră din nou în apă după ce era să se înece sau pilotului care zboară din nou după ce s-a prăbuşit, cazul acesta trebuia să-l refacă sau să-l distrugă.

Se îndreptă repede. „Prostii! John Hardy, sentimental blestemat ce eşti, vierme speriat! Detaşează-te!" După o pauză, adăugă cu voce tare:

– Şi încetează, la naiba, să vorbeşti de unul singur.

Se simţi mai bine după asta şi se concentră la volan. Cunoştea şoseaua principală ca-n palmă, iar „Cinci drumuri" era o încrucişare cam la un sfert din distanţa de la Warwick la Birmingham. Ramificaţia de vest a intersecţiei mergea spre Rowington şi apoi spre alte localităţi, Shrewley şi Lapworth, de-a lungul canalului Grand Union, dar pe lîngă aceste şosele secundare existau drumuri şi artere laterale cunoscute numai de localnici.

Range Roverul nu îi era la fel de familiar ca vechea lui maşină, dar îi plăcea totuşi şi, chiar în condiţiile proaste ale nopţii, era plăcut să conduci. Suburbiile şi satele se ştergeau în întunericul de octombrie. Acoperişurile şi caldarîmul sclipeau din cauza umezelii, la ferestrele de la etaj apărea o lumină roşiatică, iar oamenii umblau de colo pînă colo, pregătindu-se pentru noapte.

Trecuse de Hatton şi era acum la loc deschis, spre „Cinci drumuri". În timp ce ştergătoarele îi băteau ca două metronoame gemene în faţa ochilor, această vreme îngrozitoare de toamnă, din Midlands, i-o aducea în minte pe aceea din insulele Canare şi Caraibe, unde îşi

petrecuse ultimele opt săptămîni, străduindu-se din greu să-şi îngroape singurătatea într-o serie de activităţi distractive, ce se desfăşurau la bordul vasului. Reuşise? De fapt, nici el singur nu ştia. Probabil ceva realizase, dar poate că nu erau decît cele două luni care neteziseră muchiile aspre ale durerii. Poate că ar fi putut economisi o mie de lire stînd în Warwick, cu acelaşi rezultat. Simţind că alunecă în cercul familiar al autocompătimirii şi învinuirii, se concentră cu furie asupra volanului. Era aproape bucuros cînd ajunse din urmă un camion mare, care acoperea pe jumătate şoseaua. Încercă să-l depăşească pe şoseaua umedă şi alunecoasă. Cînd, în cele din urmă, pe o porţiune dreaptă, îl depăşi, descoperi „Cinci drumuri" chiar în faţă. Şi-l închipuia pe şoferul camionului înjurîndu-i pe „ticăloşii ăştia proşti care depăşesc şi apoi se abat de la drum!" Dar nu avea de ales şi semnaliză stînga.

Maşina poliţiei era parcată la cîţiva yarzi, pe şoseaua laterală. Era un Jaguar alb, cu o bandă roşie fluorescentă în jur şi un semnalizator cu lumină intermitentă albăstruie pe capotă, care se rotea, aruncînd o rază misterioasă prin aerul umed. John Hardy trase chiar în spatele Jaguarului şi aprinse o dată farurile, să confirme cine era. Şoferul de la poliţie scoase braţul afară în ploaie, făcu semnul O.K. cu degetul mare şi porni. Roverul îl urmări cîteva mile pe şoseaua laterală, apoi o coti la stînga pe un drum şi mai îngust pentru a merge încă o milă. Se aflau acum într-o regiune agricolă, dar porţiuni de pădure începeau să apară pe ambele părţi ale drumului. Se părea că nu mai erau case sau vile pe acest drum iar Hardy putea să vadă la lumina farurilor numai intrările pe ogoare sau găurile mari din gardurile vii.

Maşina poliţiei continua să meargă, lanternele strălucitoare din spate fiind singurul reper în întunericul ca de smoală. Apoi, semnalizatorul de pe dreapta începu să clipească cu o lumină galbenă. Vehiculul lucios al poliţiei coti încet în ceea ce părea a fi o porţiune fără copaci, iar Hardy văzu că părăseau drumul asfaltat pentru a merge pe o cărare cu pietriş. Cîteva sute de yarzi în viteza a doua şi apoi înţelese că ajunseseră.

Jaguarul se opri pe partea laterală a drumului, care aici se lărgea într-o mică zonă defrişată. Se mai aflau şi alte vehicule: un alt Jaguar alb, două Morris 1100 şi un alt Range Rover, toate fiind maşinile poliţiei. Mai departe erau patru maşini civile şi Hardy presupunea că aparţin detectivilor cu grad superior, fotografilor şi poate cuiva de la laboratorul de medicină legală al Ministerului de Interne. O altă maşină, o mini, era parcată în faţa lui şi văzu un poliţist în uniformă aplecîndu-se spre fereastra şoferului. Cînd coborî din maşină, observă doar o etichetă pe parbriz: „Presa". Încă o dată îl uimi instinctul care-i conduce pe reporteri la locul crimei, asemenea unui proiectil dirijat spre ţintă prin radar. Dacă s-ar găsi un cadavru în mijlocul deşertului Gobi, se gîndea Hardy, nu s-ar mira deloc dacă un tînăr plin de coşuri de la *Wolverhampton Observer* ar apărea pe neaşteptate de după cel mai apropiat bolovan.

Îşi luă din spate servieta şi, la lumina roşie şi slabă a stopurilor, se săltă pe fiecare picior pentru a-şi încălţa cizmele de cauciuc. Acum, siluete neclare veneau dinspre celelalte maşini.

– 'Mneaţa, doctore. Ce plăcere să te vedem din nou!

Şeful grupului de ofiţeri de poliţie era omul care telefonase, directorul şef al detectivilor, Lewis Carrol, cunoscut în mod inevitabil la poliţie ca „Alice", deşi, desigur, el nu locuia în Ţara Minunilor. Era o persoană îndesată iar în întuneric, din cauza lăţimii, înălţimea sa de şase picioare* părea mai mică. Avea formă de piramidă, lăţindu-se progresiv pe măsură ce ochiul cobora de la capul mic şi chel, trecînd de umeri, spre talia care se îngroşa şi apoi la picioarele masive. Hardy îl văzuse odată în costum de baie, ceea ce îi sugerase imaginea unui atlet japonez. Dar era un detectiv al naibii de bun şi foarte tenace.

Mai departe era Sam Partridge, directorul lui Carrol şi al doilea om de la Cartierul General al Departamentului de criminalistică. Mai erau două umbre în întuneric, cărora Hardy le adresă un salut.

* În engleză, foot = picior, unitate de măsură egală cu 12 inches, adică 30,479 cm.

– Scuze că te-am făcut să ieşi pe o noapte ca asta, doctore, continuă Alice, dar acum se mai domoleşte puţin.

Foarte adevărat. Ploaia grea aproape că se oprise pentru moment, deşi copacii de deasupra încă mai picurau.

– Locul e ceva mai jos. Îţi voi povesti totul pe drum.

Hardy mergea alături de Carrol, ceilalţi îi urmau. Au trecut pe lîngă un grup de poliţişti în uniformă, care stăteau în picioare lîngă maşini, unul vorbind prin fereastră, la radio. Piuitul constant al aparatului de înaltă frecvenţă şi amestecul distorsionat de coduri numerice îi deveniseră dintr-o dată foarte familiare şi oarecum liniştitoare. Lucrurile pe care le cunoşti şi le înţelegi pot fi asemenea unei plute de salvare de care te prinzi într-un naufragiu, gîndi Hardy, apoi respinse cu furie această idee deoarece era un nonsens egoist. Detectivul-şef vorbea în timp ce treceau pe lîngă maşini, pe drumul noroios.

– ...prea mult noroi ca să aducem maşinile aici. Şi nu vrem să stricăm, pe cît putem, nici o urmă. Ploaia asta blestemată nu ne va ajuta. A spălat deja orice urmă de roţi.

– La telefon ai spus că e o fată?

– De vreo douăzeci de ani, poate douăzeci şi doi. Nu e de mult timp aici. De o zi sau două. Nu se poate vedea nici un semn pe ea, dar nu am atins-o încă, nu înainte ca să cercetezi tu.

Hardy înainta cu greu, simţindu-şi picioarele tot mai reci şi mai umede în ghetele de cauciuc nefolosite de mult timp. Mergeau pe iarba ofilită de la marginea potecii, astfel încît să nu strice vreo urmă de roţi care ar fi putut supravieţui ploii.

– Cînd a fost găsită?

– Cam pe la nouă. Din întîmplare.

Hardy s-a oprit în mijlocul porţiunii de iarbă aspră.

– Ora nouă. În bezna asta?

Carrol zîmbi în întuneric, cu gura atît de deschisă, încît Hardy îi putu vedea dinţii falşi strălucind pe faţa mică şi zbîrcită.

– Da, un fermier din josul drumului, ceva mai la vale, şi-a pierdut o vacă. O căuta pentru că era ora mulsului. O mai caută încă, din cîte ştiu. Poarta fusese lăsată deschisă şi jumătate de duzină de vaci s-au rătăcit. Le-a găsit pe toate cu excepţia uneia şi a căutat-o toată seara ca să o aducă acasă. A ajuns în această pădurice să vadă dacă nu căzuse cumva într-o carieră veche, unde înainte pierduse alte animale.

Începuseră să înainteze din nou cu greu.

– Nu şi-a găsit vaca, dar a găsit o fată. I-a trebuit ceva timp ca să aducă poliţistul. Apoi ne-a chemat pe noi, aşa că pînă am ajuns aici s-a făcut ora unsprezece. Cred că de asta te-am sunat aşa tîrziu.

Picioarele lui Hardy erau acum de-a dreptul ude. Din cauza arboretului, apa împroşcată trecuse peste marginile cizmelor.

– Ai vreo idee cine este?

Alice clătină din cap în întuneric.

– Nu avem încă nici o cheie. Nici o poşetă. Nu putem începe cercetarea pînă nu se luminează, ca să nu încurcăm urmele. Poate o fi ceva în buzunarele ei, dar nu ne ocupăm de asta pînă nu cercetezi tu.

Cărarea devenea mai noroioasă şi mai alunecoasă iar ploaia începu din nou, deşi nu la fel de tare ca înainte. Hardy văzu lanterne în faţă şi la stînga şi o lumină, mai mare şi mai puternică, printre copaci.

– Am ajuns, să mergem pe acest drum. Încercăm să evităm cărarea.

Un agent de poliţie stătea în marginea potecii, strîns înfăşurat în haina de ploaie. Ţinea o planşetă cu clamă pentru hîrtii, protejată insuficient de colţul unei mantale poliţiste, pe care şi-o aruncase peste haina de ploaie. Se îndreptă şi salută cînd şeful se apropie de el.

– O.K., fiule. Adaugă-l pe listă şi pe dr.John Hardy, medic legist, spuse Carrol şi dispăru în stînga, printre copaci.

Hardy plonjă după el în bălăriile înalte şi în iarba plină de apă. Era destul tufăriş ud aici pentru a-l face să regrete că nu şi-a luat ghetele de pescuit şi cizmele pînă la genunchi.

Două benzi de plastic fuseseră prinse la repezeală pe copaci şi pe tufişuri, pentru a delimita o cărare de acces spre locul faptei. Se evita astfel efectul distrugător al umbrelelor asupra unei alte zone ce trebuia mai întîi amănunţit cercetată. Pe acest drum la 20 de yarzi mai jos, văzu lanterne mişcîndu-se asemenea licuricilor.

– Am s-o iau înainte, doctore. Uită-te pe unde mergi, ca să nu treci peste margini. Este o vegetaţie foarte abundentă peste tot, şi undeva pe aici există un povîrniş cam de cinci picioare.

Sam Partridge, care era tot atît de înalt şi de suplu pe cît era şeful său de bondoc, mergea în faţă, lanterna sa mare pîlpîind înainte şi înapoi pe terenul ud. Cărarea cobora abrupt şi Hardy alunecă agăţîndu-se de ramuri cu mîna liberă, iar geanta i se izbi de trunchiuri şi de tufişuri. În spatele lui, şeful plonjă şi el, înjurînd de cîte ori călca greşit. În cele din urmă s-au oprit din alunecare lîngă un grup de bărbaţi înghesuiţi în jurul unei mese cu trei picioare, pe care era o lampă mare, conectată printr-un tub la un cilindru de gaz Calor. Lumina albă şuierătoare strălucea într-o junglă verde, umplînd scobitura din malul abrupt în care tocmai coborîseră.

– E acolo înăuntru, doctore, spuse Carrol, indicînd în spate, spre capătul mai îndepărtat al unui tufiş sălbatec de urzici şi rugi de mure care umpleau semicercul unei mici cariere. Copacii formau un cerc deasupra lor, iar lampa de gaz arunca o lumină sinistră pe jumătatea de sus a trunchiurilor. John Hardy îşi puse cu grijă servieta jos şi privi locul acţiunii. Dacă nu erai atent, de aici începeau greşelile. O geantă pe un loc greşit şi un capăt foarte important de ţigară ar putea fi zdrobit sau o urmă de picior ar putea fi ştearsă. Stătea în picioare cuprinzînd cu privirea scena, pentru a localiza poziţia diferitelor repere. În spate, Sam Partridge îl urmărea ştiind din experienţă că nu se putea grăbi. Colaborase cu el la multe cazuri de acestea şi ştia că este un lucrător pedant, uneori iritant de grijuliu, dar pe care te puteai baza întru totul în vederea celui mai bun răspuns posibil.

Din locul unde era Partridge, John Hardy îşi profila silueta pe fundalul luminat. Sam îi vedea trupul frumos, cam îndesat, nemişcat, şi îşi aminti de alte locuri şi alte timpuri. Ştia prin ce trecuse Hardy de curînd, deşi el însuşi nu a fost implicat direct. Jo, soţia lui Hardy, medic generalist la Warwick, se oferise în mod voluntar să intre într-o casă ce era sub supravegherea poliţiei. Un nebun răpise un băiat, iar cînd băiatul a făcut pneumonie, Jo a încercat să-l ajute. Cînd poliţia a năvălit în casă, ea a fost împuşcată de bărbat şi a murit mai tîrziu, la spital. Se întreba cum acest doctor de cincizeci şi cinci de ani se va adapta la pierderea tragică a unei soţii tinere şi atrăgătoare. Se va grăbi să se căsătorească din slăbiciune cu vreo păpuşică sau va rămîne un văduv bătrîn, devenind mai aspru şi mai excentric pe măsură ce anii vor trece? Din cîte se pricepea el la oameni, nu credea în prima alternativă, cu toate că şi-l putea imagina pe Hardy devenind din ce în ce mai retras, păstrîndu-şi manierele sale curtenitoare şi civilizate. Visarea i-a fost însă întreruptă de silueta care s-a întors brusc spre Carrol.

– Care este cea mai bună cale de acces, domnule Carrol?

Alice arătă cea mai apropiată latură a povîrnişului, între arboretul des şi stînca neagră a carierei.

– Cariera este aproape la acelaşi nivel cu locul unde sîntem acum, doctore... în afară de partea din spatele nostru, care este mai jos cu cîteva picioare. Peretele din spate coboară perpendicular, pornind de la copacii aceia. De acolo a fost aruncată, după cît se pare.

Sam Partridge înaintă.

– Toate acţiunile noastre de pînă acum s-au desfăşurat pe această latură din dreapta. Nu cred că o „maşină mică", dacă este vorba de o „maşină mică", s-ar fi coborît aici. Vegetaţia era intactă cînd a ajuns primul poliţist.

Hardy îşi ridică din nou servieta şi îl urmă cu prudenţă pe Alice, care înainta pe povîrniş. Rugii de mure i se agăţau pe jachetă iar picioarele pătrundeau tot mai adînc în ceea ce simţea a fi un amestec de noroi şi bălegar de vacă. Se întreba de cîte ori nu făcuse aşa ceva pe

la miezul nopţii? Apoi, aproape brusc, o văzu. Acesta era motivul pentru care treizeci de oameni stăteau în ploaie şi pentru care pînă dimineaţă s-ar mai putea implica vreo sută. Nici o osteneală nu era prea mare, nici o cheltuială nu era cruţată, asta era atitudinea poliţiei cînd se confirma cuvîntul sinistru „omor". Şi era obligaţia lui, şi numai a lui, să-l confirme.

– Îţi aparţine, doctore, murmură Carrol stînd mai la o parte.

Hardy lunecă pe lîngă el în spaţiul îngust dintre faţa stîncii şi trandafirii sălbatici. Lumina de la lampa de gaz era umbrită aici de arboretul înalt din mijlocul carierei, aşa că detectivul îi dădu o lanternă pătrată. Raza galbenă de lumină trecu peste încîlceala verde şi maro a stufărişului, luă în vizor stînca neagră udă, apoi se roti repede înapoi şi se fixă pe o formă mototolită care zăcea pe rugii de mure morţi de lîngă peretele carierei. Zăcea aproape cu faţa în jos, braţul stîng aruncat într-o parte, genunchii strînşi. Pentru o clipă dădea impresia că doarme, asemenea sutelor de imagini similare pe care Hardy le văzuse. Îl cuprinse din nou fiorul dureros de tristeţe pentru o viaţă tînără, sfîrşită atît de tragic. Ştia însă foarte bine că în această profesie nu trebuie să-ţi dai frîu liber emoţiilor. Omul are un fond de compasiune limitat şi ar însemna să-i ceri prea mult să şi-l epuizeze cu generozitate în orice ocazie. Dar acum, în special acum, o compătimea. Foarte puţin însă, căci avea treabă de făcut. Îşi puse servieta jos, lîngă el. Examinînd terenul cu picioarele, cu grijă, înaintă cu prudenţă pînă cînd se putu ghemui aproape de ea. Strigă în spate, peste umăr, spre Lewis Carrol:

– Ce-i cu fotografiile?

– Le-am făcut din locul de unde eşti tu acum. Nu cred că mai este ceva pe acolo prin jur. Trebuie să fi fost aruncată de acolo, de sus. Şi indică, printr-o mişcare bruscă a capului, faţa stîncii.

– Ce-i cu legiştii, vin şi ei? întrebă Hardy, tot fără să atingă corpul pînă ce nu verifică foarte bine dacă întreaga maşinărie de rutină a investigaţiei funcţiona corect.

– Sînt pe drum. Ar fi trebuit să ajungă o dată cu tine.

Hardy se uită din nou la cadavru. Pielea fetei era albă ca varul la lumina lanternei. Arăta şi mai groaznic prin contrast cu rochia de mătase neagră care acum era udă şi pătată de pămîntul şi lichenii de pe roca de deasupra. Fusta scurtă era mototolită pînă la coapse iar un umăr al rochiei era tras în jos, spre partea de sus a braţului. Părul blond, plin de noroi, era încurcat în rugii de mure, iar mîna întinsă semăna cu o gheară mică, din cauza lividităţii cadaverice.

– Nu stric nimic dacă mă apropii de ea, nu-i aşa?, strigă Hardy fără a se uita în jur.

– Acţionează cum vrei, doctore. Nu e nici o urmă de maşină mică aici, pe pămînt. Bărbatul trebuie să fi stat sus.

Detectivul-şef credea că fusese aruncată de pe panta de deasupra iar Hardy, care rareori presupunea ceva, trebui să fie de acord, deoarece părea foarte puţin probabil ca un posibil sinucigaş să sară numai de la cincisprezece picioare pe o saltea de rugi de mure.. Un minut studie poziţia în care era fata în raport cu elementele din jur. Nici chiar cei mai buni fotografi nu pot să înlocuiască primele impresii, care nu se mai pot reconstitui după ce cadavrul a fost mişcat. Privirea înregistra totul, iar procesul intuitiv începea să i se desfăşoare în minte, făcînd comparaţie cu scene similare, cu alte cadavre din împrejurări asemănătoare. Începea să simtă pulsul situaţiei, ceea ce nu putea niciodată să explice, în termeni reci, negru pe alb, studenţilor sau altor medici.

Detectivii aşteptau răbdători, în timp ce ochii lui Hardy analizau totul. Ştiau că era al naibii de bun într-un asemenea moment şi nu încercau să-l forţeze sau să-l grăbească.

După ce a înregistrat suficiente detalii, s-a aplecat mai aproape de corp, pentru a-l putea atinge. Partea din spate a gîtului şi latura stîngă a feţei erau vizibile. Întinse mîna ca să pipăie pielea. Era rece şi udă, dînd senzaţia de cauciuc ud şi lipicios, specifică unui cadavru. Apucă cu grijă braţul întins şi-l mişcă pentru a vedea cît era

de ţeapăn. Braţul era rigid şi, cînd îl aşeză încet lîngă el, corpul se mişcă.

– E moartă cel puţin de ieri. Cel mult de două zile, strigă peste umăr. Cea mai bună estimare pînă acum ar fi alaltăieri noapte, adică sîmbătă noaptea.

Acum era aproximativ ora unu, luni dimineaţa.

– Sigur , doctore. Tot aşa credem şi noi. N-ai putea fi mai precis asupra datei?

Hardy îşi îngădui să zîmbească puţin în întuneric. Primele două întrebări pe care poliţia le pune întotdeauna sînt „cine este?" şi „de cînd este moartă?".

– Nu prea. Ştii ce cred despre estimarea orei morţii. Dar vom vedea cînd o scoatem afară.

Îi îndreptă capul puţin mai spre stînga, învingînd rigiditatea morţii. Gîtul era rigid dar reuşi să-i vadă mai bine faţa. Pe obraji avea zgîrieturi de la măcieşi. Nu mai era nici o altă urmă în afară de colorarea cu pete specifice morţilor. Ochii erau larg deschişi. Îi trase uşor, cu degetul mare, pleoapa inferioară. Nu era nimic anormal. Primele semne de neliniştе începeau să-l furnice pe ceafă. Nu era strangulată. Îi vedea gîtul cu uşurinţă, deoarece rochia neagră era decoltată. Nici o sîngerare, nici o rană de cuţit sau glonte în părţile expuse vederii. Nici un semn de asfixie la ochi sau pe tegumente. Era încă la începutul investigaţiei.

– Nu se vede nimic pînă acum, domnule Carrol, spuse el.

– Bine, doctore. Cred că legiştii au sosit. Mai rămîi aşa un minut.

Hardy se aşeză pe călcîie, relaxîndu-se. Era din nou în imediata apropiere a unui cadavru, aşa cum fusese de nenumărate ori. În spatele lui se auzeau trosnituri şi înjurături şi se apropia o lumină mai puternică. Noul venit avea o lanternă electrică mare ce lumina în sus destul de bine pentru a dezvălui o chică de păr sălbatic şi ochelari cu sticle groase.

– 'Mneaţa, John. Ce avem?

Hardy privi în sus, din poziţia sa chircită. Marginile cizmelor de cauciuc îl tăiau sub genunchi, iar muşchii coapselor începeau să-l doară.

– Salut, Archie. Ce faci?

Nu li se păreau nepotrivite asemenea schimburi de amabilităţi într-un astfel de loc şi la o asemenea oră.

– Bine, bine. Mă bucur că te-ai întors, nu te-am văzut de veacuri.

Odată terminate detaliile de protocol, Hardy reveni la treaba lui.

– După cît se pare, este o fată cam de 20 de ani, aruncată de la marginea carierei. Pînă acum, nici o cauză evidentă a morţii.

Archie Salmon era cercetător în cadrul Laboratorului de ştiinţe legale al Ministerului de Interne. Licenţiat în biologie, arbora o înfăţişare de „profesor trăsnit", dar experienţa şi perspicacitatea din domeniul său de expertiză le egalau pe cele ale lui Hardy. Înaintă tîrîndu-şi picioarele, se aşeză alături pe vine aşa cum făcuse şi doctorul şi privi cu atenţie. O vreme nici unul nu vorbi.

– Nu prea avem ce face aici, spuse Archie în cele din urmă.

Hardy mormăi în semn că este de acord. Un fior de frig şi umezeală îl străbătu dintr-o dată, din cap pînă în picioare.

– Sînt prea bătrîn pentru nopţile astea umede, Archie.

Plimbă încet lumina lanternei pe trupul nemişcat.

– Sînt de acord că nu avem ce face. Mai întîi trebuie scoasă de aici.

Cercetătorul folosea propria lanternă, care era mai puternică, iar raza de lumină se opri pe braţul întins al fetei.

– Ce-i semnul ăla, cel de la încheietura mîinii?

Hardy se uită cu coada ochiului pe dunga de lumină.

– E ceva aici. Pare a fi o urmă lăsată de o curea de ceas sau de o brăţară.

Lanterna lui nu era destul de puternică ca să-i fi dezvăluit semnul mai înainte. Amîndoi priviră o clipă, apoi Hardy se ridică, strîmbîndu-se din cauza durerii din picioare.

– Atunci să o scoatem. S-au făcut toate fotografiile, după cum spune domnul Carrol.

Era întotdeauna foarte corect cînd menţiona numele altora, chiar şi pentru ultimul sergent de poliţie. Archie nu se încurca însă cu aşa ceva.

– Alice! zbieră el. Ai ceva împotrivă să continuăm? Îl ştia pe supraveghetorul-şef de pe cînd era sergent şi nu avea nici o reţinere să-i folosească porecla. Făcea parte din excentricitatea sa, cultivată cu multă grijă.

Carrol înainta pe marginea carierei, cu faţa spre ei.

– Sigur, faceţi ce vreţi. Sîntem împotmoliţi pînă ce clarificăm locul acţiunii. Din cauza ăstor rugi blestemaţi de mure, nu am putut monta cortul de plastic, ca să ne apere de ploaie.

Archie Salmon zbieră din nou, de data asta peste capul lui Alice, către o siluetă neclară, ce stătea împreună cu ceilalţi detectivi, la marginea de jos a carierei.

– Ted, vrei să aduci folia aia mare de polietilenă?

O clipă mai tîrziu, ofiţerul de legătură de la Laboratorul de medicină legală întinse o folie împăturită, pînă ce ajunse la Hardy. Acesta o despături în patru şi o puse cu grijă pe spatele fetei. Apoi, cu Archie Salmon şi Lewis Carrol, luminînd cu ambele lanterne cadavrul, rostogoli fata uşor, astfel încît să stea parţial pe folia de plastic. Acum putea să vadă partea care nu-i fusese accesibilă. Partea de dedesubt a feţei şi a gîtului era colorată într-un roşu purpuriu, din cauza coagulării sîngelui în ţesuturi. Braţul stîng, ţeapăn, se proiecta spre el, iar picioarele îndoite se balansau nesigure pe călcîie. Ţinu corpul cu o mînă şi se uită la vegetaţia zdrobită pe care stătuse. Nu părea nimic deosebit.

Biologul trase polietilena sub trup, aşa cum o soră pune cearşaful sub pacient, într-un pat de spital.

– O.K., poţi să-i dai drumul acum.

Hardy slăbi strînsoarea braţului fetei şi ea se rostogoli pe partea cealaltă, pe folia de plastic. Dacă ceva de pe trup cădea în drum spre morgă, rămînea pe materialul transparent şi putea fi recuperat pentru examinare.

– Va trebui să reduc rigiditatea cadaverică a braţului, căci altfel nu o vom putea transporta, murmură Hardy. Apăsă cu grijă braţul întins, pînă ce simţi că muşchii rigizi cedează.

– D-le Carrol, presupun că cea mai mare parte a timpului de cînd a murit a stat aici, rosti el peste umăr.

– De unde ştii asta, doctore?

– Depunerea sîngelui, adică lividitatea post-mortem, este în întregime în partea de jos a corpului. Trebuie să fi fost aruncată aici la cîteva ore de la moarte.

Înfăşură bucata mare de polietilenă peste trup şi împachetă cu grijă corpul.

– Ce se aude cu transportul? întrebă Archie.

– Mi-e teamă că nu avem nici un antreprenor de pompe funebre, răspunse Carrol. Avem o targă de tip brancardă în Range Roverul special. E bună?

Hardy compară avantajele nesemnificative oferite de un coşciug uşor din fibre de sticlă adus din oraş, cu perspectiva rămînerii lîngă cadavru, în frig şi umezeală, cel puţin încă o oră. Amorţeala din degetele de la picioare era însă mai puternică.

– O vom scoate acum. Nu ajută la nimic să mai aşteptăm, nu-i aşa, Archie?

Cercetătorul legist îşi scutură capul cu păr zburlit:

– Să ne continuăm treaba, spuse el.

II

Lewis Carrol părea puţin iritat. Stătea într-un fotoliu şubred din micuţul birou al morgii spitalului şi haina de ploaie udă îi ajungea pînă la podea, încadrîndu-i picioarele masive, încălţate cu ghete mari. Gura de sub nasul borcănos avea comisurile lăsate în jos, dîndu-i o înfăţişare acră.

– Chestia e, doctore, avem sau nu avem o crimă pe cap?

Hardy stătea lîngă o chiuvetă din colţ, săpunindu-şi mîinile. Încă mai purta mantaua verde şi cizmele de cauciuc. În timp ce-şi trecea clăbucii peste degete, se hotărî ce răspuns să-i dea şefului.

– Nu ştiu, spuse în cele din urmă. Judecînd după împrejurări, e greu de spus ce altceva ar putea fi.

Faţa zgrunţuroasă a lui Alice părea şi mai nefericită.

– Al dracului răspuns, mormăi el.

În partea cealaltă a camerei, Sam Partridge şi Archie Salmon îi urmăreau. Simţeau că va apărea o mică fricţiune între cele două personaje principale. John Hardy termină cu spălatul şi începu să se frece pînă la coate cu un prosop uzat, de spital.

– Nu intenţionez să vă fac greutăţi, domnule Carrol, începu el liniştit, dar trebuie să ţineţi seama de punctul meu de vedere. Nu ajută la nimic nişte mistificări care pot fi făcute praf atunci cînd cazul ar intra în tribunal.

Detectivul îşi pocni palmele în poală, ţinînd degetele ca două legături de banane.

– Sigur, doctore. Dar de ce naiba a murit?

Hardy se aşează pe un scaun tare lîngă biroul uzat şi îşi zvîrli cizmele din picioare cu un aer obosit, căutînd cu mîna pantofii.

– Va trebui să studiem totul, etapă cu etapă, să vedem care sînt alternativele, sugeră el.

Alice pufni.

– Scuze, doctore, dar să pregătim alternativele...trebuie să ridic telefonul într-o clipă, ca să-l sun pe şef. Ce dracu să-i spun?

Hardy oftă în tăcere. Nu se simţea dispus să discute în contradictoriu cu un detectiv furios, la ora trei şi jumătate dimineaţa.

– Dacă vrei răspunsul cel mai simplu, trebuie să considerăm că este un caz de omucidere, pînă se va dovedi că e altfel. Şi spun omucidere, nu crimă, deoarece ar putea fi omor prin imprudenţă. Şi, desigur, s-ar putea descoperi că a fost un accident.

– Ce spui de o sinucidere? întrebă Partridge fără să încerce să fie glumeţ.

Hardy dădu din cap.

– Ar fi cam singurul lucru care nu e. Ar putea fi orice altceva, chiar cauze naturale, dar nu sinucidere.

Lewis Carrol mormăi:

– Isuse, doctore, unde ai fost în vacanţa asta? Înainte obişnuiai să dai răspunsul direct la subiect.

Hardy simţi primul fior de adevărată iritare, dar încercă să-l ascundă cu umor.

– Nu am făcut insolaţie, dacă la asta te referi. Acest caz miroase urît. Ştii că nu eu l-am ales.

Urmă o pauză în procedură, timp în care asistentul de la morgă aduse o tavă de cositor cu o jumătate de duzină de ceşti cu ceai. Fiersese ceai pe pervazul ferestrei camerei frigorifice, unde avea un ceainic electric şi nişte ceşti desperecheate, dintre care numai cîteva aveau

toartă. Era un bărbat mic de statură, cu părul ca dintr-o funie galbenă, destrămată. Faţa avea în mod permanent o expresie de surpriză dar era un omuleţ vesel şi eficient, chiar cînd era sculat din pat la miezul nopţii, ca să facă „ceva special", cum spunea el. Toţi au luat cîte o ceaşcă, iar Hardy primi o cană albastră, cu o crăpătură mare pe o parte. Bău din ea cu o uşoară silă dar îşi înfrînă impulsul omului pedant de a o refuza, de teamă să nu jignească sentimentele asistentului.

– Hai, atunci, doctore. Dă-ne alternativele, spuse Alice, punînd în ceaşcă, zahăr cu linguriţa, dintr-o pungă de hîrtie de pe masă. Hardy puse ceaşca pe masă şi-şi încrucişă braţele peste pelerină.

– Să examinăm faptele. Avem o fată, pînă acum neidentificată, cam de douăzeci de ani. A murit probabil noaptea trecută, să zicem cu douăzeci şi patru sau treizeci şi şase de ore în urmă. A fost violată sau, dacă nu a fost un viol real, a fost un raport sexual foarte impetuos, pentru a nu spune mai mult.

Archie Salmon clipi prin lentilele groase ale ochelarilor.

– Fără chiloţi, contuzii şi zgîrieturi între coapse.

Sam Partridge se desprinse de peretele de care se rezemase.

– O mulţime de fetişcane nu poartă chiloţi, în special cînd se aşteaptă la vreo treabă ca asta. Partridge avea un simţ al umorului laconic, care nu-l părăsea niciodată. Hardy îşi sorbea ceaiul precaut.

– Fie că nu i-a purtat, fie că i-au fost aruncaţi. Nu avea nici ciorapi. Destul de ciudat pe o vreme ca asta. Dar acest lucru nu face parte din investigaţia medicală. În al doilea rînd, încheieturile mîinilor i-au fost legate şi asta înainte de moarte.

– De unde ştii acest lucru, doctore? întrebă Carrol.

– Mici hemoragii cît o gămălie de bold pe urmele de pe piele, şi nişte contuzii în ţesuturile de dedesubt. Indiferent ce-o fi fost în jurul încheieturilor mîinilor, trebuie să o fi strîns destul de tare.

Omul de la laboratorul de medicină legală interveni:

– A fost aşa de tare strînsă, încît modelul frînghiei s-a imprimat în piele. O spirală cam de un centimetru lăţime.

Archie trecuse cu totul la sistemul metric, spre marea exasperare a unor judecători de la tribunalul suprem, care îi cereau insistent, cînd se afla în boxa martorilor, să convertească totul în *inches*, printr-o aritmetică mintală agilă.

Hardy încuviinţă din cap.

– O sfoară subţire sau chiar cordonul unei rochii de casă.

– Fir de telefon... şnur de pijama? se hazardă Partridge.

– Nu...astea sînt împletite, nu în spirală, răspunse Salmon.

Hardy mai luă o sorbitură de ceai, încercînd să-şi ascundă sila faţă de lichidul aproape negru.

– Apoi, fata nu are leziuni, în afară de cele asociate cu un raport sexual violent. Oricum, nu ceva care să o ucidă. Nici un semn de moarte naturală la examinarea cu ochiul liber.

– Aşa că nu ar trebui să fie moartă, doctore. Dar este, spuse Lewis Carrol, provocator.

Archie Salmon interveni în spirjinul lui Hardy.

– Mai avem multe investigaţii de făcut. Droguri, alcool, otravă.

Hardy completă lista:

– Examinarea microscopică pentru depistarea unor tipuri rare de boli de inimă. Deşi e puţin probabil.

– Şi dacă toate astea vor fi negative?

– Să aşteptăm şi să vedem, nu? Vocea lui Hardy era blîndă. Considera că este mai bine să nu asculte de cel de-al şaselea simţ, care îi spunea că avea să fie un caz încîlcit, ce apare o dată pe an şi nu ţine seama de toate eforturile de elucidare.

– Sînt şi alte cauze ale morţii, pe care patologul nu poate să le confirme numai pe baza rezultatelor de la autopsie, adăugă el. Oamenii au tendinţa să creadă că întotdeauna masa de la morgă oferă răspunsul absolut. Mi-e teamă că numai aşa nu e.

Şeful se încruntă spre el, pe frunte apărîndu-i cute adînci, care ajungeau pînă la chelie.

– Te eschivezi, doctore.

Hardy zîmbi politicos.

– Aţi avut cazuri din acestea şi dumneavoastră, domnule Carrol. Şi împreună cu mine, pe parcursul anilor. O lovitură la gît, ca în lupta de comando, face inima să se oprească uneori, fără nici un indiciu. Sufocarea...recunosc, de obicei lasă semne, dar nu întotdeauna. Frica pură poate ucide; precum şi căderea în apă rece ori avortul criminal. Termenul mai vechi era de „inhibiţie vagală". Nu spune mare lucru, dar ce înseamnă un cuvînt!

Alice se ridică în picioare, adunîndu-şi în jurul său voluminoasa manta de teren.

– Trebuie să-l sun pe Bătrîn. Dispoziţiile obişnuite legate de o moarte suspectă. Avem un posibil viol, victima a fost legată în mod cert, iar cadavrul a fost ascuns. Fata e moartă, aşa că avem cu ce continua. Sper că voi, savanţii, veţi putea dezvălui repejor ceva mai precis.

– Vom ţine legătura, firește, spuse Archie, punîndu-şi mîna pe zulufii zburliţi, în timp ce detectivul ieşea, îndreptîndu-se spre maşina cu radio.

Hardy îşi ridică pe umeri pelerina şi se întinse să ia jacheta.

– Fă tot ce poţi, dă-ţi toată silinţa, Archie. Găseşte ceva căci altfel, prietenului tău îi va plesni un vas de sînge.

Era patru şi jumătate cînd Hardy băgă din nou Roverul în garaj. În loc să se ducă la culcare în casa pustie, se îndreptă încet spre birou şi se aşeză în fotoliul preferat. De cînd se întorsese din croazieră nu prea intrase în această cameră şi rămase un timp privind în jur, lăsîndu-se absorbit de lucrurile familiare: certificatele şi diplomele de pe pereţi, cuvinte elogioase de la o mulţime de organizaţii internaţionale. Poze cu echipe universitare de cricket, chiar una din şcoala elementară, o poză îngustă cu o sută de feţe de juniori privind către o lume de dinainte de război. Se uita la şirurile de cărţi de pe pereţi,

aproape toate cărţile de medicină legală care fuseseră publicate în ultimii treizeci de ani, unele în germană şi franceză. Într-un colţ se afla un birou mic, la care o secretară folosise maşina de scris, acum acoperită cu o învelitoare gri. Iar pe biroul mare şi frumos se afla poza lui Jo, zîmbind senină. Stetoscopul ei mai atîrna încă pe uşă, dar nu va mai fi folosit niciodată. Camera era rece, radiatorul fusese oprit din primăvara trecută. Se simţea îngheţat dar nu voia să se ridice şi să intre din nou în pat. Evenimentele nopţii l-au determinat să revină şi mai mult în starea de apatie. Nu pentru că era vorba de o femeie moartă, iar Jo era şi ea moartă. Ci pentru că rezultatul fără soluţie, întrebările fără răspuns, toate îl asaltau. Se simţea incapabil să lupte din nou aşa cum făcuse totdeauna, să lupte cu plăcere. Simţea critica insinuantă a detectivilor, care erau obişnuiţi să obţină un răspuns direct, pe loc. Dar el era medic, nu ghicitor. Le-a dat gama de posibilităţi şi nu aveau nici un drept să aştepte un răspuns ce se baza pe percepţia extrasenzorială, aşa cum s-ar fi întîmplat dacă ar fi cules nişte răspunsuri din aer, ca să-i satisfacă. O răbufnire bruscă din suflet îl făcu să sară furios din scaun. Lucrurile erau într-o stare jalnică dacă a ajuns să ofteze din cauza prietenilor săi credincioşi, poliţiştii. Ei îşi aveau treaba lor, care era al dracului de dificilă şi ingrată. Depindea de el să le dea tot ajutorul de care era în stare, iar, cînd nu-i mai putea ajuta, să fie cel puţin răbdător cu ei şi să sugereze mişcările ulterioare. Ieşi din cameră cu paşi mari, închise lumina şi merse spre bucătărie să-şi prepare cafea şi pîine prăjită. Totuşi, stînd la masa din bucătărie, scurtul moment de sfidare se risipi şi fu conştient că era foarte singur. Bucătăria era prea mare fără Jo. Întreaga casă era prea mare şi prea goală fără ea. Se simţea la voia întîmplării, rătăcind fără ţel printre treburile zilnice şi fără sens. Dintr-o dată, gîndul la acest mod de viaţă din cei aproximativ zece ani pe care-i mai avea pînă se va pensiona, îl scîrbi pe Hardy. Privea bucătăria bine pusă la punct, ca şi cum o vedea pentru prima dată. Pentru numele lui Dumnezeu, la ce-i trebuiau toate astea? Nu avea nici o intenţie să se căsătorească din nou, nici măcar

să-şi ia o iubită. Se simţea gol şi fără sens, ca un vapor fără cîrmă pe o mare liniştită. Cele cîteva luni după ce Jo se stinsese la spital au fost un interludiu ireal, fără legătură cu ceea ce a fost înainte şi după. Acum Hardy recunoştea că fugise pur şi simplu de el însuşi şi de mediul său, căutînd să îşi schimbe cursul gîndurilor prin excursii neimportante şi ocupaţii banale. Acum s-a întors şi se afla exact unde fusese în ziua morţii lui Jo. Întîrziase confruntarea cu el însuşi, dar nu o evitase şi nici măcar nu ameliorase situaţia. Problema era ce să facă cu restul vieţii sale?

Imboldul de a o lua de la zero în altă parte era puternic. Dorea să se elibereze de constrîngerile acestui oraş şi de toate amintirile legate de el, indiferent cît de fericite fuseseră. Se simţea stingher în birou şi, în general, la universitate. Oamenii pe care îi cunoscuse de ani de zile, dintr-o dată îi păreau din nou străini, numai pentru că au fost jenaţi cînd au venit să-şi prezinte condoleanţele. S-a ridicat o barieră pentru coborîrea căreia era nevoie de mult timp, şi nu se simţea pregătit să facă efortul de a grăbi acest proces. Ar fi cu mult mai bine să ia totul de la capăt, departe de aici.

Ceaşca era goală, farfuria avea doar cîteva firimituri. Se uită la ceas şi văzu că era totuşi numai ora cinci. Se smulse de pe scaun cu un oftat şi se duse la culcare. Se simţea bătrîn şi singur. Nu era deloc plăcut să accepte acest lucru.

Poliţia avea secţia de criminalistică la postul de circumscripţie din Norton Heath, situat între locul accidentului şi Birmingham. Fiind oraşul cel mai apropiat şi cum nu cunoştea încă identitatea fetei, şeful hotărî că orice secţie era la fel de bună pentru desfăşurarea cercetărilor. Postul de poliţie era o clădire din cărămidă roşie, cu aspect solid, construită în perioada tîrzie a anilor '30. Se înălţa lîngă centrul civic al oraşului, care aproape că devenise o suburbie industrială a Birminghamului, aproximativ cinci mile de grădini de zarzavat şi fabricuţe, separîndu-l spre nord de întinderea vastă a oraşului. Norton

Heath crescuse mult de la război încoace şi înainta repede pe lîngă drumul principal, spre marele lui vecin. Avea mai multe fabrici de motoare, care alimentau ansamblul gigant de uzine de la Long Bridge şi Coventry. Crearea unei centrale uriaşe pentru un departament guvernamental, care se mutase de la Londra, i-a sporit populaţia şi afluenţa. Micul oraş debuşeu de la sfîrşitul secolului era acum un mini -Detroit adevărat, cu autoserviri de prima clasă, patinoar şi două cluburi de noapte.

A doua zi după descoperirea fetei, munca perseverentă, a criminalistului îl duse pe Lewis Carrol în unul din aceste cluburi. Nici o mamă disperată nu se prezentase să anunţe dispariţia fiicei, iar Alice se puse pe treabă, resemnat, pentru o lungă cercetare. Fotografiile de la autopsie ofereau imaginea feţei şi după ce s-au retuşat alterările cauzate de moarte, s-au copiat pentru a fi trimise peste tot. Dinţii erau în stare perfectă şi nu se justifica începerea unei anchete cu dentiştii.

– Pe dracu, asta-i tot ce avem, murmură Hardy către Sam Partridge, din uşa camerei de odihnă de la postul din Norton Heath. Masa de tenis fusese strînsă iar picioarele aşezate lîngă pereţi. Inevitabila tablă era aici, cu o nouă cutie de cretă, dar pînă acum nimeni nu a avut ce desena. Sergenţii detectivi stăteau la mese, jucîndu-se cu cîteva bucăţele de hîrtie, un bărbat era la telefon, chemat de cineva din oraş.

– Parcă e grevă generală, mormăi Sam. Toată lumea gătită şi nu are unde se duce. A dracului crimă...dacă e crimă?!

Carrol se sprijini cu spatele său lat de mijlocul unei mese-postament goale.

– Nu s-a aruncat singură în cariera aceea, Sam. După cum spune John Hardy, era moartă înainte de a ajunge acolo. E ceva în legătură cu tăieturile făcute de rugii aceia de mure care nu au sîngerat.

Partridge medită o clipă.

– Totuşi, nu a spus care a fost cauza morţii. Dacă prindem vreun tîlhar, de ce-l acuzăm?

– Cauzarea morţii prin spaimă, probabil, răspunse şeful cu oarecare sarcasm.

Sergentul în haine civile, care vorbise la telefon, se apropie puţin cam sfios, cu o foaie de hîrtie în mînă.

– Scuzaţi-mă, domnule, nu ştiu dacă aceasta merită atenţie. Întinse hîrtia şi şeful o luă, încruntîndu-se. O citi, apoi o dădu lui Sam Partridge.

– O cunoşti pe fata care a spus chestia asta, flăcăule?

Detectivul clătină din cap.

– Nu, domnule. Dar cunosc numele *Saracen*. Este pe lista noastră de cluburi suspecte.

Partridge dădu înapoi hîrtia.

– Ştiu *Saracenul* foarte bine. Loc de rendez-vous pentru prostituate, suspect de droguri şi jocuri ilegale.

Alice lovi surd în duşumea.

– Trece asta în carnet, flăcăule. Merită verificat. Privi spre cealaltă parte a camerei, unde un bărbat înalt şi subţire căuta într-o cutie de biscuiţi o turtă dulce. O, da, Davies! Vino aici.

Davies, un sergent detectiv, lăsă jos cutia şi se îndreptă grăbit spre el.

– Davies, ne-a telefonat o fată care lucrează ca animatoare într-un club de calitate proastă. Trebuie să-l ştii, *Saracen*, pe strada noastră, mai jos un pic. Prietena ei, cu care locuieşte în aceeaşi cameră, nu a venit acasă de trei nopţi. Pune mîna pe ea şi adu-o aici. Hai, băiete, ia detaliile de la tipă şi consemnează tot.

Davies ieşi, iar cei doi detectivi mai în vîrstă rămaseră, uitîndu-se unul la altul.

– Ai vreo idee, Sam? întrebă Carrol.

– Are 21 de ani şi a lipsit exact aceeaşi perioadă de timp. Acesta este oraşul cel mai apropiat şi se pare că fata este într-o oarecare măsură o prostituată. Totul se potriveşte, deşi ar fi prea simplu ca să fie adevărat.

– Nu o meritäm, recunosc. Nimeni nu a făcut încă nimic. Aşteptăm ca blestematele alea de fotografii să fie multiplicate, ca să-şi facă treaba şi legiştii.

Partridge îşi izbi pumnul în palmă.

– Legiştii, am uitat să vă spun, au sunat acum o jumătate de oră să spună că fata avea lichid seminal în căile genitale şi o cantitate moderată de alcool în sînge. Au menţionat 130 de miligrame.

Carrol se plimba în sus şi în jos în pătratul gol din mijlocul camerei, între liniile şterse, marcate pentru badminton.

– Nu cunosc prea bine Norton Heath-ul. Ce fel de activităţi de club au acolo?

– Sînt două feluri. Una destul de respectabilă, de felul aceleia la care ai putea să-ţi duci consoarta într-o seară cînd vrei să faci opere de binefacere. Nu se lucrează prost, cabaret cinstit, puţin *strip-tease* în serile numai pentru bărbaţi. Dar totul în legalitate.

– Şi cealaltă?

– În localul *Saracen*. Este ca un ghimpe pentru autorităţile locale. Şi-a schimbat numele de două ori, i s-a retras autorizaţia pentru un an. Este pe punctul de a fi închis din nou.

– Ordinar, nu-i aşa?

– Nu atît ordinar, cît vicios. O mulţime de bani băgaţi în decoraţie şi în treburi din astea. Înăuntru e ca un bordel, tot numai lumini roşii şi draperii de catifea. Îl frecventează lepădăturile şi prostituatele. Am dat cîteva lovituri pentru marijuana. Am ridicat fetele de cîteva ori, dar directorul e prea deştept ca să-l poţi băga la zdup.

– Cine-l conduce?

– Un tip pe nume Dickie Durrant. Un ex-artist escroc, care însă reuşeşte să pară curat de mult timp. Dar nu e el proprietarul.

Alice aştepta în picioare, într-un costum şifonat, lăsînd scrumul de ţigară să-i cadă pe revere, nebăgat în seamă.

– Monty Lever e proprietarul, spuse Partridge.

Ochii şefului căutau privirea lui Sam.

– Monty Lever? Ticălosul ăla?

Începu să se plimbe din nou.

– Se îngroaşă treaba, Sam. Îl ştim cu toţii pe Monty, nu-i aşa? Mi-ar plăcea să-l prind cu ceva. Omor, de preferinţă. La dracu cu Hardy şi cu încurcăturile lui.

Sam îşi supraveghea şeful care se îndepărta de el, călcînd cu paşi mari.

– Uşurel, domnule. Nici nu ştim încă cine este fata, cum să ne gîndim dacă Monty e amestecat sau nu?

Alice îşi apăsă nasul noduros cu degetul mare.

– Adulmec, Sam. Miroase a Lever în treaba asta. Aşa ceva ar fi exact genul lui.

Partridge îşi întoarse gîndurile cu unsprezece ani în urmă, către un alt post, din partea cealaltă a Birminghamului. Lui Monty Lever i se dăduseră şapte ani pentru viol, dar verdictul s-a anulat pe baza unor temeiuri legale, mulţumită avocaţilor săi, unşi cu toate alifiile. Mai înainte de asta, cu cîţiva ani în urmă, a stat doi ani în închisoare pentru violenţă. În plus, poliţia avea şi o lungă fişă cu nişte ticăloşii nedovedite, în care ar fi putut fi implicat. Dar nu te poţi prezenta în faţa nici unui tribunal cu presupuneri.

– Nu are rost să sărim la concluzii, spuse el cu înfocare.

– De ce nu? îl contrazise Carrol, cu un zîmbet înrăit. Mă cuprinde fierbinţeala numai cînd mă gîndesc să pun gheara pe Monty Lever. Hai, Davies, du-te repede să vorbeşti cu fata aceea.

După douăzeci de minute cadavrul era identificat drept Joyce Daniels. Prietena ei, cea care telefonase la biroul de criminalistică, o tînără blondă şi obraznică, spunea că este fotomodel şi animatoare la clubul *Saracen*. Numele ei era Sylvia Marsh şi părea sincer îngrijorată că i s-ar fi putut întîmpla ceva colegei de cameră.

– Pînă acum nu a lipsit niciodată atît de mult, îi spuse lui Sam Partridge, şezînd pe un scaun tare în mijlocul terenului de

badminton, încercuită de trei detectivi. Era posibil să meargă cu vreun tip pentru o noapte, dar nu pentru trei nopți la rînd. Oricum, nu fără să o anunțe.

Alice făcu un semn cu capul spre Davies, iar sergentul cel slab scoase o copie a fotografiei care fusese retușată pentru a fi dată publicității.

– Asta-i, iubito?

Energica animatoare de la club, care era în stare să fure și ultima jumătate de *penny* de la un client, în mod surprinzător, izbucni într-un torent de lacrimi. Machiajul negru ca tăciunele din jurul ochilor înguști i se prelingea pe față în timp ce se smîrcîia și fornăia într-o bucată de voal murdară scoasă din poșetă.

– Ea e, nu-i așa? o îndemnă Partridge cu blîndețe.

Sylvia aprobă din cap.

– Este o poză groaznică, dar e Joyce, se smiorcăi ea.

– Cînd ai văzut-o ultima dată?

– Vineri noaptea. La club. A fost acolo pînă la unsprezece. Partridge se uită la Lewis Carrol.

– Acum e marți dimineața. Se potrivește ca timp. Se aplecă din nou spre fată, care își freca cu voalul ochii mînjiți.

– Va trebui să mergi jos cu noi și să te uiți puțin la corpul fetei. Trebuie să fim siguri.

Stupefiată, blonda se lăsă condusă de Partridge spre ușă.

– Mergi cu ea, Davies. Rămîn eu aici, pe poziție.

Șeful își freca mîinile așteptînd.

– Sună-mă de la morgă să-mi confirmi identificarea, Sam. Apoi, putem să oprim toate anunțurile astea blestemate și să trecem la o acțiune adevărată.

După ce au plecat, chemă un cadet de poliție să-i facă un ness și apoi se așeză să mediteze cum să-l acuze de omor pe Monty Lever, DUȘMANUL său personal numărul unu.

– Ascultă, doctore, nu ne poţi indica mai exact momentul morţii?

Vocea lui Carrol exprima rugăminte cînd puse din nou aceeaşi întrebare. Se afla în biroul lui Hardy de la Universitate, tîrziu în aceeaşi după-amiază. Sam Partridge stătea rezemat de perete lîngă uşă, iar Evan Williams, inspectorul detectiv de la postul Norton Heath, se cocoţase pe scaunul din colţ. John Hardy stătea la biroul unde semnase rapoarte de autopsie cînd detectivii au descins la el. Cabinetul lui era înghesuit undeva la etajul al treilea al Facultăţii de Medicină, inclusă în clădirea Universităţii. Hardy era bucuros că-şi petrece numai o parte a timpului acolo, deoarece nu avea ferestre deloc şi era îngrămădit între cutia unui ascensor zgomotos şi un laborator de chimie, cu nişte centrifuge care parcă se tînguiau aproape toată ziua. Încăperea avea numai douăsprezece picioare pătrate iar jumătate din spaţiu era ocupat de cutii verzi cu clasoare. În momentul acela, cealaltă jumătate a cabinetului era plină de poliţişti volubili. Alice şedea pe un scaun în faţa lui, exact de cealaltă parte a mesei de lucru. Partridge se gîndea că arată ca o pereche de cocoşei bătăuşi, pregătiţi de luptă. Dar între ei nu exista nici o neînţelegere, ci numai dorinţa puternică de a merge pînă în miezul afacerii.

– Sincer, nu mai am ce să vă spun în această privinţă. Hardy vorbea calm, dar ferm. Am văzut cadavrul pe la ora unu dimineaţa. Avea o temperatură egală cu a aerului înconjurător. Era o fată zveltă, nu avea pe ea prea multe haine, în afară de un sutien şi rochia aceea stupidă, aşa că trebuie să se fi răcit foarte repede, afară fiind rece şi umed. Făcu o pauză, dar Carrol nu vorbi, îl privea ţintă, concentrat, aşa că doctorul continuă.

– Rigiditatea morţii era complet instalată, dacă acest lucru are vreo importanţă. Luînd în consideraţie toate aceste elemente, apreciez că au trecut douăzeci-treizeci de ore de la deces, deşi chiar această estimare ar putea să fie greşită.

– În ce sens greşită, doctore? interveni Partridge.

– Imposibil de spus, răspunse Hardy.

Carrol mormăi.

– Şi asta ar fi ora cea mai apropiată de momentul decesului?

John Hardy încercă să-şi ascundă enervarea care în acele zile îl cuprindea mai des ca de obicei.

– Aş putea să spun orice v-ar face plăcere şi totuşi am o justificare, replică el cam acru. Dar la ce-ar folosi asta, dacă avocatul la proces ar face praf, în trei minute, această afirmaţie şi ar folosi-o pentru a denigra restul dovezilor mele?

– Credeam că în zilele noastre există teste noi, de calitate superioară, insistă Carrol. Ştiţi, mă refer la testele chimice cu sînge şi alte fluide. Hardy făcu un gest de protest cu mîna.

– Mi-e teamă că sînt foarte nesigure. M-am amuzat şi eu cu ele, dar nu sînt folositoare. Aşa cum spunea un renumit medic legist, singura cale de a indica cu acurateţe data morţii este să fii acolo cînd survine.

– Îmi distrugi încrederea în ştiinţă, doctore, bombăni Alice.

Hardy rîse şi tuşi răguşit.

– Ai citit genul de romane poliţiste în care chirurgul poliţiei pune mîna pe fruntea cadavrului şi spune că a murit la ora trei şi douăzeci de minute, marţi, săptămîna trecută. Mi-e teamă că acest stil de lucru s-a compromis de mulţi ani.

Şeful se ridică în picioare.

– Deci nu ştim cauza morţii şi nu cunoaştem ora decesului? spuse el abătut, pe un ton care cu greu îi ascundea iritarea.

John Hardy se ridică în picioare şi cei doi bărbaţi îndesaţi stăteau faţă în faţă, de o parte şi de cealaltă a mesei.

– V-am dat cea mai exactă oră a morţii, pe care orice medic legist cinstit v-ar putea-o oferi, domnule Carrol. Este acest element atît de important? Încercaţi să distrugeţi un alibi?

Carrol ridică din umeri.

– Aşa cum stau lucrurile, nu contează foarte mult, dar ar fi bine să avem o oră exactă, pe care să i-o aruncăm în faţă lui Lever. El

îşi are obişnuitul alibi aranjat dinainte, organizat de prietenii şi angajaţii săi de la cluburi; dar, fără să avem o dovadă mai bună, nu vom putea verifica.

– Probabil a negat faptul că o cunoaşte pe fată. Conversaţia ştergea tensiunea care apăruse între cei doi bărbaţi.

– Admite că o cunoaşte, nu ar putea proceda altfel, deoarece el a angajat fata. Dar afirmă că nu a fost prin preajma *Saracenului* în acea noapte sau cu două nopţi înainte. Spune că are un director care-i face treaba, vorba aceea, doar n-o să ţină un cîine şi să latre tot el. Nimeni nu l-a văzut cu fata vreodată şi cu siguranţă nu în noaptea aceea.

Hardy dădu din cap, frecîndu-şi bărbia gînditor.

– Nici o dovadă directă legată de maşina lui sau de altceva?

De data aceasta Sam Partridge clătină din cap.

– Nu am putut găsi nici o urmă de roţi pe poteca aceea, ploaia a spălat totul. Iar noi nu am avut ocazia să verificăm nici una din maşinile sale, aşa că nu avem nici un element cu care să-l acuzăm.

– Iar fata nu a sîngerat ca să lase pete în vreo maşină. Şansele de a găsi păr sau altceva sînt puţine, dar posibile. Însă fără acces la maşină nu avem nici o speranţă.

– Iar avocatul său este atît de neîntrecut în ceea ce-i priveşte drepturile, încît noi nu putem încerca să obţinem ceva prin subterfugii, cum ar fi o acuzaţie de trafic de droguri, numai ca să putem cerceta maşinile, interveni Partridge.

– Şi are vreo patru, plus multe altele aparţinînd ajutoarelor lui ticăloase, conchise Carrol.

Hardy încuviinţă din cap, semn că a înţeles.

– Aştept lamele de la microscop să văd dacă pot găsi vreo cauză a morţii, dar cred că sînt puţine şanse. Sînt sigur că a murit în noaptea de sîmbătă spre duminică, dimineaţă, dar, dacă ar trebui să stau mai mult în boxa martorilor, nu aş mai putea justifica nici exactitatea acestei afirmaţii.

Hardy vorbea cu regret, dar rămînea de neclintit şi nu putea fi determinat să facă alte speculaţii. Detectivii se îndreptară spre uşă iar tăcutul inspector Williams le-o deschise. După ce bărbatul mai în vîrstă ieşi, se opri şi se întoarse spre Hardy.

– Ziariştii devin puţin cam nerăbdători, deoarece nu le pot spune nici un cuvînt. Presupun că procurorul va deschide o anchetă peste o zi sau două şi cînd vor auzi că nu există nici o cauză a morţii, probabil că vor deveni sarcastici.

Hardy refuză să cadă în plasă.

– Am vorbit deja cu procurorul. Acceptă ce i-am spus, adică faptul că nu pot inventa o cauză a morţii fără să ştiu una. Dacă nu-i place cum fac autopsiile, este perfect îndreptăţit să-şi ia alt patolog.

Carrol scoase o mîrîitură şi dispăru. Sam făcu o pauză destul de lungă înainte de a-i face conspirativ din ochi lui Hardy, apoi plecă cu mers greoi. Inspectorul detectiv districtual, pe care Hardy îl cunoştea mai bine decît pe oricare dintre ceilalţi, îşi drese vocea şi vorbi cu o uşoară timiditate.

– Nu te îngrijora, doctore. Va ieşi la iveală, mai devreme sau mai tîrziu.

După ce plecară toţi, Hardy rămase pe scaun privind uşa închisă. Îl cuprinse o supărare tîrzie. Ce dracu credeau că este, medic sau magician?

III

A doua zi, Hardy se trezi într-o stare de spirit ce trăda o atitudine războinică. Norii negri care planaseră deasupra lui mai persistau, dar caracterul său îl făcea să lupte. Se dădu jos din pat, făcu un duş şi se bărbieri, apoi coborî pentru obişnuitul mic dejun frugal din pîine prăjită şi cafea. Încercă să ignore tăcerea apăsătoare din casă. În mod deliberat, trînti unele peste altele vasele murdare cînd le puse în chiuvetă, ca să le spele doamna Townsend, menajera. Umbla puţin mai agresiv decît de obicei şi dădu drumul la radioul cu tranzistori, mai tare decît era necesar, apoi urcă la etaj pentru a se îmbrăca. Într-o ultimă provocare, izbi puternic uşa din spate şi se duse la maşină. Drumul de trei mile cu maşina pînă la Universitate nu-i mai oferi alte ocazii de a sfida zeii, dar, odată ajuns la birou, se hotărî să muncească de două ori mai mult în ziua aceea. La ora nouă a predat un curs studenţilor, vorbind timp de o oră fără să se oprească, să-şi tragă sufletul măcar, despre „Neglijenţa medicală - cum trebuie evitată". Prezenţa era slabă şi-şi imagina că puţinii viteji ce reuşiseră să se dea jos din pat pentru a veni să-l asculte nu prea erau atenţi. Poate că de vină era paranoia sa obişnuită în legătură cu afacerea Joyce Daniels, dar i se părea că unii studenţi şuşoteau mai mult decît de obicei. La ora 10, se îndreptă cu paşi mari spre morgă şi efectuă cele patru examinări necropsice de rutină, trîntind cuţitele ceva mai tare ca de obicei. Lucră fără întrerupere pînă la orele unsprezece şi patruzeci, nemailuînd

cafeaua de dimineaţă, apoi se înapoie grăbit în birou să dicteze rapoarte şi nişte scrisori. Încă plin de dinamism, reluă un articol scris pe jumătate, promis unei reviste americane cu trei luni în urmă şi începu să-l recitească pentru a căpăta „viteza de zbor" şi a-l termina. Dar la orele douăsprezece şi un sfert, telefonul sună. Era P.C.Herbert, adjunctul procurorului din Norton Heath.

– Scuze că vă anunţ aşa direct, doctore Hardy, spuse vocea melodioasă a celui care era mîna dreaptă a procurorului, dar domnul Kieller doreşte să deschidă o anchetă în legătură cu această Joyce Daniels, azi după-amiază.

Hardy se dezumflă brusc cînd acest caz îi reveni în prim-plan.

– La ce oră?

– Patru şi cincisprezece, te rog, doctore. N-o să dureze nici zece minute, dar vor să scape de cadavru. În clipa în care puse telefonul la loc, acesta sună din nou.

– Archie Salmon, John. Mă gîndeam că ai vrea să afli nişte noutăţi.

– Care-s? Sper că-i ceva bun de data asta.

– Aşa şi aşa. E vorba de acel lichid seminal pe care l-am recoltat de la fată, la autopsie. Este grupa B şi în mod natural, tipul este secretor.

Hardy era uimit. Asta nu era o noutate care să merite o convorbire telefonică de şase *pence*.

– Şi ce importanţă are asta, Archie? Nu avem nici un suspect care să corespundă acestei grupe. Vocea cercetătorului legist se auzi chicotind. Rîsul i se potrivea cu înfăţişarea excentrică.

– Ba avem! Aminteşte-ţi că Monty Lever a fost acuzat de viol acum unsprezece ani. Am căutat în dosarele noastre şi am găsit că este secretor B.

Hardy se gîndi o clipă. Din cele patru grupe sangvine, grupa B era a treia ca frecvenţă, putînd fi întîlnită numai la aproximativ 9% din populaţia britanică. În plus, numai 70% din populaţie erau

„secretori". Aceasta înseamnă că grupa sangvină se găseşte şi în celelalte fluide ale corpului, cum ar fi saliva şi sperma, aşa că potrivirea era destul de semnificativă.

– Cei de la departamentul de criminalistică ştiu asta?

– Tocmai i-am sunat. Ştabii cei mari erau plecaţi, dar am lăsat un mesaj.

– Da, tocmai au plecat de la mine. Dar, Archie, nu te bucura prea mult. Nu au cu ce să-l acuze pe Lever şi, dacă o fac, nu pot folosi dovada cu grupa de sînge. În mod sigur, acesta este numai un test de excludere. Cu toate că-i vorba de un individ din grupa B, este mai bine că am găsit grupa B decît A sau 0. Totuşi, în Anglia trebuie să fie cîteva milioane cu această grupă.

Archie refuză să se descurajeze.

– Desigur, ştim tot ce se poate şti despre acest lucru. Apare de două ori pe zi în acest laborator. Dar e cu mult mai bine aşa, decît să fi găsit că grupele sînt total diferite, ceea ce l-ar fi plasat pe Lever în afara oricărei bănuieli.

– Înţeleg că Lever nu se numără printre favoriţii tăi, Archie, sugeră Hardy.

– Poţi să fii sigur. Cu ani în urmă am lucrat la cazul acela de viol. Era la fel de vinovat ca şi Iuda, dar avocaţii lui inteligenţi l-au scos din laţ. Mi-ar plăcea să-l văd prins de data asta.

După convorbire, Hardy îşi dădu seama că nu mai era nici o speranţă să încerce să-şi continuie lucrarea; fără chef, o puse la loc în sertar. Se duse în salonul profesorilor, luă un *sherry* înainte de masa de prînz şi citi ziarele. Fiţuicile locale erau pline de articole despre cazul Joyce Daniels şi, deşi nu aveau nici o informaţie, se ocupau numai cu lansarea zvonurilor. Luaseră interviuri unei pseudo-înlăcrimate mătuşi din Stoke-on-Trent, care crescuse fata cînd, cu ani în urmă, căsnicia părinţilor ei se destrămase şi aceştia o apucaseră în direcţii opuse. La prima ocazie, fata a părăsit şcoala, a lucrat în cîteva magazine, apoi a dispărut din ochii mătuşii care, după cît se pare, nu

a ridicat nici un deget ca să afle unde plecase. Publicau fotografii ale fetei, ale mătuşii, ale prietenei care o identificase şi ale potecii şi pădurii unde corpul a fost găsit. Dar nu erau informaţii riguroase şi se făceau unele plîngeri voalate, cum că poliţia nu coopera în furnizarea altor date. Un paragraf cu litere mai groase informa cititorii că „medicul legist John Hardy de la Universitatea din Warwick a condus o examinare post-mortem, dar pînă acum autorităţile nu au dat nici o indicaţie asupra modului în care fata a murit, o omisiune extrem de neobişnuită în astfel de împrejurări". Îşi termină băutura şi merse în sufrageria cadrelor didactice pline de un aer de superioritate. Sala era cam pe jumătate plină şi rămase o clipă în uşă, căutînd un loc.

– John, vino să stai cu mine.

Un bărbat cu păr argintiu, de la o masă din apropiere, îi făcu semn cu mîna. Era James Donnington, decanul Facultăţii de Medicină, prieten cu Hardy, deşi apropierea lor era mai degrabă o relaţie între personalităţi paralele, bazată pe preocupări medicale comune şi nu pe căldură personală. Donnington era şeful corpului medical al Universităţii Warwick şi, într-o oarecare măsură, şeful lui Hardy, dacă un astfel de lucru se poate spune că există în conducerea unei anumite universităţi.

– Stai jos şi relatează-mi toate detaliile sîngeroase. Am citit în fiţuica locală că ai din nou un caz de moarte ciudată.

Donnington era un snob intelectual şi deşi citea ziarele din Warwick de la cap la coadă, o făcea în particular, preferînd să fie văzut ducînd sub braţ numai *Times* şi *Telegraph*. A fost patolog la Universitate sau fusese pînă cînd a părăsit activitatea de predare şi cercetare pentru poziţia administrativă de acum. Era înclinat să privească cu dispreţ munca practică, de cele mai multe ori dezagreabilă, pe care o făcea Hardy şi adesea vorbea despre ea într-un mod zeflemitor şi defavorabil. În timp ce îşi luau prînzul, John Hardy îi relată cîteva din detaliile cazului Joyce Daniels. Strict vorbind, aceste probleme erau confidenţiale, dar între doi patologi, interesul

profesional este similar cu acela a doi chirurgi care discută despre un pacient. Hardy îl cunoştea pe Donnington de douăzeci de ani şi ştia că discreţia sa era absolută. Se adăuga şi faptul că Donnington fusese un excelent patolog, într-un domeniu foarte specializat şi uneori putea să dea sfaturi folositoare. De fapt, în acest caz particular, opinia sa ar fi putut fi importantă.

– Moarte subită la 20 de ani, fără nici o dovadă a cauzei care a provocat-o, medită Donnington. O mulţime de posibilităţi, dar puţine probabile!

Hardy ajunse la brînză şi biscuiţi. Ridică din umeri în timp ce tăia cu grijă în două o bucată de brînză de Gloucester.

– Oprirea bruscă a inimii ar putea fi cea mai bună explicaţie, „inhibiţie vagală", aşa o numeau vechii patologi.

Donnington se încruntă.

– Încetişor, bătrîne. Eu sînt patolog bătrîn şi mă dau în vînt după inhibiţii vagale. Cu ani în urmă, termenul se folosea pentru a denumi o multitudine de semne. Un termen vag, comod!

Hardy, iritat, lăsă pe farfurie cuţitul.

– Nu-ţi poţi permite să fii vag în zilele noastre. Consiliul regal este mult prea expert în probleme medicale. Te ţintuiesc la zid dacă le aduci în faţă inhibiţia vagală fără să o susţii cu ceva.

Donnington arăta uşor ofensat.

– Prin urmare, ce susţineţi voi, modernii?

– De obicei spun că nu ştiu. Ceea ce este şi mai vag, dar e cinstit.

Decanul de la medicină pufni pe nas, exprimîndu-şi dezaprobarea.

– Asta nu ajută pe nimeni, nu-i aşa?

– Nici nu face rău nimănui. Nu, James, aici opţiunile s-ar încadra între stop cardiac, o nouă manieră nostimă de a spune inhibiţie vagală, dacă-ţi place, şi vreo suferinţă necunoscută a inimii, cum ar fi miocardita. Ăsta-i domeniul tău, sau era.

Donnington se domoli oarecum.

– Recunosc că am lucrat puţin în acest domeniu dar tu poţi să citeşti la microscop la fel de bine ca şi mine. Există vreun indiciu în acest sens?

Hardy clătină din cap.

– Nu sînt încă gata piesele. Ar trebui să fie în după-amiaza aceasta. Am întîlnire la patru şi un sfert, aşa că va trebui să mă uit foarte repede la secţiunile din inimă, şi apoi să alerg să-i spun procurorului ce cred.

James Dannington clătină din cap cu tristeţe.

– Nu aşa se face patologia, John. Grăbindu-te, aruncînd o privire colo, o presupunere dincolo.

Hardy zîmbi trist.

– Încearcă să spui asta poliţiei şi procurorului. N-o să simpatizeze cu patologul care stă deoparte timp de o lună, cînd au un cadavru în vreun şanţ.

Se ridicară şi merseră în hol pentru a servi cafeaua. În timp ce-şi umpleau cănile dintr-un ceainic de pe o masă laterală, Donnington îşi întoarse spre Hardy faţa ridată, dar încă impunătoare şi frumoasă.

– Cum merg lucrurile, John? Ştii ce vreau să spun!

În timp ce se aşezau în cele două fotolii de lîngă o masă pentru cafea, acoperită cu sticlă, John se gîndi precaut la un răspuns.

– M-am întors doar de-o săptămînă, James. Ca să fiu cinstit, lucrurile nu merg prea bine. Acest loc, întreaga zonă, vreau să spun, e prea plin de amintiri. Jo făcea parte din decor, de fiecare dată cînd ies în oraş îi văd pacienţii pe stradă. Casa e goală fără ea, are ecou ca şi cum ar fi o stafie acolo... Nu vreau să fiu exagerat de dramatic, dar nu poţi să nu asculţi prin casă şi să nu speri că totul a fost doar un coşmar.

Bărbatul cu păr argintiu încuviinţă încet.

– Ştiu ce vrei să spui, John. Dar a trecut totuşi puţin timp. Ştii că timpul vindecă majoritatea durerilor.

Hardy tăcea. Celălalt spunea exact cuvintele care trebuiau, însă lipsea ceva şi rămîneau doar vorbe goale. Dar în clipa în care aceste gînduri îi trecură prin minte, Hardy îşi făcu reproşuri. Îşi spuse că era foarte nedrept. Donnington încerca să-l ajute, să fie amabil. Oftă, urmărind vîrtejul de bule ce se forma în timp ce amesteca în cafea.

– Nu ştiu dacă am să rămîn aici, James. Simt deja că vreau să şterg trecutul cu buretele, să o iau de la capăt în altă parte.

Donnington se încruntă.

– O să-ţi simţim lipsa, John. Mie personal îmi vei lipsi şi sînt al naibii de sigur că Universitatea o să te regrete; atît ca profesor, cît şi ca membru în consiliul facultăţii, vei fi greu de înlocuit. Nu te grăbi.

Hardy încuviinţă încet.

– Te asigur, nu mă voi grăbi. Nu este aşa de uşor să-ţi scoţi rădăcinile cînd sînt plantate atît de adînc.

Donnington îndreptă conversaţia destul de tristă pe căi mai luminoase şi curînd sosi momentul ca Hardy să se întoarcă la laboratorul de histopatologie şi să cerceteze la microscop lamele din muşchiul inimii lui Joyce Daniels. Era două şi douăzeci cînd au fost în sfîrşit gata; cu o speranţă disperată, aprinse lumina microscopului şi se aşeză să le examineze prin lentilele puternice.

Întrevederea avea loc la judecătoria locală, afiliată postului de poliţie din Norton Heath. Ca în cazul oricărui proces penal, nu se făcea o cercetare completă dacă, pînă la timpul cuvenit, poliţia nu reuşea să acuze de crimă un suspect. Uneori exista un suspect dar şeful procuraturii, în înţelepciunea sa, putea hotărî să nu înceapă procesul, de teamă să nu-l piardă. În momentul acela era cu mult prea devreme să se clasifice cazul lui Joyce Daniels în vreun fel, dar rutina era aceeaşi. Procurorul ţinu o scurtă „cuvîntare introductivă" numai pentru a stabili identitatea moartei şi a se întocmi documentele ca să se poată dispune de cadavru. Hardy sosi cu punctualitatea sa

obişnuită, la patru şi un sfert. Vremea se îmbunătăţise brusc şi acum era o zi de toamnă senină şi frumoasă. Zăbovi o clipă la soare, în faţa sediului poliţiei şi, în mod conştient, alungă toate gîndurile legate de moarte şi de vorbăria goală şi complicată pe care civilizaţia o ţese în jurul investigării ei. Stătea cu servieta în mînă, uitîndu-se fără ţintă la viaţa efemeră a unui oraş din Midlands. Oricine îl vedea ar fi putut crede că-i un reparator de maşini de scris sau un funcţionar de la departamentul pentru mediul înconjurător. Soarele îl făcea să se gîndească la ultima vacanţă şi să se întrebe unde erau în acel moment toţi pasagerii cu care fusese în croazieră. Pe măsură ce gîndurile i se risipeau, tensiunea din muşchi dispărea şi începea să privească în jurul său, la oamenii de pe stradă. Un cerşetor destul de respectabil mergea tîrîndu-şi picioarele, vorbind cu toată seriozitatea de unul singur, avutul său lumesc fiind învelit cu grijă într-un pachet de hîrtie maro. Bătrînul trecu pe lîngă doi adolescenţi care stăteau pe bordura trotuarului şi Hardy zîmbi recunoscînd primele momente cînd tinerii îşi fac curte unul altuia, la fel de stereotipe ca şi dansul de dragoste la păsări. Băiatul era călare pe bicicletă, aplecîndu-se deasupra ghidonului. Nasul lui aproape că atingea nasul fetei de şaisprezece ani. Ea privea cu cochetărie sfioasă peste umărul băiatului, ambii emoţionaţi de ceva ce nu prea înţelegeau. Hardy oftă în timp ce se întoarse să intre în clădire. Ce n-ar da să fie din nou adolescent...Chiar ar vrea? Pentru el şcoala şi universitatea fuseseră un maraton non-stop. Păreau minunate în retrospectivă, dar bănuia că-şi amintea numai clipele frumoase, nu toate situaţiile în care se simţise singur, nefericit, stînjenit şi frustrat. Dacă nu se putea întoarce cu cunoştinţele şi înţelegerea vieţii de adult, ar prefera să rămînă în prezent... sau mai degrabă anul trecut. Tresărind, văzu că era deja în uşa tribunalului. Se înfioră. Într-adevăr trebuia să înceteze cu obiceiul acesta de a se scufunda în trecut. Aşa vine bătrîneţea de fapt? Deschise uşa şi păşi în anchetă. Deşi Norton Heath nu era cîmpul său imediat de activitate, făcuse destul de des autopsii pentru Jeremy

Kieller, procurorul local, şi se prezenta la solicitările sale la interval de cîteva luni. Aprodul procurorului, un poliţist destul de în vîrstă, în haine civile, se grăbi spre el şi-l conduse către un scaun din partea din faţă a sălii tribunalului, cu toată ceremonia şi solicitudinea unui epitrop care aşază un episcop.

– Îl voi anunţa pe domnul Kieller că sînteţi aici, doctore, sîsîi el în şoaptă, ca pe scenă, şi-şi strecură în grabă trupul masiv în camera judecătorului, situată în spatele blazonului regal ce atîrna peste podium. Hardy se aşeză tăcut pe scaun, cu mîinile puse cu grijă peste dosarul subţire ce conţinea raportul autopsiei lui Joyce Daniels. Îşi aminti cu amărăciune că ultima dată cînd asistase la o discuţie judiciară fusese în calitate de martor obişnuit. „Ancheta" se făcea pentru soţia sa, un alt „cuvînt introductiv" pentru moartea prin cauze criminale a unei femei. Nu s-a făcut proces pentru omul care o împuşcase, starea sa mintală deteriorîndu-se atît de rău, încît a fost găsit „inapt pentru a se apăra" şi a fost trimis la un spital de boli mintale. Ceea ce nu i-o aduse înapoi pe Jo. Hardy îşi simţi mîinile strîngînd dureros masa din faţa lui şi se străduí să se relaxeze. Pentru a-şi distrage atenţia se uită prin încăperea spaţioasă, folosită în mod normal în fiecare zi pentru o multitudine de delicte minore. Exces de viteză, parcare incorectă, beţie, certuri domestice; „toată viaţa umană se află acolo", aşa se exprimase un ziar de duminică. Camera era cu mult prea mare pentru o simplă „anchetă" întreprinsă de procuror. În momentul acela reporterii îi depăşeau ca număr pe toţi ceilalţi. Jumătate de duzină stăteau în banca rezervată presei. Erau trei bărbaţi şi o fată de la ziare şi alţi doi tipi, colaboratori externi de la televiziune şi agenţii de presă. La celălalt capăt al rîndului, în spatele lui, văzu o femeie cu faţa îndurerată, cam de 50 de ani, însoţită de un bărbat cu un aspect sărăcăcios. Bănui că erau persoanele care treceau drept rudele lui Joyce. În timp ce îi privea, intră inspectorul-detectiv Williams din Norton Heath, se uită în jur şi dădu din cap spre cineva de dincolo de uşă. Apoi intră Lewis Carrol, călcînd apăsat, şi se aşeză în spatele lui

Hardy. Williams se strecură pe lîngă Alice, care se aplecă înainte pentru a-i şopti lui Hardy la ureche:

– Ai ceva nou pentru noi, doctore?

Hardy clătină din cap întinzîndu-şi gîtul.

– Îmi pare rău. Tocmai am studiat materialul la microscop. Mi-e teamă că n-a ieşit nimic.

Se bucura că nu poate vedea expresia lui Alice dar tocmai atunci uşa din spatele scaunului judecătorului se deschise şi intră P.C.Herbert, patern şi important, amintindu-i lui Hardy de cucul dintr-un ceas, văzîndu-l cum îşi proiectează în afară pieptul şi recită vechile formule ale anchetei.

– Ridicaţi-vă, Procurorul Majestăţii Sale!

În timp ce asistenţa se ridica în picioare, se mai strecurară înăuntru cîţiva băgăcioşi care s-au aşezat în partea din spate a sălii. Jeremy Kieller intră grăbit pe uşă cu un teanc de hîrtii sub braţ şi se aşeză repede într-un scaun mare, ocupat de obicei de preşedintele magistraţilor. Aprodul procurorului strigă pe deasupra capului spre sala cu lume puţină:

– Toţi cei care ştiţi ceva în legătură cu moartea lui Joyce Daniels, apropiaţi-vă şi vorbiţi.

Cei din sală se mişcară pe scaune. Jeremy Kieller îl salută afabil pe Hardy şi începu să-şi pună în ordine hîrtiile. Era un bărbat scund, cu faţa ridată prematur, dar gura exprima o notă de umor pe care uneori cu greu şi-l controla, mai ales în timpul desfăşurării anchetei care de obicei era sobră. Făcu semn cu capul spre ajutorul său, iar P.C.Herbert înşfăcă o Biblie uzată şi-o flutură către femeia cu faţa acră, din spatele lui Hardy.

– Domnă Lander, vă rog să veniţi în boxă. Vocea îi sună prin camera cu ecou ca şi cum ar fi chemat un martor din sala mare de la tribunalul Old Bailey din Londra. Bărbatul sărăcăcios îmbrăcat de alături o împinse cu intenţia de a o ajuta, iar ea se îndreptă cam fără voie spre boxa din stejar de la capătul băncii des-

tinate martorilor. Lui Hardy i s-a părut întotdeauna că banca semăna foarte mult cu un şopron terminat pe jumătate. Aprodul procurorului, cu mustaţă căruntă, împinse cartea spre ea şi scoase un carton lunguieţ.

– Ia-cartea-în-mîna-dreaptă-şi-citeşte-ce-i-pe-carton, spuse el, ca şi cum totul ar fi fost un singur cuvînt. Doris Lander mormăi jurămîntul şi apoi rămase în picioare jucîndu-se cu poşeta, privind fără încredere spre auditoriu: ochii reci îi sclipeau în timp ce-şi plimba privirea de la soţul ei spre reporteri şi înapoi la procuror. Domnul Kieller îşi întoarse spre ea faţa zbîrcită:

– Sînteţi doamna Doris Lander de pe strada Waterloo, numărul 18, Stoke-on-Trent?

Femeia încuviinţă din cap şi spuse „da" cu o voce atît de înceată, încît mai departe de P.C. Herbert nimeni nu o putu auzi.

– Trebuie să vorbiţi mai tare, vă rog, doamnă Lander. Şi ceilalţi oameni vor să vă audă. Vocea procurorului era plăcută, dar fermă.

– Sînteţi mătuşa decedatei?

– Da, domnule. A fost fiica fratelui meu. Vocea abia i se auzea, iar reporterii trebuiau să-şi încordeze atenţia ca să poată prinde ceva.

– Îmi pare rău că trebuie să vă pun întrebări aici, într-o împrejurare atît de tristă, doamnă Lander, dar vă daţi seama că aceste lucruri trebuiesc făcute. Se opri şi o privi, dar nu primi nici un răspuns.

– Aţi identificat cadavrul la spital ca fiind al nepoatei dumneavoastră, Joyce Mary Daniels?

– Da, domnule. Era Joyce. Vocea se auzea ca o şoaptă mai puternică, dar ea nu manifesta vreun semn evident de mîhnire. Hardy, care asistase la o mie de astfel de scene dureroase ştia că semnele exterioare nu înseamnă nimic. Izbucnirile cele mai dramatice pot fi în întregime superficiale, în timp ce reacţiile unei feţe imobile

pot să ascundă un infern de suferinţă nesfîrşită. Propriile experienţe foarte recente îi confirmau acest lucru. Kieller vorbea blînd cu femeia, deşi era greu de spus cît pricepea ea.

– Acesta nu este un interogatoriu complet, înţelegeţi, doamnă Lander. Ancheta urmează mai tîrziu, aici sau în alt tribunal. Tot ce ne interesează astăzi este să ştim în mod precis dacă nefericita fată moartă este Joyce Daniels şi dacă putem să aflăm cum a murit. Puteţi acum să ne spuneţi ceva care să arunce o lumină asupra acestui lucru?

Mătuşa îl privea indiferentă.

– Ştiaţi că are vreo boală? sugeră procurorul.

Doris Lander clătină din cap.

– Nu. A fost întotdeauna sănătoasă tun.

– Nu a fost niciodată internată în spital? A existat vreo boală în familie? O boală de inimă, de exemplu?

Ştiind deja ce avea să spună Hardy, domnul Kieller încerca să obţină vreo informaţie folositoare de la femeie, dar, după cîte se părea, nu era nimic de aflat.

– Cînd aţi văzut-o ultima dată? întrebă el, după ce femeia răspuse negativ la ultimele întrebări printr-o mişcare a capului.

– Cam cu un an în urmă, domnule. De cînd s-a mutat aici nu prea ţineam legătura.

Răspunsul exprima o notă de dezaprobare. Procurorul decise că se află pe un teren sensibil, aşa că o lăsă să plece. Mătuşa se îndreptă tîrîndu-şi picioarele spre locul de lîngă soţul ei care acum, după cum observă Hardy, avea un tic ce îi deforma ochiul stîng la fiecare cîteva secunde. Atenţia i-a fost distrasă brusc de la acest spasm aproape hipnotizator, de vocea ca de tunet a lui P.C. Herbert.

– Doctorul John Hardy, vă rog.

Îşi strînse dosarul şi urcă cele trei trepte din boxa martorilor. Aprodul procurorului îi puse Biblia în faţă cu un zîmbet benign, dar nu se obosi să-i spună ce trebuie să facă, recunoscînd în aceasta statutul lui Hardy.

– Jur pe Dumnezeu Atotputernicul că voi spune adevărul, numai adevărul şi nimic altceva decît adevărul.

– Sînteţi doctorul John Hardy, medic legist consultant?

– Da.

– Şi înţeleg că aţi făcut o examinare post-mortem a cadavrului lui Joyce Daniels pe...să văd...14 octombrie anul acesta?

– Da.

– Puteţi să-mi spuneţi cine v-a identificat cadavrul, doctore Hardy?

Hardy scoase cîteva foi de hîrtie din dosar.

– La data autopsiei nu era identificat, dar în 14, aflîndu-mă la morga spitalului din Norton Heath, a venit o oarecare domnişoară Sylvia Marsh şi, în prezenţa ofiţerilor de poliţie, printre care era şi detectivul-supraveghetor Partridge, a identificat cadavrul ca fiind Joyce Daniels.

Procurorul scrise ceva în hîrtiile sale, apoi ajunse la partea dificilă şi jenantă pentru amîndoi.

– Acum, doctore Hardy, începu el încet, neputînd să nu arunce o privire rapidă pe sub sprîncene la creioanele reporterilor, ajungem la problema cauzei morţii. Ce ne puteţi spune în această privinţă?

Hardy trase aer adînc în piept, nu pentru că ar fi fost cîtuşi de puţin enervat sau speriat, dar era o problemă la care se gîndise şi lucrase mult.

– Nu pot preciza cauza morţii, domnule. Examinarea post-mortem a relevat prea puţine elemente pentru a putea spune din ce cauză a murit de fapt, nenorocita fată.

Procurorul, care ştia perfect de bine ce urma să spună Hardy în clipa următoare, auzi zgomote dinspre boxa presei, în timp ce o jumătate de duzină de creioane şi stilouri goneau pe foile bloc-notesurilor.

– Puteţi intra în detalii în legătură cu acest element, doctore? Într-o şedinţă de deschidere a anchetei cum este aceasta, nu cerem

amănunte, dar în acest caz, oarecum neobişnuit, nu am putea oare avea ceva mai multe informaţii?

Hardy îşi aşează ferm ambele mîini pe marginea boxei martorilor.

– Există un număr de posibilităţi, dar nici una nu poate fi o dovadă reală. Fata poate să fi murit datorită unei opriri bruşte a inimii, aşa numitul stop cardiac determinat de vreun şoc puternic. Această situaţie se întîlneşte uneori în avorturile criminale, la căderea în apă rece sau chiar se poate datora unei spaime bruşte, cum ar fi cazul unei explozii.

Procurorul obţinuse mai mult decît sperase.

– Dar nici una din aceste situaţii nu putea fi prezentă aici? spuse el cam iritat.

– Într-adevăr, nu... le-am folosit numai ca exemple. Ar fi şi alte posibilităţi, ca de exemplu o boală de inimă, mai rară, miocardita, dar pe care am exclus-o la examinarea microscopică.

– Mai sînt şi alte posibilităţi?

– O lovitură la gît este un caz extrem, aşa numita „lovitură de comando cu pumnul" sau orice fel de presiune bruscă asupra vaselor de sînge din această zonă. Dar aproape întotdeauna apar contuzii sau alte leziuni care nu au fost găsite aici. Sufocarea ar fi de asemenea o posibilitate, deşi nu sînt semne de asfixie.

Kieller îşi aranjă cu mîna părul alb.

– Se pare că dărîmi imediat ce propui, doctore Hardy. Alte posibilităţi?

– Trupul a fost examinat amănunţit, în toate modurile posibile. S-au făcut teste de laborator pentru depistarea de droguri dar nu s-a găsit nimic altceva decît o cantitate mică de alcool. Trebuie să adaug, domnule, că o examinare post-mortem negativă nu este nicidecum ceva nemaiîntîlnit. Aş aprecia că un procent de 1/5 din autopsii nu oferă în realitate nici o cauză satisfăcătoare a morţii, deşi la oamenii mai în vîrstă există de obicei un anumit grad de degenera-

re, cum ar fi boala arterelor coronare, care ar putea fi o cauză a morţii. Kieller învîrti stiloul în mînă şi privi fix în planul al doilea.

– Există...ei bine, să spunem, anumite elemente neclare legate de acest caz, care ar putea foarte bine indica o treabă urîtă. Totuşi, nu puteţi găsi o cauză a morţii?

Hardy îşi aplecă capul.

– Nu, domnule.

Refuză să vorbească mai mult sau să-şi ceară scuze. Procurorul înţelese că, dacă acest caz trebuia înaintat tribunalului penal, era timpul să oprească orice alte speculaţii.

– Mulţumesc, doctore Hardy.

Hardy coborî şi-şi reluă locul, provocînd şoapte în boxa presei, unde stenografii mai puţin eficienţi copiau de la colegii lor, ca să-şi umple golurile din raport.

– Detectivul-şef Carrol.

Aprodul procurorului părea că se delectează cu faptul că un poliţist de grad inferior putea da şi el, o dată, un ordin gradelor superioare. Alice se ridică din scaunul său, clătinîndu-se, şi intră în boxa martorilor. Încă mai purta pardesiul lung din tweed. Hardy se întreba dacă nu doarme îmbrăcat cu el. După ce a fost invitat să depună jurămîntul, procurorul începu dialogul:

– Domnule detectiv şef, înţeleg că, deşi nimeni nu a fost acuzat încă de crimă, în cazul acesta consideraţi totuşi că ar fi o omucidere?

– Da, domnule. Sînt semne care arată că s-a comis o crimă, deşi pentru moment nu putem confirma dacă moartea a fost provocată printr-un act de violenţă. Îşi mişcă încet capul chel pentru a privi direct în jos la Hardy, apoi se întoarse spre procuror.

– Desigur, nu putem şti dacă trebuie reţinut corpul pentru a fi examinat de către apărare, deoarece, în mod natural, nu există nici o apărare.

– Nu, domnule.

– Ce doreşte poliţia?

Carrol îşi întoarse palmele cu faţa în sus într-un gest de îndoială.

– Este greu de ştiut ce trebuie de făcut, domnule. După cîte se pare, doctorul Hardy consideră că o altă investigaţie nu poate urmări un scop practic. Şi cum pe moment e prea puţin probabil să se aducă vreo acuzaţie, nu văd cum poliţia s-ar putea opune înhumării. Coborî şi trecu pe lîngă Hardy aruncîndu-i o privire care parcă spunea: „ce dracu facem acum?"

Jeremy Kieller încheie repede procedura.

– Avînd în vedere împrejurările, voi emite celei mai apropiate rude un ordin de înmormîntare. Desigur, nu se poate pune în discuţie incinerarea pînă ce nu se va stabili definitiv că nu va urma o altă procedură penală. Pentru a permite poliţiei să-şi continue cercetările, voi amîna ancheta timp de şase săptămîni, deşi, în mod normal, dacă aceste dezbateri se vor materializa, termenul va fi amînat şi mai mult.

Se ridică în picioare, adunîndu-şi hîrtiile, iar P.C.Herbert, atent ca totdeauna, le ceru celor prezenţi să se ridice, în timp ce procurorul dispăru în camera din spate. Hardy se ridică în picioare şi se întoarse să vorbească cu detectivii din rîndul din spate. Exact atunci, uşa batantă din spatele curţii se deschise şi apăru Sam Partridge făcîndu-i semne insistente lui Lewis Carrol. Cei doi detectivi mai în vîrstă au discutat puţin, capetele lor aproape atingîndu-se, apoi Partridge ieşi din nou. Alice veni cu paşi mai greoi, pe pasajul dintre bănci, spre locul unde Hardy şi detectivul districtual stăteau în picioare.

– Sper că ţi-ai adus servieta neagră, doctore. Avem alt caz.

Se întoarse şi se îndreptă spre uşă, făcînd semn cu capul peste umăr, din mers.

IV

Hardy urmărea Austin-ul maxi al lui Alice şi o maşină albă a poliţiei în care era Sam Partridge. De data aceasta, cavalcada se îndrepta spre vest, ieşind din Norton Heath spre Redditch şi, mai departe, pe autostrada M5. Erau în cîmp deschis, printre sate de navetişti, grădini de legume şi făbricuţe, dovadă a înaintării lente dar necruţătoare a Birmingham-ului spre nord. La vreo 7 mile de Norton Heath, Rover-ul poliţiei, din fruntea coloanei, părăsi şoseua principală şi intră încet pe un drum accidentat, printre copaci bătrîni şi pipernicişi. Gardurile erau făcute din tufişuri neîngrijite şi din plăci ruginite de tablă ondulată. Hardy se aştepta la un drum lung şi accidentat dar, la două sute de yarzi, o coti brusc. Au intrat într-o curte părăginită, unde mai erau încă trei vehicule ale poliţiei. Mai încolo, se afla casa unei ferme, acum părăsită, cu grinzile ieşind din plăcile de ardezie ale acoperişului şi cu toate ferestrele sparte. Opri în spatele maşinii maxi şi coborî. Un vînt tăios îi pătrundea prin costum. Crezuse că va sta într-o sală de judecată încălzită şi nu era pregătit să lucreze din nou în pragul serii, la ţară. Lewis Carrol veni drept spre el, iar Sam Partridge i se alătură. Williams se îndreptă spre casă pentru a vorbi cu un inspector-şef în uniformă, care aştepta împreună cu alţi ofiţeri.

– Au găsit-o doar cu o oră în urmă, doctore, spuse Partridge. După părerea noastră seamănă extraordinar de bine cu cazul Joyce Daniels.

O altă maşină înainta pe drumul noroios şi se opri lîngă ei. Erau Archie Salmon şi ofiţerul său de legătură.

– Iată-l pe Einstein, murmură Alice, lovindu-şi mîinile reci una de alta. Se întunecă într-o oră, aşa că-l vor scoate de la „Judiciar" destul de repede. Cercetătorul se apropie cu zîmbetul lui obişnuit, răutăcios şi vesel. Hardy simţise totdeauna că ar vrea să-l tragă de cîrlionţii aceia nesuferiţi, să vadă dacă avea perucă sau nu.

– Merg bine afacerile în zilele astea, băieţi, comentă Archie. Ce ne oferi acum, Alice?

– Spune-le, Sam, mîrîi Carrol, întorcîndu-se pentru a se uita la casa pe jumătate dărăpănată. Detectivul supraveghetor arătă spre ferestrele de la parter.

– Cam pe la ora trei, doi băieţi, jucîndu-se, au trecut pe aici împreună cu un cîine. Căutau şobolani sau iepuri sau cam aşa ceva. Aveau intenţia să treacă pe lîngă casă, pe potecă, spre nişte cîmpuri mai îndepărtate. Dar, dintr-o dată, cîinele lătrînd ca turbat îi părăseşte şi aleargă în casă.

Arătă spre un loc gol unde fusese o uşă la parter, între două ferestre boltite. Uşa atîrna într-o ţîţînă, ca beată, aplecată spre întunericul din hol.

– Credeau că javra o fi stîrnit nişte şobolani, aşa că, din glumă, au intrat după ea... şi au ieşit mai repede decît intraseră. Cîinele lătra şi zgîria ceva ce zăcea sub o tablă ondulată, în camera din stînga holului. Trăgînd deoparte tabla au văzut trupul unei fete. Au aruncat tot ce aveau în mîini, au alergat la o cabină telefonică de pe şosea şi au format 999. Asta a fost tot. Hardy privi spre casă şi apoi la norii grei care ameninţau cu ploaia şi cu un amurg timpuriu.

– S-a făcut ceva pînă acum?

Nişte flash-uri albastre dinspre casă răspunseră în parte la întrebarea sa.

– Fotografii aproape că au terminat. Am chemat medicul poliţiei locale numai pentru certificarea decesului, dar a spus că nu se mai amestecă dacă vii dumneata, doctore.

Alice se uită la agentul său.

– S-a aranjat ceva, Sam? Putem folosi camera de la Norton Heath şi pentru acest caz, dacă doctorul Hardy este atît de amabil şi de data asta.

Nota de sarcasm era puternică, dar Hardy îi zîmbi politicos şi consideră că este mai bine să nu se supere. Se îndreptară cu toţii spre intrarea sinistră a casei vechi. Un agent de poliţie în uniformă stătea în picioare, avînd o planşetă cu clamă pentru hîrtii şi un registru pentru noii veniţi.

– Nu lăsaţi pe nimeni să intre pînă nu mă întrebaţi pe mine, spuse Alice seve către santinelă. Nici chiar pe comisarul-şef. Sînt prea mulţi gură-cască la aceste scene şi se bagă unde nu trebuie. Cu o expresie încruntată şi feroce, păşi înăuntru uşor, în ciuda trupului său mare, uitîndu-se foarte atent pe unde calcă. Hardy îl urmă, observînd că micul culoar era plin cu moloz şi plăci de ardezie sfărîmată. Deasupra se putea vedea, prin plafonul stricat, acoperişul plin de găuri.

– Aici, doctore. Nu e loc nici să învîrţi o pisică. Eu voi rămîne lîngă uşă.

John Hardy privi cu atenţie prin golul uşii la ruina din cameră. Plafonul se stricase complet şi o grămadă de grinzi putrede, zidărie, plăcuţe de ardezie şi ghips se aflau toate în mijloc, pe duşumea. Nu se adunaseră acolo numai dărîmăturile casei, ci şi o mulţime de alte gunoaie aruncate pe uşă şi prin ferestrele fără ramă. Dincolo de ferestre şi-au făcut apariţia doi bărbaţi de la Grupa Specială şi au aprins o lampă mare de gaz, probabil aceeaşi pe care o văzuse în pădure noaptea trecută. Lumina albă umplu camera, alungînd amurgul.

– Ce treabă murdară! murmură Archie în spatele său.

Omul de la laborator, îmbrăcat într-o haină sport din stofă pătată şi pantaloni de catifea, privi prin camera părăsită; ochii i se opriră pe salteaua stricată de lîngă uşă, pe o grămadă de sticle de vin goale, o mulţime de hîrtii ude împrăştiate şi conţinutul a o jumătate de duzină de cutii pentru gunoi, într-o dezordine generală.

– E acolo, băieţi, spuse Lewis Carrol din uşă. Arătă spre colţul îndepărtat, în diagonală faţă de intrarea în cameră. Hardy ezită, erau o mulţime de lucruri între el şi colţul acela, încît trebui să le lovească cu piciorul şi să le sfărîme înaintînd. Instinctul îi spunea că orice obiect de acolo ar putea fi vital pentru investigaţie, dar, neputînd zbura, nu avea de ales. Alice păru să-i citească gîndurile:

– Ştiu, doctore, dar mi-e teamă că trebuie să călcăm pe astea. Cîţiva oameni au păşit deja pe aici, aşa că încearcă să mergi pe acelaşi drum.

Cu Archie în spatele lui, traversă camera în vîrful picioarelor, „aşa cum merg indienii la vînătoare", după cum avea să spună mai tîrziu Carrol la o halbă de bere. O bucată ruginită de tablă ondulată se sprijinea ca un om beat de perete, acolo unde fusese pusă de primul băiat care a găsit cadavrul.

Băieţii relataseră la poliţie că unul din ei a mutat tabla ceva mai încolo, deoarece acoperea complet cadavrul. Acum, o pereche de picioare albe, nemişcate, ieşeau de după tablă, lîngă ghipsul sfărîmat al vechiului perete. Era gunoi peste tot, iar picioarele stăteau de fapt pe un sac putred din care se răspîndeau pe pămîntul umed borcane de gem goale.

– Nu putem vedea mare lucru aici, cu tinicheaua asta luminoasă, se plînse Archie.

– O putem muta acum? întrebă Hardy peste umărul său. Carrol se apropie de Sam şi Evan Williams, care stăteau afară lîngă fereastra spartă.

– S-au făcut toate fotografiile, Sam?

– De aici, da, domnule. Mostyn încearcă să se urce pe căpriori pentru a fotografia de sus întreaga cameră.

– Atunci, vezi să nu-şi rupă gîtul, bombăni Alice. Păşi în cameră ca să vadă mai bine.

– O.K., Archie, trage la o parte tabla dar te rog să fii atent, pentru că nu au venit încă băieţii să ia amprentele. Biologul cu înfăţişare sălbatecă se aplecă şi puse degetele de la o mînă sub marginea de jos a tablei ondulate. Cealaltă mînă o aşeză în acelaşi fel pe marginea de sus, astfel încît să nu-şi pună buricele degetelor pe faţa metalului. Cu grijă o săltă complet de pe duşumea şi o întoarse vertical, în loc să o aşeze jos, pe lungime. Se deplasă cu atenţie şi sprijini tabla ruginită de un perete alăturat, la distanţă de cadavru.

– Aşa e mai bine, „să lăsăm cîinele să vadă iepurele". Stătea în picioare lîngă Hardy şi amîndoi priveau duşumeaua de la picioarele lor.

– Biata fată, spuse Hardy cu simpatie. Cuvintele erau simple, dar sentimentele sale erau profunde. Spre deosebire de victima din carieră, o singură privire era deajuns pentru a identifica motivul probabil al morţii.

Cadavrul zăcea cu faţa în jos pe duşumea, dar gîtul şi bărbia arătau semne de asfixie. Hardy îngenunchie şi se uită la faţa care era aproape la nivelul duşumelei. Văzu sîngele care i se prelinsese pe nări şi culoarea roz-purpurie a feţei, punctată cu mici pete şi înţepături ca de ac, cauzate de hemoragie. De data aceasta mîinile erau îndoite în faţa capului, ca într-o plonjon stîngaci. Picioarele erau întinse, drepte, acoperite pînă la genunchi cu o fustă de culoare roşie-deschis, acum murdărită de mizeria casei părăsite. Hardy se ridică şi îşi scutură absent praful de pe pantaloni. Apoi rămase lîngă Archie, privind în tăcere cadavrul.

– Ei bine, care-i cauza? strigă Lewis Carrol de lîngă uşă, nerăbdător. De acolo nu putea vedea mare lucru din cauza celor două siluete şi a grămezii de gunoi din mijlocul camerei.

– Mai bine veniţi aici, domnule Carrol, sugeră Hardy. Avem nevoie de nişte fotografii înainte de a mai întreprinde ceva. Alice păşi cu grijă spre ei şi se uită la fată.

– Biata copilă. Arată cam la fel ca prima. John Hardy examină corpul, de la un capăt la altul.

– Asfixie, sînt sigur. Deşi cauza nu o ştiu încă.

– Vezi ce văd şi eu, John? Întrebă Archie, arătînd în jos.

– Da, din nou încheieturile mîinilor. Trebuie să fie acelaşi tip. Hardy se aplecă lîngă corpul fetei şi privi braţele. Îşi aminti foarte bine că făcuse acelaşi lucru la Joyce Daniels. Pe piele, în jurul ambelor încheieturi, era o dungă distinctă, roşie, cam de 3 cm lăţime.

– Nu e vorba nici de sfoară, nici de sîrmă, Archie. Arată mai degrabă a curea.

Biologul apropie lanterna de braţe.

– Da, priviţi aici. O linie de-a curmezişul, exact ca şi cum bara unei catarame ar fi tăiat suprafaţa.

Alice privi gunoaiele împrăştiate în jurul lor.

– Mai bine să cercetăm cu amănunţime. În grămada asta s-ar putea ascunde o duzină de curele.

Se auzi un zgomot ca de învălmăşeală deasupra lor şi o ploaie de pietriş şi tencuială căzu răpăind în colţul camerei. Era fotograful poliţiei care se căţărase pe casă şi acum era cocoţat pe resturile de grinzi ce alcătuiseră cîndva duşumeaua dormitorului.

– Fii atent, băiete. Nu mai arunca gunoi jos. Şi vezi să nu cazi şi tu.

Începură o serie de flash-uri strălucitoare în timp ce omul făcea o duzină de fotografii ale scenei de dedesubt. Trio-ul de lîngă corp se dădu la o parte pentru a-i lăsa cîmp liber. Cînd termină, Hardy sugeră să facă şi cîteva prim-planuri ale cadavrului, de la nivelul solului.

– Să ieşim şi să-l lăsăm numai pe el aici, vreo zece minute, spuse Carrol.

În timp ce voiau să iasă, Hardy cercetă cu o privire febrilă grămada de gunoi de lîngă fată. Ceva îi atrase atenţia şi, mai tîrziu, se gîndi că a reacţionat astfel din cauză că obiectul era mult mai curat decît gunoiul din jur. Văzu o pungă boţită din plastic, cam de cincizeci de centimetri, pe grămada de lemn putred, cutii vechi de conserve şi de sticlă spartă. Era o pungă obişnuită din polietilenă, de felul celor care se folosesc la împachetatul sandwich-urilor, deşi puţin mai mare. Îndreptîndu-se către uşă, se aplecă spre pungă. Îi mai atrase atenţia ceva.

– Archie, ai o lanternă?

Cercetătorul de la legală scoase o lanternă din buzunarul jachetei şi îndreptă lumina jos.

– La ce te uiţi, John?

– Punga aceea. Pare a fi de curînd aici. Ce e în ea, să ne uităm. Archie coborî lanterna pentru a spori lumina care era strălucitoare, dar difuză.

– Sînge...sînge şi mucus, după cum arată. Ei, ei!

– Trebuie să o luăm. Dar să o fotografiem, domnule Carrol, s-ar putea să fie importantă.

Îl chemă înapoi pe Alice de la uşa din faţă şi-i arătă punga.

– Pentru numele lui Dumnezeu, păstreaz-o după ce o fotografiem. Faţa supraveghetorului-şef se încreţi ca o prună uscată.

– De data asta avem o „cauză", doctore?

Hardy dădu din cap.

– S-ar putea să avem o cauză şi pentru cazul precedent, dacă este acelaşi individ cu aceleaşi obiceiuri. Pe faţa lui Alice apăru un rînjet drăcesc.

– Monty Lever! mormăi el. Dacă punem mîna pe el, doctore, îţi fac cinste cu o bere.

De data aceasta cadavrul sosi la morgă la o oră civilizată, şase seara. De asemenea, sosise cum trebuie, fiind ridicat de un antreprenor de pompe funebre într-o furgonetă Morris albastră. Hardy a

părăsit scena crimei cam la o jumătate de oră după ce s-a găsit punga şi se îndreptă spre spitalul care se afla la o distanţă de cinci mile; aprodul procurorului aranjase să se facă autopsia. Acolo fiind în districtul procurorului care a întreprins ancheta în după amiaza aceea, politicosul P.C.Herbert trebuia să organizeze investigaţia. Se comporta ca un maestru de ceremonii sau ca un mare vizir. Cînd Hardy ajunse la morgă, îl aştepta afară pentru a-i dirija maşina spre un loc de parcare convenabil şi insistă să-i deschidă uşa ca un valet de la Claridge.

– Aţi mai lucrat în această morgă, doctore? întrebă el. Privind în jur, în lumina amurgului, Hardy încuviinţă din cap.

Spitalul era o monstruozitate din cărămidă roşie mohorîtă, în stilul epocii victoriene şi ca de obicei, morga se afla într-o clădire foarte mică, ascunsă în cel mai îndepărtat colţ al curţii. Era înghesuită între sala cazanelor şi terenul împrejmuit unde se ţineau lăzile de gunoi, o clădire micuţă care se ghemuia, parcă cerîndu-şi scuze, lîngă un perete înalt. Herbert îl conduse pe Hardy înăuntru, unde lucrurile erau exact aşa cum şi le amintea de la ultima autopsie. Camera exterioară era pe jumătate ocupată de un frigider în care puteau intra patru cadavre. În restul spaţiului se îngrămădeau cărucioare galvanizate pentru transportul morţilor, diferite găleţi, unelte pentru măturat şi spălat, precum şi bicicleta paznicului de la morgă.

Cabinetul interior, luminat *a giorno* de o lampă fluorescentă, servea ca sală de autopsie căptuşită cu faianţă albă, pînă sus, la cupola din sticlă de modă veche. În centru se afla o masă din porţelan, pentru autopsie. Cîteva dulapuri, o chiuvetă, un birou mic în colţ şi mai multe obiecte desperecheate completau echipamentul.

– Autopsierul a plecat la Manchester, pentru nunta fiicei sale, spuse P.C.Herbert. Aşa că vă voi ajuta eu, domnule.

Lucră admirabil şi tot timpul cît îl asistă pe Hardy îşi păstră pe cap pălăria moale, vernil. Sunetul furgonetei de afară îi făcu să se îmbrace cu halatele albe, să-şi pună cizmele, mănuşile şi şorţurile grele din cauciuc verde, legate în jurul gîtului şi al taliei cu lanţuri de

alamă. Hardy se gîndea că echipamentul, ca şi clădirea, erau probabil de pe vremea bunicii. Aşteptînd să vină poliţiştii şi să fie adus cadavrul, el se gîndea cu nostalgie la cina pe care şi-o promisese pentru seara aceea. De la întoarcere, a luat hotărîrea să se îngrijească singur. Intenţiona să revină la faptele de vitejie cu cratiţa şi grătarul ca pe vremea cînd era burlac, dar pînă acum reuşise să o facă numai de cîteva ori, căci lua un prînz pe săturate la Universitate şi numai o gustare frugală seara. Adesea, adopta punctul de vedere al laşului şi ieşea să cineze în oraş. Munca nu-i strica niciodată apetitul şi aşteptînd să fie pus cadavrul pe masa mare, stomacul dădea semne zgomotoase că fusese neglijat de prea multe ore. Învelită în polietilenă, fata zăcea acum sub tubul cu lumină fluorescentă puternică. Carrol, Partridge, Salmon şi alţi cîţiva ofiţeri de poliţie, fotografii şi ofiţerul de legătură, umplură repede micuţa cameră care părea că va face explozie, de plină ce era. Archie Salmon îşi puse o pereche de mănuşi şi un şorţ aranjîndu-şi pe o măsuţă bateria de sticle, pachete şi tuburi. La autopsii, Hardy folosea instrumentele personale pe care le scoase acum din servieta aşezată pe un dulap vechi din sticlă; se gaseau acolo o mulţime de accesorii chirurgicale care arătau ca şi cum ar fi fost scoase dintr-o săpătură arheologică. Evan Williams, inspector detectiv, se oferi să ia notiţe pentru Hardy, care nu-şi adusese reportofonul, deoarece fusese chemat aici direct de la anchetă. Archie şi Hardy au desfăcut cu grijă polietilena descoperind corpul fetei, care mai era îmbrăcată cu fusta roşie şi cu o bluză de seară, neagră, cu fir de lurex.

– După cum se vede, ieşise în oraş, comentă Carrol. Nu mergi să munceşti la Woolworth sau la biroul de gaze într-o astfel de ţinută.

Hardy se dădu din nou înapoi în timp ce iluminarea flash-ului electronic al aparatului de fotografiat înregistră pe film corpul îmbrăcat. Apoi, omul de la laboratorul Ministerului de Interne lipi pe întreaga suprafaţă de piele neacoperită de haine, fîşii de bandă adezivă pentru a aduna orice particulă minusculă, care mai tîrziu ar putea fi

comparată cu ceva aparţinînd agresorului. Apoi pieptănă părul deasupra unui vas şi păstră cîteva fragmente mici într-un plic. Părul era vopsit destul de prost, într-o nuanţă de castaniu, deşi rădăcinile brune trădau culoarea adevărată.

– O fi avînd vreo douăzeci şi cinci de ani? întrebă Partridge. E ceva mai în vîrstă decît Joyce Daniels. Hardy încuviinţă din cap. Femeia era încă tînără, dar chiar şi aşa, moartă, arăta mai dură şi cu mai multă experienţă. Murdăria şi bucăţile de gunoi i se lipiseră pe faţă, iar culoarea datorată asfixiei era accentuată de depunerea sîngelui sub pielea feţei. O dezbrăcară cu grijă, punîndu-i fiecare obiect de îmbrăcăminte în pungi etichetate, din plastic. Acestea erau înregistrate cu grijă de către ofiţerul responsabil cu probele materiale, în fapt unul din detectivii de la „locul crimei", a cărui datorie era să verifice ca toate dovezile să fie strict clasificate, pînă la data cînd trebuia să aibă loc procesul.

– Din nou, fără chiloţi, exact ca şi cealaltă fată, spuse Archie gînditor, punînd într-o pungă o pereche de ciorapi rupţi.

– Ciorapii nu erau ridicaţi pînă sus, aţi observat asta? spuse Hardy.

În afară de sutien, nu mai avea lenjerie de corp şi acum fata zăcea albă şi goală, sub lumina rece. O duzină de perechi de ochi se uita ţintă la ea, dar nu era nimeni care să o considere o fiinţă sexuată numai în sensul că era probabil victima unei crime sexuale. Apoi Hardy cercetă cu meticulozitate fiecare centimetru de piele, căutînd şi înregistrînd orice anomalie, zgîrietură, vînătaie sau tăietură. Ochii, gura, urechile, nările, sînii, organele genitale, mîinile, picioarele, totul a fost examinat cu minuţiozitate. Dicta monoton detectivului districtual, care scria înregistrînd totul. Cînd termină, luă din servietă un termometru lung, dintr-un tub de carton , şi îl introduse adînc în anusul pe care deja îl examinase. Aşteptînd să treacă un minut pentru ca să se ridice mercurul termometrului, Hardy s-a retras mai în spate, încrucişîndu-şi mîinile peste şorţul de cauciuc.

– Deci, domnule Carrol, avem o fată care a murit fără îndoială prin asfixie. Congestia feţei, hemoragiile din pleoape, din pielea din jurul gurii, a ochilor şi obrajilor... absolut nici o îndoială. Nici un semn pe gît, aşa că nu a fost strangulată. Dar dacă interpretarea mea legată de punga de plastic este corectă, înseamnă că i-a fost pusă peste cap. Şi desigur, legarea mîinilor este un element care a apărut şi la celălalt caz.

Ochii lui Alice străluciră.

– Şi ce ai spune despre Joyce Daniels?

– Ar putea fi exact acelaşi lucru. Sufocare sau cel puţin, obstrucţie bruscă a gurii şi a nasului, ceea ce nu provoacă nici un semn de asfixie. Dar să dovedeşti acest lucru este aproape imposibil. Îl poţi deduce dintr-un alt caz, cum ar fi acesta. Hardy s-a întors să se uite la termometru. Făcu nişte calcule aritmetrice.

– Decesul s-a produs ieri, cu aproximativ 16-22 de ore în urmă, considerînd temperatura din această casă veche. În cadrul unor limite posibile, am mai putea adăuga cîteva ore la acest interval.

Examinarea exterioară a mai durat cîteva minute. S-au luat probe din sprîncene şi din părul pubisului şi s-au pus în borcănaşele din plastic ale lui Archie. S-au tăiat unghiile de la fiecare deget şi s-au pus în zece recipiente diferite. S-au luat bucăţele din ruj şi resturile de machiaj de pe obraji, toate pentru cazul cînd vor trebui comparate cu urmele de pe hainele sau lucrurile suspectului. Din nou, era vorba indiscutabil, de un raport sexual recent, dar nu existau semne evidente de violenţă. Satisfăcut în sfîrşit, John Hardy se întoarse către binevoitorul său ajutor, sergentul Herbert, care purta şorţul verde, avea pe cap pălăria moale şi ţinea nişte cuţite în mînă. Hardy lucra metodic la fiecare organ, căutînd semne ale vreunui traumatism sau ale vreunei boli naturale. Pe la şapte treizeci, puse jos cuţitul şi-şi scoase mănuşile.

– Asta-i tot, domnule Carrol. Ceva mai precis ca data trecută. În timp ce se spăla pe mîini, aprodul procurorului începu să repare

ceea ce fusese cîndva o femeie atrăgătoare. La chiuvetă, Hardy îi prezenta ofiţerului de la investigaţie un rezumat al cercetării sale.

– Asfixiată aproape în mod sigur cu punga aceea de plastic. În pungă sînt urme de sînge şi mucus din nas. Archie va face testele necesare pentru a identifica grupele de sînge şi va verifica dacă mucusul este din gură sau din căile nazale. Nici un alt semn de traumatism. A avut recent un raport sexual, există în mod cert spermă. Din nou va fi foarte interesant să vedem din ce grupă este.

Sam Partridge îşi pocni palmele cu zgomot.

– Dacă nu e grupa B, renunţ la meserie şi mă duc să cresc pui de găină.

Lewis Carrol încuviinţă din cap, cu energie.

– Mă duc şi eu acasă, să mă rog. Să mă rog ca de data asta să-l putem prinde pe ticălosul de Lever. Nu poate avea chiar atîta noroc. Diavolul neruşinat, a făcut-o de două ori, într-o săptămînă.

– Dacă este el, trebuie să fie bolnav mintal. Criminal, psihopat sexual, spuse Archie Salmon. De ce a devenit dintr-o dată sadic?

Hardy era mai precaut.

– Nu vă pripiţi. Există deosebiri între cele două decese. Nu e viol, pare un act sexual voluntar. La primul caz s-a făcut mare publicitate, poate vreun tip dereglat mintal s-a hotărît să sporească coeficientul crimelor din această zonă.

Carrol şovăia.

– Nu-ţi tăia creanga de sub picioare, doctore. Ce părere ai de punga din plastic?

Hardy încuviinţă din cap şi începu să-şi dezbrace halatul.

– Teoria legată de punga din plastic trebuie eliminată în ceea ce o priveşte pe Joyce Daniels. Vă amintiţi că asfixia era unul din elementele pe care le-am menţionat la anchetă.

Alice îl apucă pe Sam Partridge de braţ:

– Sam, cred că acum vom sta puţin de vorbă cu Monty Lever.

Pînă la ora nouă au aflat cine era fata. Detectivul-inspector Williams, cel care luase notiţe pentru Hardy, s-a dus la clubul *Saracen* să vorbească cu barmanul.

– A fost aici noaptea trecută o fată cu părul vopsit roşcat, cam de douăzeci şi cinci de ani? Purta o bluză de lurex neagră şi o fustă roşie.

– Pare a fi Penny...Penny Vincent. Barmanul puse jos o sticlă pe care o ţinea în mînă şi-şi întinse gîtul ca să se uite prin clubul slab luminat. Fiind devreme, erau cam vreo doisprezece clienţi.

– Se pare că nu a venit încă, spuse el.

– Poate că nu va mai veni niciodată, răspunse inspectorul detectiv. Îi spuse barmanului să-şi ia haina şi cîteva minute mai tîrziu se îndreptau cu maşina spre morgă. După patruzeci de minute, echipa de detectivi se afla în biroul de criminalistică de la secţia de poliţie. La început vorbi Sam Partridge.

– Am identificat în mod cert victima ca fiind Penny Vincent. Se pare că era barmaniţă, lucrînd cu o jumătate de normă, dar îşi petrecea fiecare seară la club. Ceea ce aţi putea numi, în sens larg, o prostituată. Cred că inspectorul Williams, aici de faţă, o cunoaşte.

Inspectorul detectiv, care a stat în umbră pînă atunci, adăugă la ceea ce se cunoştea despre fată:

– Nu era chiar profesionistă, mai degrabă o amatoare entuziastă. Nu mergea cu un tip dacă nu-i plăcea într-adevăr. Lucra în ambele cluburi ale lui Lever şi în alte cîteva de lîngă Birmingham. Nu avea încă acte în regulă, după cîte ştiu, dar era cu siguranţă pe drumul prostituţiei.

– Cîţi ani avea? întrebă Carrol.

– Nu sînt sigur. Barmanul de la *Saracen* presupune că are douăzeci şi patru, dar cred că mai putem adăuga vreo doi ani. Cam aşa trebuie să fie. Era o femeiuşcă tenace.

– Nu vorbi morţii de rău! spuse Partridge.

– Vreau să vină la club o echipă ca să iau declaraţii de la personalul de la bar, de la fete şi clienţi... de la toţi, rosti sec Carrol. Mai vreau să cercetăm casă cu casă în jurul fermei, să văd dacă nu a auzit cineva vreun vehicul, ceva neobişnuit...ce dracu', ştiţi cum stau lucrurile!

– Şi Monty Lever... unde îl includem? întrebă Partridge.

– Foarte repede...imediat ce aflăm unde este, îl aducem aici „să ne ajute la cercetări" şi-i spunem să-şi aducă şi patul cu el, o să aibă nevoie odată ce va fi aici.

Dar Lever nu era aşa de uşor de acuzat. L-au găsit destul de repede, căci stătea la *Saracen* tot timpul. În una din camerele de la etaj avea un birou folosit în principal de Dickie Durrant, directorul. Dar, de cîteva ori pe săptămînă, Monty Lever venea aici să-şi strîngă încasările şi să cerceteze registrele lui Durrant, atît cele personale, cît şi cele ţinute pentru fisc. Nu rareori, Lever folosea camera pentru a se distra cu vreo fată. Atunci Durrant era exilat jos la bar, unde plănuia să-şi facă propriul club şi să scape de tirania stăpînului. În această seară, Williams tocmai adusese barmanul înapoi la *Saracen*. Angajatul era verde la faţă după vizita de la morga spitalului. Îşi turnă un wisky mare şi, cînd Williams dădu să bea şi el, spuse:

– Nu ştiu ce va spune şeful despre asta!

– Care şef? întrebă detectivul inspector.

– Amîndoi. Dickie şi Marele Şef.

– Monty Lever? Unde e?

Răspunsul barmanului îl făcu pe inspectorul-detectiv să se îndrepte grăbit spre telefon.

– Acum este sus la etaj; tipul de la bar spune că Lever a stat seara trecută aici cu Penny, obraznic la culme. Probabil şocul vederii unui mort l-a făcut pe om să vorbească, întrucît numai într-un moment de neatenţie putea unul din angajaţii lui Lever să lase să-i scape o informaţie atît de preţioasă. Dar era prea tîrziu ca să retracteze şi Evan Williams a transmis prin telefon la secţia de poliţie cele spuse, înainte

ca omul să-şi dea seama cît rău a făcut. Peste cincisprezece minute, două maşini ale poliţiei au oprit în faţa clubului şi Lewis Carrol, însoţit de patru oameni de la Departamentul de Criminalistică şi de doi poliţişti în uniformă au intrat în club. Dickie Durrant, prevenit de barman, îi întîmpină în uşă, neştiind dacă să fie beligerant sau cooperant. Lui Alice nu-i păsa ce simţea Dickie.

– Lever este sus? întrebă el răstit. Cînd Durrant încuviinţă din cap, Carrol îi dădu ordin unui detectiv sergent să-l caute.

– Ia-i o declaraţie. Ce-a făcut în ultimele treizeci şi şase de ore, tot ce ştie despre fată..., imediat.

Se întoarse în foaier şi urcă cu paşi mari scările cu covor roşu din stînga, urmat îndeaproape de Williams. Durrant rămase jos cu gura căscată, dar sergentul îl trase de mînă să se aşeze la o masă. La etaj erau multe camere, iar poliţia bănuia că unele erau folosite uneori pentru afaceri ilegale, deşi, pînă acum, Durrant nu fusese prins în flagrant delict. La capătul culoarului era o uşă cu inscripţia „Birou". Carrol bătu cu o mînă şi simultan apăsă pe clanţă cu cealaltă. Uşa era încuiată. Bătu tare, cu încheieturile degetelor.

– Du-te la dracu'! se auzi o voce dinăuntru.

– Poliţia, strigă Carrol la fel de tare. Se întreba dacă Lever ştie ce se petrece afară.

– A avut Durrant prilejul să-l avertizeze? îl întrebă el pe Williams. Velş-ul negă, clătinînd din cap.

– Nu cred, barmanul i-a spus lui Dickie, dar am stat cu ei pînă aţi venit. Nici din ochi nu cred că au putut să avertizeze pe cineva. Alice lovi din nou cu putere, cu pumnul. Se auzi cum este scos lanţul pe dinăuntru şi apoi uşa se deschise. În prag se ivi un bărbat. Era înalt, îndesat, cu o barbă castanie deschisă, cu păr foarte lung.

– O, Doamne, iar dumneata. Nu mai am nimic de spus. Lever încercă să închidă uşa, dar Lewis Carrol îşi băgă piciorul său mare în deschizătură.

– Vreau să vii la secţia de poliţie, Lever, acum!

Lever surîse batjocoritor.

– Glumeşti. Ia-ţi piciorul din uşa mea şi pleacă. Săptămîna trecută ţi-am spus ce aveam de spus.

Carrol se împinse în tăblia uşii şi prin greutatea sa o deschise ceva mai mult, în ciuda încercărilor lui Lever de a o închide.

– Dar ce, am spus eu că de data asta are vreo legătură cu chestia aia?

Lever dădu drumul la uşă şi Carrol se dezechilibră, ceea ce nu-i spori simpatia pentru proprietarul clubului. Wiliams, privind prin uşa acum larg deschisă, văzu o fată cu un pahar în mînă, şezînd pe canapeaua din cameră.

– Vezi că mă distrez. Dacă nu pleci îmi chem avocatul.

Alice îl fixă cu o privire dură.

– Ai petrecut o parte din noaptea trecută în compania unei fete pe nume Penny Vincent.

Era o afirmaţie, nu o întrebare.

Nici o tresărire pe faţa lui Monty.

– Penny? Şi ce? S-a plîns ea?

Un răspuns glumeţ, gîndi Wiliams. Se întoarse într-o parte ca să scrie procesul verbal.

– Ce scrie? întrebă Lever şi barba ascuţită i se mişcă de indignare. Ca de obicei, era îmbrăcat într-un costum elegant, cu revere rotunjite şi cu vestă asortată. Barba îi creştea în jurul maxilarului ca o bordură, unindu-se cu favoriţii stufoşi. Ochii îi erau şterşi şi neexpresivi, dar ceea ce îl făcea extrem de respingător era gura mare şi flască.

Fata dinăuntru înţelese că ceva nu e în ordine. Se ridică în picioare, uitîndu-se la ei.

– Ce s-a întîmplat, Monty? spuse ea.

– Stai jos şi taci din gură! mormăi el, întorcîndu-şi capul pentru o clipă.

– Ascultă, n-o să stau aici la discuţie cu tine toată noaptea, spuse repezit Carrol. Vreau să vii la poliţie, să răspunzi la nişte

întrebări, Lever. În caz că nu ştii, află că Penny Vincent e moartă. A fost ucisă exact ca şi Joyce Daniels.

Lever stătea nemişcat în pragul uşii.

– Asta nu mă priveşte pe mine, spuse el scurt.

– Vreau să-ţi pun cîteva întrebări. Ai fost cu ea noaptea trecută?

– Nu am nimic de spus. Poliţişti afurisiţi, mă persecutaţi. Veţi regreta. Îşi trecu limba cărnoasă peste buzele roz. Maxilarul îi tremura şi pentru o clipă Williams crezu că va plîngе.

– Vreau să mergi la Poliţie. Vii fără să ne faci necazuri?

Brusc, Lever îşi adună forţele. Îşi îndreptă umerii, ceea ce îl făcu la fel de înalt ca Alice şi se uită crunt la ofiţerii de poliţie.

– Nu vin, nu! Nu am nimic de spus. Dacă vreţi să vin cu voi, va trebui să mă arestaţi. Şi tot nu voi spune nimic, dacă avocatul nu mă sfătuieşte să procedez altfel. Ai înţeles?

Stătea în picioare sfidător, provocîndu-l pe Carrol să facă ceva.

Alice ştia că era în impas, cel puţin pentru moment. Nu avea nici o putere să-l facă să meargă la poliţie sau să răspundă la cele mai simple întrebări. Numai dacă l-ar aresta, punîndu-l sub acuzaţie, l-ar putea lua cu el dar chiar şi în acest caz, Monty putea refuza să vorbească.

– Eşti foarte nechibzuit, Lever, spuse Carrol încet.

– Pentru dumneavoastră sînt domnul Lever, noapte bună! Închise uşa, iar şeful de la poliţie, deşi clocotea de furie, nu avu altă alternativă decît să-şi retragă piciorul.

– Vino, vino, Williams. O să-l prindem pe ticălos, chiar în noaptea asta. Trebuie doar să-i trîntim o acuzaţie. Să vedem ce au găsit băieţii la parter.

Mergînd pe covorul gros spre uşă, Williams îi făcu peste umăr un semn cu mîna.

– Mai bine să n-o scăpăm din ochi pe dama dinăuntru, domnule. Să nu ne facă figura mai tîrziu, la noapte.

V

Două zile mai tîrziu, John Hardy stătea singur în laboratorul de acasă, silindu-se să se ocupe de treburile rămase neterminate. După prînz venise în această încăpere izolată, cu cele mai bune intenţii să continue de unde se oprise, în urmă cu mai multe săptămîni. Se plimba prin cameră, atingînd în silă praful de pe mesele de lucru.

Femeia care venea cu ziua se limita la treaba din casă, şi la instrucţiunile lui Hardy, nu intra în laborator. După atîta timp, camera era neîngrijită, iar Hardy, neputînd să nu aibă condiţii de lucru perfecte, găsi nişte cîrpe de praf într-un sertar şi şterse o masă pentru a-şi aranja un locuşor decent unde să lucreze. Activitatea fizică îi făcea plăcere, simţea că, în sfîrşit, făcea ceva mai bun decît să se înduioşeze de propria-i persoană. La Universitate avea numai o jumătate de normă şi majoritatea după-amiezelor le dedica cititului, scrierii unor lucrări ştiinţifice sau cazurilor sale personale. De la moartea lui Jo şi de la lunga lui călătorie în străinătate, toate aceste preocupări fuseseră neglijate. Asistenta sa, Sandra, îşi găsise o altă slujbă şi pînă se va decide asupra planurilor de viitor, nu prea avea motive să caute pe altcineva. Dar mai erau lucruri de care să se ocupe între timp. Una din pasiunile sale era studiul scheletelor, atît din punct de vedere medico-legal, cît şi arheologic. Adesea era rugat să examineze oase recuperate din tot felul de locuri, descoperite de poliţie, de anticari şi de specialişti de la muzee. Mai mult din pasiune

decît din necesităţi profesionale, îşi crease un punct de interes din datarea acestor rămăşiţe macabre. Încerca să estimeze cînd murise posesorul oaselor, ceea ce putea să fi fost oricînd, cu şase luni sau cu 6000 de ani în urmă. Cutii şi pungi cu oase erau dosite prin dulapuri şi pe sub mese, neglijate de cîteva luni. O scrisoare care sosise în acea dimineaţă l-a stimulat, făcîndu-l să se îndrepte spre unul din dulapuri şi să scoată un sac din plastic care conţinea mai multe oase rupte, trimise de un muzeu din regiunea de vest a ţării. Scrisoarea era de la Universitatea din Oxford, ai cărei arheologi citiseră ce publicase Hardy şi îl invitau să discute posibilitatea acordării unei subvenţii pentru cercetare, oferindu-i o sumă de bani care îl făcu să ridice din sprîncene. Era o propunere foarte tentantă şi le scrisese deja, să-şi aranjeze o întîlnire la Oxford pentru această problemă. Îl mustra conştiinţa, deoarece în ultimul timp lăsase baltă întregul proiect, datorită necazurilor personale.

Scoaterea sacului cu oase din dulap, era un semn că se împăca cu soarta şi că se va apuca din nou de treabă. Hardy puse punga pe masa curăţată de curînd şi extrase beţele maronii sfărîmate, care cîndva alcătuiseră fiinţe umane. Prima operaţie era de a face un calcul al tuturor oaselor identificabile, pentru a afla despre cîţi indivizi era vorba. Toate aceste schelete, zăcînd de-a valma, fuseseră scoase cu plugul dintr-un cîmp din Somerset şi muzeul dorea să-şi facă o idee asupra originii lor. Poate că era un mormînt din epoca bronzului care fusese readus la nivelul pămîntului cu plugul, cu mulţi ani înainte, poate era vreun cîmp de luptă medieval sau chiar datînd din Evul Mediu timpuriu. Hardy zîmbi uşor gîndindu-se că locul unde fuseseră găsite nu era departe de South Cadbury - Camelotul regelui Arthur. A promis muzeului, cu cît timp în urmă îi era ruşine să se mai gîndească, că va examina oasele, pentru a-şi face o idee asupra vîrstei şi sexului indivizilor, căutînd vreun semn de leziune sau boală, şi că va încerca să le dateze. Ultima parte reprezenta plăcerea sa specială şi implica o întreagă serie de teste chimice şi fizice. Totuşi, acestea ofereau doar o

estimare foarte vagă, de exemplu, puteau să spună dacă aveau 50, 5000 sau cam 2000 de ani, dar nu cu mult mai exact decît atît. Cuprins de mulţumirea pe care ţi-o dă munca adevărată şi cinstită, începu să cerceteze fiecare os şi să-l pună pe masă, corespunzător părţii corpului de unde provenea. Curînd identifică trei oase pelviene, patru din picior, cinci oase de antebraţ, trei maxilare inferioare şi multe bucăţi sfărîmate de craniu. Pe măsură ce oasele mari, uşor identificabile, erau scoase din grămadă, treaba devenea mai grea şi a fost nevoie să ia de pe raftul de cărţi *Anatomia* lui Gray pentru a identifica nişte fragmente mai mici, sfărîmate. Din cînd în cînd, dădea peste vreun os ciudat, care, cu tot efortul imaginaţiei, nu mai putea fi clasat după carte. În mod evident, era de origine animală, aşa că, pentru moment, osul era pus înapoi în punga goală. Lucrînd astfel, uită de timp şi de propriile necazuri, dar fu adus brusc la realitatea aspră de sunetul insistent al telefonului. Mergînd spre el, îl blestema pe Alexander Graham Bell că inventase acest obiect nefast. Ce fericiţi trebuie să fi fost, gîndi el, cercetătorii din Renaştere, neîntrerupţi de nimeni, cu excepţia vreunui mesager ocazional, care le aducea un pergament formulat politicos în limba clasică.

– Alo, aici John Hardy, răspunse el cu bunăvoinţa de care era acum în stare.

– John, aici este James, James Donnington.

Hardy ascultă pe decanul de la Medicină un minut interminabil.

– Ei bine, sigur că-l voi ajuta, James. Procurorul este de fapt omul care dă permisiunea, dar asta este treaba pe care trebuie să o aranjeze avocatul apărării.

Ascultă din nou, privind plin de regret la locul unde oasele zăceau pe masă, aşteptîndu-l.

– Nu, mi-e teamă că nu-l cunosc. Dar India este foarte departe de noi... cu siguranţă, aştept cu nerăbdare să primesc veşti de la el. La revedere, James, mulţumesc că m-ai informat.

Hardy puse telefonul jos şi rămase o clipă pe gînduri, mîngîindu-şi neliniştit bărbia cu degetele. Cine dracu' era profesorul Sir Glanville West? Îl cunoştea? Mergînd spre birou, luă din raft *Anuarul Medical* din anul precedent, volumul II, M-Z şi-l răsfoi pînă ajunse la West. „West Philip Glanville, Cavaler Comandor al Imperiului Britanic", murmură el cu voce tare, „educat la Cambridge şi la spitalul Middlessex, 1929". Îşi ridică privirea şi făcu nişte calcule mintale: „'29? Dumnezeule, trebuie să aibă cel puţin 71 ani". Ochii i se îndreptară din nou spre cartea roşie. „Servicul Medical Colonial Delhi, Rangoon, Darjeeling...profesor de Patologie, Kistna, Colegiul Medical, Madras, pensionat în 1972". Mai erau cîteva detalii şi o adresă de la un club din Londra. Profesorul Sir Glanville West era în mod evident un fost apărător al Dominaţiei Britanice care beneficia sau ar fi trebuit să beneficieze de o pensie binemeritată, odată revenit pe pămîntul natal. Acesta trebuia să vină a doua zi dimineaţă să facă o a doua examinare post-mortem a cadavrului lui Penny Vincent, cu scopul de a consilia avocaţii apărării angajaţi de Monty Lever, aflat într-o închisoare din Birmingham.

– Hristoase, există cu adevărat asemenea inşi, doctore? şopti răguşit Sam Partridge care a doua zi stătea cu John Hardy lîngă morgă, urmărindu-l pe profesorul Sir Glanville West antrenat într-o discuţie înflăcărată cu un bărbat gras, îmbrăcat cu o jachetă neagră şi pantaloni cu dungi gri. Era Saul Bannerman, avocatul care-l reprezenta pe Monty Lever. Hardy era de acord că patologul din colonii arăta prea bine ca să fie real, dar, fiind prea manierat, nu i-o spuse detectivului-şef. Sir Glanville arăta ca un colonel englez de pe scenă, extras dintr-o farsă jucată în West End. Slab ca un arac de fasole, cu o mustaţă mare şi albă, era îmbrăcat într-un costum gri deschis, cumpărat cu siguranţă la Bombay, cîndva, înainte de '936. Avea la butonieră o garoafă şi purta o pălărie tare cu bor lat, care ar fi putut fi utilă pentru a te feri de soarele de la Madras, dar arăta nepotrivită în smogul din Midland. Îi

vorbea cu însufleţire lui Bannerman, faţa sa slabă cu pielea tăbăcită arătă şi mai arsă de soare în contrast cu sprîncenele albe, stufoase şi cu părul alb, care ieşea de sub pălăria mare.

– Slavă Domnului că nu are monoclu şi baston cu vîrf de argint, căci l-aş considera suspect, mormăi Partridge, care reprezenta Poliţia la cea de a doua autopsie.

Hardy venise de fapt din curtoazie pentru patologul apărării, deoarece întotdeauna considerase că prima autopsie distrugea dovezile în aşa măsură, încît era cinstit ca el să fie acolo şi să explice care fusese aspectul original.

Monty Lever fusese acuzat de crimă a doua zi după ce refuzase să-l însoţească pe Carrol la poliţie pentru interogare. În dimineaţa aceea, laboratorul de medicină legală a confirmat că sîngele din punga de plastic avea aceeaşi grupă sangvină ca al fetei moarte. Au descoperit, de asemenea, că lichidul seminal din căile ei genitale era, din nou, grupa puţin obişnuită B, care fusese găsită la Joyce Daniels şi era grupa lui Monty Lever. Lever oferise alibiuri pentru cea mai mare parte a nopţii în discuţie, de la angajaţii şi acoliţii săi de la clubul *Saracen*, dar poliţia a găsit martori care confirmau că a stat cîtva timp cu Penny Vincent în noaptea aceea, la barul clubului. Deşi în această etapă a cercetărilor probatoriul se baza pe prezumpţie, Lewis Carrol hotărî să-l acuze pe Lever de crimă şi a doua zi acesta a fost trimis de magistraţi la închisoare, în vederea cercetărilor.

Avocatul, un bărbat scund şi gras dar foarte eficient, pe nume Bannerman, i-a interzis clientului său să vorbească, spunîndu-i să nege totul. Apoi, avocatul s-a străduit să obţină repede o altă opinie medicală, deoarece era evident că nu trebuia să se cruţe nici un efort pentru a recuza tot ce susţine acuzarea. Urma să fie o luptă pe viaţă şi pe moarte, aşa cum de fapt recunoscuseră toţi, de la început. Specialitatea lui Saul Bannerman era „uluirea poliţiei" în toate ocaziile posibile. Avocatul unor proprietari de cluburi din Midlands, precum şi al multor persoane angajate în operaţiuni de bursă care se

aflau pe muchie, între legalitate şi crimă, era de asemenea implicat în diverse tipuri de activităţi, de la afaceri financiare suspecte pînă la adevărate scandaluri. Destul de ciudat, Bannerman putea să meargă pe această linie dubioasă a practicii de drept şi totuşi să aibă o viaţă personală destul de nepătată. Juca golf la cel mai bun club, făcea parte din cele mai respectabile societăţi şi avea o mulţime de prieteni integri şi adesea influenţi. Unul dintre aceştia era James Donnington, superiorul pe plan academic al lui Hardy. De fapt, Donnington era cel care i-a sugerat avocatului să-l numească pe Sir Glanville patolog al apărării.

– Se pare că l-a cunoscut cu ani în urmă în India, îi spuse Hardy lui Partridge, în timp ce aşteptau ca echipa apărării să termine de discutat.

– Acum mi-amintesc că înainte de război decanul a locuit un timp acolo şi a predat într-un colegiu medical. Pe vremea aceea trebuie să-l fi cunoscut pe West.

Profesorul pensionar locuia acum la ţară, lîngă Evesham şi fusese adus într-o maşină închiriată.

– Pe dracu, e ca la carte!, se minună Sam Partridge cînd văzu maşina sosind. Mă mir că nu a venit într-un baldachin, pe spatele unui elefant.

În cele din urmă, avocatul îl conduse pe Sir Glanville pînă la uşa morgii şi-l prezentă lui Hardy şi ofiţerului de poliţie. Bannerman arăta prea jovial pentru un om care, aşa cum îl ştia Hardy, ura poliţia şi-i apăra pe cei răi. Avea o faţă aproape de heruvim, dar ochii trădau un temperament de oţel. Erau ca diamantele îngheţate, reci şi sclipind fără încetare, căutînd şansa cea mai bună, orice avantaj cît de mic. S-au făcut prezentările, şi-au strîns uşor mîinile, apoi Hardy l-a condus înăuntru pe fostul profesor. Avocatul îşi făcuse datoria şi s-a scuzat, deoarece trebuia să plece cu maşina sa nou-nouţă, marca Bentley, să ajute un alt ticălos care intrase în bucluc. John Hardy îşi dădea toată silinţa să fie agreabil şi îndatoritor faţă de celălalt doctor,

dar întîmpina greutăţi. Structural, Hardy avea maniere pedante, era în primul rînd un gentleman şi orice altceva se subordona acestui fapt. Sir Glanville părea că se încadra mai mult într-un sistem feudal, în care el era stăpînul şi toţi ceilalţi servii săi. Gafă chiar de la început, din momentul în care îşi puneau halatele.

– James Donnington mi-a spus că sînteţi servant medico-legal, cu normă întreagă.

Hardy se gîndi că şi vocea se potrivea imaginii de colonel indian, fiind destul de fermă, dacă avem în vedere că bătrînul trecuse bine de şaptezeci de ani.

– Da, mă ocup de medicina legală la Universitate.

Sir Glanville încuviinţă din cap, condescendent.

– Presupun că această disciplină are un anumit statut, Hardy. Eu am fost patolog în adevăratul sens al cuvîntului. Timp de patruzeci şi doi de ani.

Dacă bătrînul şi-ar fi petrecut aceşti ani născocind lucrul cel mai insultător pe care să i-l spună lui Hardy, nu ar fi reuşit mai bine. Hardy simţi sîngele năvălindu-i în faţă, iar gîtul vînjos i se încordă. Îşi păstra cu greutate cumpătul, înăbuşindu-şi un răspuns din respect pentru vîrsta celuilalt şi întrucît abia făcuseră cunoştinţă.

– Am fost şi eu patolog clinician timp de şase ani, domnule profesor, reuşi el să spună, fără a scuipa foc în acelaşi timp. Cred că patologul legist este patolog „adevărat", dar avînd o anumită specializare.

După cîte se părea, cavalerul Imperiului Britanic îşi pierduse interesul pentru acest subiect.

– Ce încăpere îngrozitoare, spuse el, cercetînd cu privirea morga neîngrijită. În sinea lui, Hardy era de aceeaşi părere, dar din nou simţi că este de prost gust să-ţi arăţi imediat nemulţumirea faţă de locul unde eşti un simplu vizitator. Intrară în camera interioară, unde asistentul de la morgă pusese deja rămăşiţele lui Penny Vincent, pe masa masivă de marmură. A fost congelată de la prima autopsie şi era

în stare bună. Numai linia lungă de sutură de-a lungul corpului arăta că mai fusese deschisă.

– Mi-e teamă că nu vă pot da un exemplar din raportul meu, Sir Glanville, deşi sînt sigur că avocatul dumneavoastră va obţine unul pe căi legale. Dar vă pot spune verbal ce am găsit.

Aceasta era rutina în astfel de împrejurări. Doctorul apărării era angajat de avocaţii celui acuzat pentru a verifica faptele prezentate de acuzare pentru ca apoi să le dea o interpretare personală. În majoritatea cazurilor, nu existau contradicţii în privinţa faptelor, spre exemplu cînd o persoană era înjunghiată şi cînd rareori se punea acest lucru sub semnul întrebării. Deosebirile se refereau, de pildă, la direcţia şi adîncimea plăgii. Adesea exista o unitate de vederi perfectă, iar patologul apărării le spunea avocaţilor că nu le poate oferi nimic pentru a se combate dovezile acuzării. În mod frecvent Hardy însuşi lucrase pentru apărare şi se bucurase de cooperarea totală a celor mai mulţi colegi din întreaga ţară. Dar arogantul Sir Glanville nu avea nici una din aceste tactici de gentleman. Respinse acru oferta lui Hardy de a-l ajuta.

– E drăguţ din partea ta, Hardy, dar eu prefer să mă descurc singur. Nu trebuie să-mi spui nimic. Nu se cade, ştii. Nu se cade deloc.

Hardy se mîndrea cu calmul său, dar mai tîrziu jură că rămase cu gura căscată, probabil pentru prima dată în viaţă. Ce Dumnezeu voia fosila asta bătrînă? Rămas fără cuvinte, Hardy urmărea cum silueta slabă, cu păr alb, înaintă spre masa de autopsie şi făcu un semn cu mîna spre omuleţul uluit, care avea în grijă morga.

– Deschide-l, omule! rosti scurt profesorul.

Hawkins, asistentul, se uită de la un doctor la altul. Ochii săi reveniră la Hardy şi îl fixau rugători pe expertul local.

– Haide! Haide! spuse Sir Glanville morocănos, ridicînd un bisturiu de pe o tavă din apropiere şi fluturîndu-l spre Hawkins.

Tensiunea arterială a lui Hardy urca rapid. Păşi în faţă, spre partea opusă a mesei.

– Mă tem că în mod normal Hawkins nu face asta, domnule profesor. Întotdeauna prefer să examinez totul eu însumi. Nu poţi avea o imagine completă dacă nu procedezi în acest fel.

Rajahul cu păr alb aruncă bisturiul cu zgomot.

– Făceam autopsii cînd tu erai în şcoala primară, Hardy! rosti el aspru.

Hardy îşi stăpîni cu greu furia.

– Ei bine, vă voi ajuta eu, domnule. Dă-mi cuţitul acela, Hawkins.

În mod evident, West era scos din sărite.

– Acolo unde am lucrat eu, puneam întotdeauna măturătorul să facă acest lucru. Asta-i treabă pentru personalul de serviciu nu pentru un specialist. Să cercetezi organele, da, asta e pentru noi. Dar, bunule Dumnezeu, vrei să spui că ţii un cîine şi că latri tot tu?

Hardy nu se putu gîndi la un răspuns politicos, se uită la cuţitul din mîna sa, apoi brusc îl puse jos.

– Cu siguranţă, veţi face întîi o examinare exterioară? Este vorba de asfixie, după cum ştiţi. Sînt mai multe lucruri de văzut pe dinafară decît pe dinăuntru.

Sir Glanville bătu în retragere un pic şi scoase nişte zgomote din gît.

– Ei bine, da. Am văzut faţa... am văzut pielea, da. Voi reveni la asta mai tîrziu. Făcu un semn cu degetul spre Hardy. Organele, asta-i ce contează, Hardy. Ne trebuie un microscop. Toată patologia adevărată depinde de microscop. Boala se află în celule.

În momentul acela John Hardy renunţă. Îi surprinse privirea lui Sam Partridge care stătea lîngă uşă, iar faţa îi devenise aproape o mască hilară ce exprima faptul că nu-i venea a crede ochilor. Manierele impecabile ale lui Hardy cedară pentru moment. Îşi ridică ochii spre Sam cu o expresie de disperare. Dacă Hardy făcea asta faţă de un neprofesionist ce urmărea un alt doctor, apoi înseamnă că exasperarea fierbea în el.

– Ei bine, atunci taie, dacă eşti atît de amabil, rosti aristocratul cu părul alb.

Aproape scoţînd fum pe urechi, Hardy redeschise incizia pe care o făcuse de la gît la pubis, cu cîteva zile în urmă. Următoarea jumătate de oră urmări cu un scepticism crescînd cum gentlemanul colonial cerceta fiecare organ şi examina cu minuţiozitate fiecare parte, punînd numeroase bucăţi mici într-un vas cu formaldehidă, pentru examinare microscopică. Şi Hardy luase mostre similare de ţesut, făcînd o selecţie de rutină, deoarece, fata murind evident în urma asfixiei, examinarea microscopică trebuia să confirme absenţa unor boli naturale ascunse. Sir Glanville conducea o investigaţie minuţioasă şi cu totul inutilă a fiecărei bucăţele, deşi după cît se părea, neglija părţile care contau cel mai mult, acelea de pe exteriorul corpului, care puteau oferi indicii legate de sufocare şi de aspectele sexuale. De multe ori Hardy încercă să dea nişte sfaturi diplomatice despre ce găsise sau făcuse el la examinare, dar înainte ca jumătate de cuvînt să-i fi ieşit de pe buze, bătrînul profesor îl şi făcea să tacă.

– Nu trebuie să-mi spui, băiete. Eu sînt de partea cealaltă, ştii... împotriva ta.

Auzind aceste cuvinte, Sam Partridge simţi că trebuie să iasă din cameră. Nu mai putea sta acolo fără să izbucnească în hohote de rîs, văzînd expresia feţei lui Hardy. La cincizeci şi cinci de ani să fi numit „băiete", era destul de rău, dar aroganţa cumplită a bătrînului cînd îl învăţa curtenitor care este statutul său în această problemă întrecea orice măsură. Curînd, John Hardy nu mai putea suporta.

– Mi-e teamă că acum va trebui să vă părăsesc, domnule profesor, spuse el ţeapăn. Cred că ar fi mai bine să luaţi legătura cu domnul Kieller, procurorul, dacă doriţi şi alte informaţii.

Sir Glanville, concentrat asupra disecării glandei suprarenale stîngi, abia îşi ridică ochii.

– O, pleci? Ei bine, te văd la tribunal, fără îndoială.

Hardy ieşi cît mai decent posibil. Afară, Sam Partridge deschise gura să vorbească, dar Hardy ridică o mînă.

– Domnule Partridge, te rog. Nu am dispoziţia să stau de vorbă nici chiar cu dumneavoastră. Mă duc să găsesc un telefon. Ne vedem curînd, dacă nu voi face un infarct din treaba asta. Se îndreptă cu paşi mari spre Range Rover-ul său, parcat în apropiere, şi se îndepărtă încet, înfrînîndu-şi tentaţia de a apăsa puternic pe accelerator ca să ciocnească la mijloc maşina închiriată, marca Daimler, a lui Sir Glanville.

Hardy se duse acasă încercînd să-şi recapete din nou starea de spirit normală, deşi nu prea reuşea. Rareori îşi pierdea cumpătul, dar aroganţa tiranică a lui Sir Glanville West l-a dat gata. Intrînd în birou, formă imediat numărul Universităţii şi-l ceru pe decanul de la medicină. Poate James Donnington avea vreo scuză, poate îi spunea că bătrînul profesor suferea de vreo boală mintală provocată de lunga şedere sub soarele indian.

– James, aici John Hardy. Poţi sta o clipă de vorbă cu mine?

– Sigur. Dar credeam că azi după-amiază vei fi împreună cu bătrînul meu prieten, Philip.

Hardy apucă telefonul ca şi cum ar fi fost gîtul sfrijit a lui Glanville West.

– James, de unde naiba vine domnul ăsta? Nu am întîlnit niciodată în viaţa mea un om atît de arogant. Şi chiar mai rău, nu ştie ce face din punct de vedere profesional.

Spre surpriza sa, vocea lui Donnington deveni tăioasă cînd îi răspunse.

– John, îl cunosc de ani de zile. Este un om eminent. S-a irosit în India. Sînt sigur că greşeşti.

– James, am mai fost în situaţia de a fi confruntat cu o altă opinie asupra cazurilor mele, dar nu am mai întîlnit niciodată pînă acum o asemenea grosolănie. Şi a fost grosolan nu numai cu mine, ci

şi cu asistentul de la morgă, ceea ce este şi mai rău. Chiar şi cu un ofiţer de poliţie superior, pe care acest prieten al tău l-a ignorat complet. Omul acesta este în deplinătatea facultăţilor mintale?

Urmă o pauză. Hardy auzea numai pocnitura slabă a legăturii telefonice. Apoi Donnington vorbi din nou.

– John, nu-mi place deloc atitudinea ta. Numai faptul că acest om a fost pus să-ţi conteste opinia profesională nu-ţi dă nici un motiv să i-o iei în nume de rău.

Hardy era pe punctul de a face o criză.

– James, ceea ce-mi spui este extrem de nedrept. Mă ştii de prea mult timp ca să crezi o idioţenie ca asta. Ascultă, acest Sir, oricare i-ar fi numele, este extrem de nepotrivit pentru un caz de medicină legală. Poate că a fost un histolog strălucit dar, la dracu, nici nu se uită la aspectele exterioare şi nu acceptă nici un raport al autopsiei originale. Îşi ia onorariul sub pretenţii false!

De data aceasta era rîndul lui Donnington să strige în telefon.

– John, te rog. Philip este prietenul meu de mulţi ani. Eu l-am recomandat lui Saul Bannerman, aşa că, dacă-l acuzi de incompetenţă, pui şi aprecierea mea la îndoială.

– James, pentru numele Domnului... începu Hardy, dar omul de la celălalt capăt continua să vorbească.

– Această paranoie profesională nu ţi se potriveşte, John. Este cu totul nejustificat să te lansezi într-un atac personal împotriva lui, numai pentru că îţi temi reputaţia ta. Îmi pare rău că trebuie să-ţi spun, John, dar de cînd te-ai întors nu mai eşti acelaşi om. Ştiu că ai avut o experienţă extrem de dureroasă, dar refuz să cred că ţi-a afectat imparţialitatea de care dădeai dovadă înainte. Lucrezi pentru acuzare, ştiu, dar Doamne-fereşte să faci vreo *vendetta* împotriva oricărui om acuzat de omor datorită celor întîmplate vara trecută.

Hardy nu mai avea cuvinte. Înnebunise careva? James Donnington, o cunoştinţă, dacă nu chiar un prieten apropiat, îl acuza că avea judecata pervertită de ceea ce i se întîmplase lui Jo.

– James, ascultă-mă, spuse el repede, îţi spun că indianul ăsta este cu totul nepotrivit pentru sarcina care i s-a dat. Asta-i tot. Îmi retrag chiar remarcile legate de grosolănia sa inacceptabilă, dacă asta te-ar satisface. Dar nu este omul pentru treaba asta.

Vocea lui Donnington pe fir era asemenea aşchiilor de gheaţă.

– John, nu cred că trebuie să continuăm această conversaţie.

Hardy era acum complet fără replică. Murmură un „la revedere" şi puse jos receptorul. Îl cuprinse un fior de răceală în casa pustie, aproape incapabil să înţeleagă evenimentele acelei după-amieze. Deşi pentru cei din jur trecea drept un om optimist, era de fapt extrem de vulnerabil la orice conflicte personale. Jena şi chiar un sentiment de ruşine erau mai puternice decît furia şi nedreptatea care i se făcuse. Privind fix telefonul, mesagerul inocent al acestor necazuri, aproape că începu să tremure din cauza emoţiilor.

Privindu-l din nou, mai tîrziu, Hardy şi-a dat seama că în acel moment, stînd singur în birou, se hotărîse să părăsească oraşul Warwick şi să o ia de la capăt în altă parte.

VI

Vorbitorul era incredibil de plictisitor şi Hardy se amuză învîrtind cadranul numerotat de pe braţul scaunului său la canalul IV, care îi oferi acelaşi discurs în franceză. Îşi petrecu următoarele cinci minute ascultînd cu admiraţie eforturile translatorului de a traduce germana proastă a celui care vorbea, într-o limbă care să poată fi înţeleasă la Paris sau Lyon. Trecuseră patru săptămîni de la cea de a doua autopsie a lui Penny Vincent. Hotărîrea pe care o luase Hardy în ziua aceea fusese pusă în aplicare şi se pregătea să părăsească Warwickul în următoarele două luni. Între timp acceptase o invitaţie să participe la o conferinţă internaţională din München, fiind bucuros că are şansa să petreacă o săptămînă în afara climatului, acum neplăcut, din propriul său oraş. De la acel schimb de cuvinte la telefon, el şi James Donnington se evitau în mod discret, cu excepţia necesităţilor dictate de problemele universitare. Nu se mai pomenise nimic despre Sir Glanville West şi absurditătile lui. Hardy nu a mai auzit nimic despre bătrînul gentleman, deşi desfăşurarea „cazului Monty Lever" era încă la început. Congresul din Germania era exact ceea ce-i trebuia, fiind dedicat problemei identităţii indivizilor. Acesta era un domeniu foarte larg şi se dezbăteau tot felul de probleme, cercetători din mai multe ţări prezentîndu-şi lucrările. Interesul principal al lui Hardy se îndrepta evident către pasiunea sa de a identifica schelete, dar mai existau şi alte puncte de interes, legate în

principal de expertizarea catastrofelor în masă, cum ar fi accidentele aviatice, accidentele de tren, incendiile în hoteluri şi chiar dezastrele de mină sau cutremurele. La congres era prezent şi un număr de medici şi oameni de ştiinţă britanici, cu un contingent de la filiala medicală a Forţelor Aeriene Regale (R.A.F.), care deţinea locul de frunte printre experţi în ceea ce priveşte cercetarea catastrofelor de aviaţie. Unul dintre aceştia, un medic pe care-l cunoştea de ani de zile, stătea lîngă el în timp ce ascultau cu disperare cuvintele împleticite ale celui care perora.

– Nenorocitul îşi dă toată silinţa, dar mi-e milă de translator, murmură Brian Loftus. Asculta canalul doi, traducerea în engleză. Deşi era încartiruit la un spital R.A.F. din Düsseldorf, germana sa nu era destul de bună pentru a înţelege expresiile ciuntite ale celui de pe estradă. Vorbitorul prezenta o metodă de identificare folosind drept model lobul urechii, dar pentru auditor părea a fi mai degrabă o mistificare sau vrăjitorie. Hardy mai rezistă încă cinci minute.

– Ce-ai zice să bem o ceaşcă cu cafea? îi şopti el lui Loftus. Încuviinţînd prompt, comandantul de zbor îl urmă în şuvoiul de delegaţi care de asemenea credeau că o ţigară sau o cafea e mai bună decît o comunicare despre lobul urechii, la 10,30 dimineaţa.

– E frumos locul ăsta. Nu găseşti aşa ceva în Anglia, spuse Brian în timp ce străbăteau coridorul cu covor gros, îndreptîndu-se spre bufet. Congresul se ţinea într-un centru special de conferinţe, aparţinînd Universităţii din München. Era pe Leopoldstrasse, în zona boemă a Bavariei. Avînd mai multe săli mari, două cu toată aparatura pentru traduceri simultane în patru limbi, clădirea era un model de ceea ce se poate face cînd ai la dispoziţie bani destui şi iniţiativă.

Hardy comandă două cafele filtru şi le duse la o masă pe care Brian Loftus reuşise să o găsească în restaurantul care se umplea văzînd cu ochii. În drum spre masă salută mai multe cunoştinţe, prieteni vechi şi mai noi, veniţi din locuri îndepărtate, cum ar fi Sidney

şi San Francisco. Puse cafelele pe masă şi se aşeză cu un oftat de uşurare în faţa lui Brian Loftus. Expertul de la Forţele Aeriene era un om de vîrstă mijlocie, cu înfăţişare plăcută, rotofei, părînd mai degrabă agent de bursă decît specialist în arsuri şi în identificarea corpurilor arse.

– De obicei, la aceste întruniri se prezintă un amestec de lucrări. Nu toate sînt foarte bune! spuse Loftus voios.

Hardy încuviinţă din cap, amestecînd puţin zahăr în concentraţia opacă a cafelei sale.

– Joi este o zi care îmi solicită interesul – secţiunea consacrată identificării scheletelor, dar şi alte subiecte îmi sînt foarte utile, în afară, ce-i drept, de cele prezentate de prietenul nostru din spate. Făcu un gest în direcţia celui care citise comunicarea mai înainte.

– Îmi face plăcere să te întîlnesc din nou, John. Trebuie să fie trei-patru ani de cînd am lucrat împreună investigînd prăbuşirea acelui Boeing. Deodată, comandantul de aviaţie îşi aminti şi faţa îi deveni gravă. Am auzit de soţia ta. Îmi pare rău, John. Ce faci acum?

Hardy se uită ţintă în ceaşcă.

– Ca să spun drept, Brian, nu prea grozav. Nu mai am aceleaşi sentimente pentru Warwick de cînd s-a întîmplat nenorocirea şi adăugîndu-se şi alte lucruri, am ajuns să doresc o schimbare.

– O schimbare. Vrei să pleci?

Hardy încuviinţă.

– M-am hotărît să-mi împachetez lucrurile şi să mă mut undeva, pe Valea Tamisei. Să mă angajez acolo cu o jumătate de normă în practica medico-legală. O voi rupe complet cu trecutul. Voi avea mai multe ocazii să aleg ce vreau să fac.

Loftus se uita fix la bărbatul masiv, calm, din faţa lui. Crezuse că este stabilit în Warwick pentru tot restul vieţii.

– La vîrsta ta, asta seamănă cu o mică revoluţie, John. Nu vreau să spun că eşti bătrîn dar, pînă la vîrsta noastră, cei mai mulţi dintre noi ne-am aranjat un locuşor bun şi rămînem în el pînă ne

pensionăm. Acum sînt angajat la R.A.F., dar mi-am aranjat un post de consultant în aviaţia civilă pentru cînd voi ieşi la pensie, peste doi ani.

Hardy ridică mîinile într-o manieră neenglezească.

– Acesta este cel mai bun lucru pentru mine, Brian. De fapt, am fost foarte norocos. Colegiul Vinton de la Oxford mi-a oferit o catedră de medicină legală...ştii, un fel de sinecură, deoarece voi lucra acolo numai o după-amiază pe săptămînă, dar asta înseamnă că pun piciorul în Universitate. Mi s-a dat, de asemenea, o bursă de cercetare de la Departamentul de Arheologie al Universităţii, pentru a face un studiu de cinci ani asupra datării oaselor; astfel pot asigura salariu pentru un tehnician şi poate chiar pentru o secretară. Şi pe deasupra, procurorul din Londra Centrală mi-a promis că-mi dă ceva de lucru, cîteva zile pe săptămînă. Astfel, voi putea evita sărăcia şi totuşi, să am timp să mă ocup de treburile personale.

– Pare a fi un aranjament ideal, recunoscu colegul de la aviaţie. Cînd începi?

– Caut deocamdată locuinţă. Ar fi bine să găsesc ceva între Londra şi Reading; e uşor de intrat şi de ieşit spre Oxford. Am nevoie de spaţiu pentru un laborator, aşa că s-ar putea să mai dureze ceva pînă să nimeresc o casă potrivită. Apoi, trebuie să vînd ce am în Warwick, aşa că nu mă văd mutat mai repede de două luni.

– Ei bine, mult noroc. Îl meriţi, John. Se uită la ceas. În sala 6, la ora unsprezece, are loc masa rotundă asupra identificării ţesuturilor. Vii?

Hardy respinse invitaţia printr-o mişcare a capului.

– Nu cred, Brian, vreau să ascult cîteva comunicări despre imaginile radiografice ale sinusului frontal. Se desfăşoară în sala 1.

Se ridicară îndreptîndu-se spre uşă.

– Unde stai? întrebă Hardy.

– La hotelul Keller, pe Amalienstrasse. Este mic, dar foarte drăguţ.

– Trebuie să cinăm împreună, Brian. Eşti liber în seara aceasta?

– Sigur, ar fi grozav.

– Te voi suna pe la şase. Stau la hotelul Berlin, exact lîngă Odeonplatz.

Cei doi au intrat în sălie respective de conferinţe şi, aproximativ două ore, Hardy se scufundă în detaliile tehnice ale sinusurilor frontale, atras de cavităţile cu aer din craniu, situate în spatele frunţii. La fiecare persoană, aceste sinusuri sînt diferite, la fel ca şi amprentele. Nu s-au găsit încă doi oameni în lume care să aibă sinusuri frontale identice. Lucrările se prezentau în engleză sau germană, într-o germană bună de data aceasta, aşa că Hardy nu avea nevoie de căşti. Vorbea franceza şi germana fluent şi adesea mulţumea sorţii că avusese profesori buni în şcoală, deşi în perioada anilor de după război, cînd lucrase în corpul medical al armatei, a avut multe ocazii să exerseze germana. Exact înainte de ora unu, sesiunea se închise. Hardy se îndreptă spre bar, să bea ceva înainte de prînz. Nu era mare amator de bere, preferînd vinul, dar, fiind la München, ar fi fost o nebunie să nu profite de ocazia de a gusta cea mai bună bere blondă din lume. Stătea în picioare şi bea o jumătate de litru de bere, discutînd cu cîţiva patologi belgieni pe care îi cunoştea foarte bine. În lumea medicinei legale, acolo unde oamenii sînt foarte uniţi, spaţiul şi distanţa sînt anulate şi se leagă prietenii în colţurile cele mai îndepărtate ale globului. De fapt, pe unii dintre ei îi vedea mult mai des decît pe colegii din Anglia, care nu participau la conferinţe la fel de asiduu ca şi experţii străini. După prînzul, servit într-un excelent restaurant de la Palatul Congreselor, Hardy simţi nevoia să facă o scurtă plimbare, ca să-şi alunge toropeala provocată de încălzirea centrală din clădire. Se îndreptă spre Grădina Englezească, un parc mare între Leopoldstrasse şi rîul Isar, despre care se zice că este coloana vertebrală a Münchenului. Vremea fiind rece, mergea repede pe străzile de o curăţenie imaculată. Paşii îl purtară în jos, pe

Martinstrasse, prin Garten, pînă la binecunoscutul punct de reper al Turnului Chinezesc, o construcţie în formă de pagodă, din colţul parcului. Apoi ceasul îi spuse că este târziu, aşa că, fără tragere de inimă, se întoarse, promiţîndu-şi o plimbare mai lungă a doua zi, precum şi o vizită la Haus der Kunst, marea galerie de artă din Prinzregentstrasse, ce se află la celălalt capăt al parcului. Intrînd în foaierul Sălii Congreselor, trecu pe lîngă ghişeul de unde fetele îmbrăcate în uniforme drăguţe, conduceau administraţia complicată a conferinţei. Aici fusese înregistrat şi i se eliberase mapa de plastic, o mulţime de lucrări legate de întrunire, pixuri strălucitoare şi un bloc de hîrtie pentru scrisori, toate făcînd reclamă produselor farmaceutice germane. La capătul ghişeului era o tablă care se folosea pentru mesaje către persoanele participante la congres. Aproape că trecu cu privirea peste tablă, cînd atenţia îi fu atrasă de vederea propriului său nume. „Dr.J.Hardy. Mesaj urgent la secretariatul congresului". Ciudat, cine ştia că se află aici? Puţin probabil să fi fost cineva în Warwick care să ştie sau să-i pese unde se află în această perioadă. Se îndreptă spre cea mai apropiată funcţionară, o fată brunetă şi drăguţă, îmbrăcată în uniformă verde, ca aceea a unei stewardese. Într-o germană perfectă ceru mesajul şi i se înmînă o hîrtie împăturită, de culoare roz. Mesajul era criptic: „Vă rugăm telefonaţi la 24-35-4426. Urgent." Mulţumi fetei şi se îndreptă spre un şir de cabine fixate pe un perete din apropiere, în care se găseau telefoane publice. Formă numărul, aşteptîndu-se să audă un răspuns în germană dar, spre surprinderea sa, o voce de femeie, fără îndoială gătită ca scoasă din cutie, îl informă că este Consulatul Britanic.

– Aici dr. John Hardy. Am primit un mesaj urgent care-mi cere să vă telefonez.

– Da, doctore. Vă rog să rămîneţi la telefon o clipă.

Urmară zgomotele unei sonerii chemînd un interior şi în clipa următoare auzi, spre surpriza sa, vocea lui Brian Loftus.

– Dumnezeule, Brian, ce s-a întîmplat? Ai fost arestat?

Încercările sale de a glumi au fost oprite de răspunsul grav al comandantului de aviaţie, care în mod obişnuit era bine dispus.

– John, îmi pare rău că te deranjez. Ascultă, doreşti foarte mult să participi la şedinţa din după-amiaza asta?

Dezorientat, Hardy îi spuse că intenţiona să audieze nişte lucrări, dar de fapt nu-l interesau foarte mult.

– Nu pot vorbi prea mult la telefon, dar dacă vrei să-mi faci o mare favoare, te rog să mă ajuţi. Printre altele, este vorba şi despre o problemă de identificare.

Hardy şi-a dat seama că este ceva important şi a înţeles că nu trebuie să mai pună întrebări la telefon.

– Desigur, dacă te pot ajuta. Ce trebuie să fac?

– Mulţumesc, John. Îţi voi spune totul cînd ajungi aici. Trimit o maşină imediat. Va ajunge la tine în cincisprezece minute.

Un sfert de oră mai tîrziu, Hardy, încă buimăcit, stătea într-un Mercedes mare, cu număr diplomatic, rulînd pe străzile Münchenului. Drumul pînă la clădirea Consulatului era scurt şi foarte curînd, Hardy a fost condus într-un birou în care se afla Brian Loftus împreună cu trei bărbaţi în civil şi un colonel de aviaţie în uniformă RAF. S-au făcut prezentările, dar singurele nume pe care Hardy le-a reţinut au fost Shaddick, pentru omul mai în vîrstă de la Forţele Aeriene, şi Turnbull, pentru cel mai în vîrstă, în civil. Ceilalţi doi bărbaţi, dintre care unul era german, au vorbit foarte puţin.

– John, este o problemă de identificare şi stabilire a cauzei care a provocat moartea unui individ, începu Brian. Îl voi lăsa pe domnul Turnbull, prezent aici, să explice amănuntele afacerii.

Turnbull, care după aspect îi părea lui Hardy a fi poliţist, era un bărbat înalt, solid, cu înfăţişare calmă şi mişcări cumpănite, atît de tipice anchetatorilor cu experienţă.

– Doctore Hardy, locotenent-colonelul de aviaţie, prezent aici, a garantat pentru dumneavoastră într-un mod foarte măgulitor. Ştiu că în trecut v-aţi ocupat de cazuri care necesitau cea mai mare

discreţie, aparţinînd atît Ministerului de Interne cît şi Ministerului Afacerilor Externe.

Hardy îşi înclină capul drept mulţumire pentru compliment.

– Avem aici o situaţie care, de asemenea, impune discreţie şi păstrarea secretului. Aşa cum aţi putut deja ghici, reprezint Ministerul Apărării într-o problemă de informaţii secrete. Făcu un semn cu capul către celălalt englez. Colegul meu, aici prezent, este ofiţer la o secţie specială, iar prietenul nostru geman este de la Departamentul Poliţiei din München. Eu sînt un simplu aviator care s-a întîmplat să conduc o mică unitate RAF încartiruită la baza aeriană militară gemană din afara oraşului, adăugă colonelul de aviaţie.

Turnbull reluă prezentarea.

– Pe scurt, doctore Hardy, în dimineaţa aceasta s-a găsit un bărbat mort, plutind pe rîul Isar. Documentele găsite asupra cadavrului arată că este un inginer britanic în domeniul cercetării, pe nume Colin Monks. Acum, este vital pentru noi, într-adevăr o problemă de securitate naţională, să fim absolut siguri că trupul este acela al lui Monks şi în acest caz, dacă a fost omorît sau s-a sinucis.

Urmă o tăcere, timp în care Hardy medita la cele auzite.

– Pot să vă întreb de ce este atît de important? N-am să mă simt jignit deloc dacă îmi veţi spune că nu e treaba mea.

Turbull zîmbi domol.

– Probabil că nu ar trebui să vă spun, dar o voi face. Cred că, dacă sînteţi atît de amabil să ne ajutaţi, sînteţi îndreptăţit să ştiţi şi de ce o faceţi. Făcu o pauză, timp în care se auzi o bătaie în uşă şi un funcţionar de la consulat aduse o tavă mare cu căni de ceai. După ce acesta ieşi, Turnbull continuă să vorbească, în timp ce Loftus, tăcut, oferi ceştile.

– Colin Monks a fost ofiţer ştiinţific la RAF. Deşi a trecut în rîndul civililor acum patru ani, a continuat să lucreze la o bază de cercetare foarte secretă a proiectilelor de la Aberporth, pe coasta de

vest a Ţării Galilor. Era aici de cîţiva ani şi de fapt se ocupa de fabricarea şi folosirea unui anumit tip de torpile.

Turnbull făcu o pauză pentru a-şi sorbi ceaiul.

– Acum şase săptămîni a dispărut. Dispărut de pe faţa pămîntului, fără o urmă. Evident, am fost foarte îngrijoraţi deoarece, deşi în prezent nu se mai face mare lucru la Aberporth, el deţinea o mulţime de informaţii. Nu ştiam dacă ne joacă o farsă. Fugise sau plecase acasă după douăzeci de ani de serviciu ca agent secret. Mai era posibilitatea să fi fost răpit. Înhăţat de sub nasul nostru. Se opri din nou pentru a bea din ceaşcă, lăsîndu-l pe Hardy în suspensie.

– Apoi, azi dimineaţă, devreme, s-a găsit un cadavru în rîu, în zona suburbiilor Münchenului, un corp foarte descompus şi de nerecunoscut. Pentru poliţie era doar un „înecat în plus", dar au găsit în buzunarul lui un paşaport britanic. Era ud dar lizibil şi cînd au văzut că este pe numele de Colin Monks, în mod evident au luat legătura cu Consulatul Britanic de aici.

– Nu avem încă nici o bănuială, spuse calm bărbatul de la secţia specială, care îi amintea lui Hardy de inspectorul detectiv din Norton Heath.

Consulatul are numele acesta pe un semnal general de alarmă, transmis pretutindeni acum şase săptămîni. Cei de la Consulat au trimis un telex la Ministerul Afacerilor Externe. La ora 8 dimineaţă îmi luam micul dejun la Surbiton, iar la 10 eram într-un avion cu reacţie al Forţelor Aeriene Regale, împreună cu prietenul prezent aici.

Brian Loftus interveni din nou în conversaţie.

– Nu am văzut cadavrul încă, John, dar trebuie să facem o identificare foarte exactă şi apoi să decidem dacă a sărit singur sau dacă a fost aruncat în apă.

– Treaba asta este extrem de importantă pentru cei de la informaţii, explică Turnbull. Dacă a fost răpit, a spus el tot ce ştia? Presupun că s-ar putea să fi fost torturat. Ar fi vital să aflăm acest lucru. Dacă a mers din proprie voinţă, a fost oare împins să cadă în apă

de cei care l-au răpit? Sau a murit în urma propriilor sale acţiuni, fie accidental, fie chiar sinucigîndu-se, poate avînd remuşcări pentru că a vorbit? Sînt atîtea necunoscute, dar trebuie să aflăm cît mai mult, astfel încît, cel puţin să putem să ne estimăm pierderile.

Bărbatul de la informaţii se ridică în picioare, se îndreptă spre fereastră şi acolo se întoarse cu faţa spre ei.

– S-ar putea nici să nu fie Monks! S-ar putea să se fi făcut o substituire pentru a ne face să credem că este mort, în timp ce de fapt el se află într-o altă capitală a lumii şi desenează planurile proiectilelor noastre de modă veche.

Hardy era intrigat la culme, deoarece auzea lucruri despre care pînă atunci citise numai în paginile romanelor lui Le Carré şi Deighton; ca atare, dorea foarte mult să fie util. Chiar şi numai pentru a-şi alunga complet gîndurile legate de Warwick, de Lever şi Donnington, pe care nici măcar congresul de la München nu reuşise să i le alunge de tot din minte. Mergeau toţi în Mercedes, pe un drum periferic şi apoi pe o şosea în direcţia Dachau, îndreptîndu-se spre o bază aeriană aflată la cîteva mile mai spre nord. Ajunşi în perimetrul bazei, maşina îi duse spre un grup de clădiri în faţa cărora flutura steagul albastru RAF. Hardy nu ştia ce rol joacă această instituţie dar nu era treaba lui. Au intrat pe uşa din faţă a clădirii, apoi au ieşit prin spate ajungînd într-o aripă mai mică, cu mai multe camere pe coridorul principal. Prin uşile deschise se vedeau tehnicieni şi personal de la Forţele Aeriene Regale, aflaţi fie în faţa maşinilor de scris, fie mînuind echipamentul electronic de pe mesele de lucru.

– După şase săptămîni a trebuit să punem cadavrul undeva, spuse colonelul de aviaţie, în timp ce traversau o altă curte interioară pentru a intra într-o clădire mică, cu acoperiş plat. Acesta a fost un depozit de muniţie, dar ne-a convenit să-l facem morgă. Deschise uşa şi imediat nările lui Hardy simţiră mirosul familiar de putrefacţie. Detectivul german împreună cu reprezentantul secţiei speciale nu au

vrut să vină. Văzuseră deja cadavrul şi nu mai doreau să intre dacă nu era realmente necesar. Hardy şi Loftus înaintară, urmaţi de Shaddick şi Turnbull, care nu se arătau prea entuziasmaţi. Camera era aproape goală, pereţii fiind făcuţi din cărămidă vopsită în alb. Nu exista nici o fereastră, acesta fiind un depozit de explozive, dar din tavan două tuburi de neon aruncau o lumină orbitoare asupra unui cadavru descompus, întins pe o tavă de metal, fixată pe un piedestal, în centrul camerei. Corpul nu avea nimic neobişnuit pentru Hardy care îşi fixă privirea în altă direcţie. Lîngă el, stînd comod pe un scaun pliant, se afla un sergent de Stat-Major care citea nonşalant un ziar. În afară de cadavrul în putrefacţie, el şi scaunul său erau singurele obiecte din camera ca o celulă, ceea ce lui Hardy îi sugera un decor din teatrul de avangardă. Sergentul stătea cu spatele la uşă şi abia după cîteva secunde îşi dădu sema că intrase cineva. Privi peste umăr şi sări în picioare cînd văzu uniforma impozantă a colonelului de aviaţie. Stătea ţeapăn în picioare lîngă scaun, ţinînd ziarul în mînă.

– În regulă, repaus, spuse Shaddick. Se întoarse spre ceilalţi doi. Am crezut că ar fi bine să păzim cadavrul pînă ce se va ocupa cineva de el. Nici unul din oamenii mei nu a vrut să stea lîngă aşa ceva, zise el, uitîndu-se cu dezgust spre epava de corp. Dar, din fericire, îl avem pe Price în unitate, care nu se dă în lături de la aşa ceva, nu-i aşa Price?

Price zîmbi poznaş.

– Deloc, domnule. E o plăcere, domnule. Cumva reuşi să imprime cuvintelor un uşor sarcasm, fără a lăsa posibilitatea să i se reproşeze ceva.

Hardy îşi dădu seama că se află în faţa unui soldat profesionist, abil, care, muncind din greu, învăţase toate şiretlicurile. Price era destul de tînăr, probabil sub 30 de ani. Deşi fiecare detaliu al uniformei sale era corect, într-un anumit fel, ansamblul nu era prea armonios. O uşoară impresie de neglijenţă venea în contradicţie cu rangul său de sergent de Stat-Major. Avea faţa rotundă şi ochi

strălucitori, iar Hardy, pe care acest om l-a intrigat din prima clipă, intuia că are inteligenţa unui profesor universitar altoită pe etica unui negustor de maşini vechi.

– Price are cunoştinţe de medicină, continuă colonelul de aviaţie. Este tehnician specializat în laborator medical...a lucrat mulţi ani în acest domeniu.

– Doar cîţiva ani, domnule, spuse Price. Din nou, înainte de a răspunde făcu o pauză extrem de scurtă, care arăta că obişnuieşte să acţioneze pe cont propriu, cel puţin în anumite limite.

– La noi lucra în alt domeniu, tehnic, continuă Shaddick, vorbind vag în mod deliberat. De fapt, aproape că ai terminat cu armata, Price, nu-i aşa?

– Da, domnule. Mă eliberez din armată sîmbătă.

– Nu putem spera să te convingem să mai stai încă şapte ani?

– Nu, de data asta nu, domnule. Hotărîrea din vocea sa sugera că ultima dată făcuse o alegere greşită. Turnbull plecă de lîngă uşă, unde mirosea mai puţin, şi se apropie de ei.

– Cred că ar trebui să ne considerăm norocoşi avîndu-i pe comandantul de aviaţie Loftus şi pe doctorul Hardy la München, într-un moment ca acesta. Altfel, ar fi trebuit să trimitem cadavrul la noi acasă cu avionul şi asta ar crea tot felul de probleme cu autorităţile germane. Aşa cum stau lucrurile, germanii au fost foarte amabili şi au predat cazul forţelor noastre militare.

– De aceea este aici colegul nostru de la Poliţia germană sau, mai bine zis, este afară. E prezent pentru a aranja lucrurile din punctul de vedere al autorităţilor civile.

Apropiindu-se de trepied, Hardy şi Loftus se uitară la omul descompus, care zăcea acolo. Capul rămăsese aproape numai craniu, iar în unele locuri, prin pielea cenuşie, descompusă, se vedeau oasele de la mîini şi de la picioare. Avea o jachetă pe trup, resturi de cămaşă şi lenjerie de corp, dar hainele în cea mai mare parte erau sfîşiate, probabil prin impactul şi frecarea cu stîncile de pe fundul rîului.

– Singurul lucru pe care l-a făcut poliţia germană a fost să-l caute în buzunare, spuse Turnbull. Imediat ce i-au găsit paşaportul, s-au oprit.

Loftus se uită la Hardy.

– Asta este mai mult problema dumneavoastră. Eu sînt omul care lucrează la identificare, în principal pentru victimele arse şi sfărîmate în accidente de aviaţie. Dacă doriţi să ne ajutaţi, vă las pe dumneavoastră.

Hardy încuviinţă din cap. Era un caz interesant, în condiţii stranii, ceea ce constituia o tentaţie foarte mare pentru el.

– Aş fi încîntat să vă pot ajuta. Care este procedura acestei investigaţii?

Loftus se uită la Shaddick.

– Unde am putea lucra, domnule?

Colonelul de aviaţie făcu un gest cu mîna, indicînd depozitul de muniţii.

– Credeţi că vom reuşi aici? Am dori foarte mult să nu trebuiască să transportăm cadavrul prin ţară ca să-l ducem în vreun spital.

– Locul este potrivit, numai dacă nu vă deranjează că o să miroase şase luni de aici încolo, replică John Hardy. Dar avem nevoie de unele înlesniri. Haine de protecţie, instrumente, poate aparate de fotografiat şi instrumente de laborator. Aţi putea asigura aceste lucruri?

Shaddick nu se uită la doctorul de la RAF, ci la sergentul de Stat-Major.

– Price? Este posibil? Tehnicianul cu expresie ageră zîmbi şiret.

– Totul e deja aranjat, domnule. Am sunat la spitalul Forţelor Aeriene din Bielefeld. Am nişte cunoştinţe acolo.

– Vrei să spui că materialele pot fi aduse de acolo aici?

– Sînt deja aici, se află afară, într-o cutie.

Ofiţerul mai în vîrstă rămase uluit cu gîndul la „reţeaua" prin care un subofiţer oarecare reuşise să poarte cu avionul prin Europa echipamentul Ministerului Apărării, pe nepregătite şi fără nici un ajutor venit pe „canalele oficiale". Din prudenţă nu spuse nimic, iar expresia din ochii lui Price arăta că-şi savurează triumful asupra birocraţilor şi prostiei. În cîteva minute, Hardy şi Loftus purtau halate de operaţie, bonete şi ghete, şorţuri uşoare din plastic şi mănuşi de cauciuc pentru a-i proteja de ce-i mai rău din cadavru. Ca prin magie, Price adusese căldări, un set de instrumente chirurgicale, sticle pentru mostre şi alte accesorii care arătau profunzimea cunoştinţelor sale tehnice şi capacitatea de a anticipa necesităţile de ordin general. Hardy se înduioşă comparîndu-l cu unii din tehnicienii cu care lucra acasă. După ce şi-a aranjat toate comorile, Price dispăru afară, ca să se întoarcă imediat cu un aparat de fotografiat Polaroid şi un bliţ. Stătea în picioare aşteptînd să facă fotografii, dacă era necesar. Omul de la Secţia Specială venise din nou cu el.

– Desigur, în primul rînd trebuie să cunoaştem toate elementele referitoare la Colin Monks, spuse Hardy. Turnbull scoase cîteva documente dintr-un dosar de culoare maro, pe care-l purta sub braţ.

– Am adus tot ce se găsea în registrele sale de serviciu şi alte cîteva date din verificările care i s-au făcut. Nu există prea multe amănunte despre aspectul fizic, dar este tot ce am putut obţine. Hardy se apropie de cadavru, examinîndu-l atent.

– Nici o îndoială asupra sexului, dar trebuie să stablim înălţimea, vîrsta şi orice ar putea facilita identificarea.

– Şi cauza morţii, dacă este omeneşte posibil. Sau, cel puţin, dacă a căzut sau a fost împins, adăugă Brian Loftus.

Hardy înconjură masa de metal şi se apropie pe partea cealaltă. Cei doi doctori stăteau faţă în faţă. Lui Shaddick i se părea că arată ca doi vulturi concentraţi asupra prăzii.

– Înălţimea? Avem vreun detaliu legat de înălţimea lui Monks? întrebă Hardy.

În timp ce Shaddick se uita în hîrtii, Price păşi în faţă, de unde stătea, la picioarele trepiedului, şi-i oferi lui Hardy o ruletă metalică de măsurat. Din nou, Hardy rămase impresionat de capacitatea de anticipare pe care Price o avea în ceea ce priveşte dorinţele celorlalţi.

– Cinci picioare şi zece, aşa cum reiese din documentele sale, spuse omul mai în vîrstă de la RAF.

Price ţinea un capăt al ruletei iar Hardy trase de celălalt capăt. Derulînd pînă la 6 picioare, măsură de la călcîi pînă la creştetul capului obtinînd 5 picioare, 8 inches şi jumătate.

– Este corect, remarcă Loftus. Shaddick îl privi ţintă.

– E aproape cu doi inches mai scurt, obiectă el. Hardy clătină din cap.

– Trebuie să ţinem cont de grosimea scalpului, să zicem o jumătate de inch. Apoi pierderea elasticităţii discurilor coloanei vertebrale poate justifica un alt inch, în special la un cadavru într-o stare atît de proastă. Brian Loftus examina maxilarele care aproape nu mai aveau ţesuturi moi.

– Pe naiba, nu avea dinţi naturali. Resturi de gingii goale. Maxilarele s-au retractat, probabil că i s-au extras toţi dinţii cu mult timp în urmă.

– Şi se pare că nu s-a găsit nici o proteză pe lîngă corp? întrebă Hardy.

Reprezentantul de la secţia specială neagă din cap.

– Nimic altceva, domnule. Rîul curge destul de repede acolo unde a fost găsit. Cadavrul s-a prins de trunchiul unui copac înţepenit în mijlocul unui banc de nisip, dar poate să fi parcurs mai multe mile de la locul unde a căzut în apă. Dinţii şi restul hainelor s-ar fi putut împrăştia pe o suprafaţă de cincizeci de mile.

Hardy îl rugă pe Price să facă cîteva fotografii şi în următoarele minute blitul Polaroidului lumină depozitul de muniţii. După ce a terminat şi s-a văzut că instantaneele pe care le făcuse erau bune, s-a retras din nou mai în spate, iar patologii au trecut la

următoarea etapă. Nu exista nici o dovadă că dispărutul Colin Monks ar fi avut dinţi falşi, dar omul de la Secţia Specială ieşise să telefoneze la Londra, să vadă dacă poate obţine rapid informaţiile necesare.

– Aceste date par absolut inutile, observă Loftus, în timp ce se uita în dosar, peste umărul lui Shaddick. Păr castaniu...nu există pe corp. Ochi căprui...orbitele sînt goale. Colonelul de aviaţie mormăia în timp ce întorcea foile dosarului. Avem şi amprentele sale digitale, dar acum degetele sînt nişte bucăţi de os. Hardy arătă ceva pe pagină cu degetul arătător înmănuşat.

– Iată grupa sangvină: „A", Rh pozitiv. Una dintre cele mai comune. Dar tot e ceva. Se întoarse spre Price, care aştepta impasibil, în partea cealaltă a camerei.

– Sergent de Stat-Major, poţi să stabileşti o grupă sangvină?

– Da, domnule. Dacă am cele necesare.

Hardy încuviinţă din cap, impresionat la culme de spontaneitatea omului.

– Le ai deja...sau la poţi obţine?

– Există un mic spital care aparţine de această bază, domnule. Dacă domnul colonel de la aviaţie mi-ar aranja să pot merge la laborator, sînt sigur că germanii m-ar lăsa să lucrez acolo. Shaddick încuviinţă din cap.

– Voi vorbi cu comandantul-şef. Îl cunosc destul de bine. Poate că vor face testele chiar tehnicienii germani.

Turnbull interveni:

– Aş prefera să păstrez totul în mîini britanice, dacă este posibil. Dacă nu-i pot asigura aici condiţii de lucru lui Price, atunci am putea trimite materialul cu avionul, în Zona britanică de nord sau chiar înapoi în Regatul Unit.

– Mă voi ocupa de asta după ce terminăm aici, promise Shaddick.

Cînd cele două siluete în halat şi cizme începură să sondeze şi să cerceteze cadavrul, Price le dădu din nou tîrcoale, înmînînd

instrumente, luînd mostre de ţesuturi şi fluide, în general dovedindu-se util. Resturile zdrenţuite de îmbrăcăminte au fost luate şi puse în pungi de plastic. Turnbull promise că le va trimite cu avionul înapoi la Londra în aceeaşi seară, pentru a fi comparate cît mai bine posibil cu hainele pe care le avusese Monks. Acesta fusese celibatar şi locuise singur în satul de pe ţărmul galez unde se afla staţia de cercetări pentru construirea rachetelor.

– Nu s-a mai găsit nimic important în buzunare sau în documente, raportă omul de la Secţia Specială care revenise după convorbirea telefonică. Nici măcar ceva care să indice dacă jacheta era de producţie britanică. Paşaportul era în buzunarul încheiat cu nasturi, dinlăuntrul hainei.

Hardy terminase deja o examinare exterioară amănunţită a cadavrului.

– Absolut nimic care să indice semne de violenţă înainte de moarte, spuse el. Deşi starea individului este atît de proastă, putem cel puţin afirma că nu a fost împuşcat, înjunghiat. Şi nici nu a primit vreo o lovitură cauzatoare de moarte.

Loftus îl lăsă pe Hardy să conducă operaţia şi stătu doar în preajmă pentru a-i fi de ajutor la nevoie, deoarece acest fel de examinare nu era chiar în specialitatea lui. Pe cînd medicul legist din Warwick deschidea cadavrul şi scoatea organele, Shaddick şi Turnbull cercetau din nou documentele de la Londra, să vadă dacă nu se pierduse ceva din vedere.

– Nu cred că are vreo importanţă, spuse Turnbull, dar acum doi ani, Monks a avut un mic accident în unul din atelierele bazei de rachete. Se spune că un aparat electronic, cîntărind cam 7 livre, a alunecat dintr-o cutie şi l-a lovit la cap. A rămas fără cunoştinţă un moment şi a fost dus la spital, dar nu a fost internat. Avem numai raportul asupra accidentului, şi nu un raport medical. Monks nu a mers la serviciu patru zile, asta-i tot.

Hardy puse bisturiul jos şi se întoarse.

– Leziune la cap şi contuzie. Dacă avem puţin noroc, acesta ar putea fi exact lucrul de care avem nevoie.

Loftus îl privi fix.

– Nu e nici un semn pe craniu. Nici nu te poţi aştepta să fie, după o leziune atît de mică.

Hardy clătină din cap.

– Nu mă refer la leziunea în sine. Mă întreb dacă lui Monks i s-au făcut radiografii la cap cînd a fost dus la spital. Este ceva obişnuit după un traumatism.

Loftus fluieră.

– Da... asta într-adevăr s-ar potrivi. Putem afla, domnule Turnbull. Trimitem un mesaj urgent acolo unde o fi fost dus după accident.

Omul de la Secţia Specială se îndreptă din nou grăbit la telefon, iar Hardy le explică lui Turnbull şi lui Shaddick la ce le-ar putea fi utile radiografiile.

– Forma acestui craniu se poate compara cu o radiografie făcută individului pe care îl cercetăm. Vă poate părea ciudat, dar la conferinţa de astăzi s-a citit o lucrare despre întrebuinţarea radiografiilor în identificare.

– Sinusurile frontale sînt cele mai bune dovezi, adăugă Brian Loftus. Celulele cu aer dintre sprîncene sînt întotdeauna diferite de la om la om. Dacă le putem compara, sîntem pe drumul cel bun.

Continuînd examinarea, Hardy confirmă că nu există nici un semn de violenţă fizică.

– Toate aceste leziuni de la cap şi membre sînt post-mortem. În parte descompunere, în parte traumatisme făcute de obiectele din rîu. Organele interne nu sînt intrate în putrefacţie foarte tare. Cît timp a trecut de la data cînd a fost văzut ultima dată în viaţă?

– Cam şase săptămîni.

– Cred că a stat în apă cel puţin patru săptămîni, dar a fost o toamnă destul de rece şi nu s-a descompus prea tare. Să privim stomacul din nou, este încă intact, vedeţi?

Turnbull vedea într-adevăr, cu toate că s-ar fi lipsit de o astfel de privelişte. Apoi Hardy şi Loftus au rămas surprinşi în momentul în care Hardy a desfăcut stomacul deasupra unui castronel pe care i l-a dat Price.

– E ceva în neregulă aici! rosti scurt Hardy.

Shaddick şi Turnbull urmăreau cum o substanţă albă, plină de cocoloaşe, se vărsa în castron.

– Ce naiba e asta?

– O mulţime de pulbere...arată ca şi cum ar fi nişte tablete dizolvate. Da, există încă una sau două, aproape intacte la mijloc.

Loftus înţepa conţinutul din castron cu mînerul bisturiului.

– Tablete albe. Ar putea fi o sută de lucruri, dar au cam mărimea aspirinei.

John Hardy încuviinţă din cap.

– De fapt, ar putea fi aspirină. Din nefericire, mucoasa stomacului este mult prea descompusă ca să mai indice ceva. Dacă ar fi mai proaspătă am putea vedea unele eroziuni făcute de această substanţă.

Price păşi în faţă.

– Scuzaţi-mă, domnule. Ce aţi spune de un test cu clorură ferică?

Hardy ridică privirea spre el şi admiraţia pentru acest om îi spori şi mai mult.

– Ai aşa ceva?

– Zece minute şi voi şterpeli puţină substanţă de la laboratorul german, domnule.

Dispăru pe uşă, fără să mai spună nimic. Hardy privi în urmă..

– Remarcabil tip. Nu m-aş fi aşteptat să găsesc într-un loc ca acesta, un subofiţer al Forţelor Aeriene care să cunoască atît de bine munca de laborator.

Loftus şi Shaddick îşi zîmbiră.

– Ei, reclamă bună pentru Forţele Armate, spuse Shaddick. Oamenii noştri sînt la fel de descurcăreţi ca şi voi, civilii.

Hardy zîmbi şi spuse:

– Cînd se întoarce, voi încerca să-l pun în încurcătură cu o chestiune mai puţin cunoscută. Am dori să ştim dacă acest individ s-a înecat sau dacă a fost aruncat în apă după ce era deja mort.

Turnbull se uită ţintă la Hardy.

– Nu poţi stabili acest lucru, după ce a trecut atîta timp.

Hardy ridică uşor din umeri.

– Poate da, poate nu. Dar vom încerca, Brian.

Loftus se gîndi o clipă, apoi faţa i se lumină.

– A, da, tehnica diatomeelor. Eu nu am avut niciodată succes cu ea, dar cine poate şti?!

Cînd Price se întoarse mergînd agale, cu o mulţumire puţin disimulată, deoarece „dobîndise" nişte clorură ferică, Hardy era deja pregătit.

– Bună treabă, sergent de Stat Major. Acum crezi că ai putea face rost, prin canalele dumitale diplomatice, de nişte acid azotic, o centrifugă şi un microscop?

Tîrziu, a doua zi dimineaţă, cazul era încheiat. Cu o seară înainte, după autopsie, Hardy se întoarse la hotel şi mai tîrziu luă cina promisă cu Brian Loftus. Pînă atunci nu sosise nici o veste din Anglia, dar aveau promisiuni pentru a doua zi. Dimineaţa următoare, John Hardy se bucură cînd trebui să plece din nou de la conferinţă, pentru a-şi însoţi prietenul comandant de zbor, înapoi la baza germană. Shaddick se ţinuse de cuvînt şi aranjase cu comandantul bazei să poată folosi o cameră mică din laboratorul care aparţinea spitalului taberei militare. Price venise de dimineaţă şi pînă la sosirea celor doi doctori, aranjase totul, cu obişnuita sa eficacitate laconică.

– Am montat un stelaj pentru determinarea grupei sanguine, domnule, anunţă el, aplecîndu-se uşor peste marginea băncii, pentru a-şi arăta lipsa de sfială în faţa unor superiori în grad. O vom putea afla

cam în jumătate de oră. Hardy încuviinţă din cap şi se uită aprobator la aparatul aranjat cu grijă pe masa de sub fereastră.

– Cum arată ţesutul, adică materialul pe care l-au pus în acid pe timpul nopţii? Price se duse la un dulap afumat din colţ, un fel de mini-seră făcută pentru a împiedica vaporii mirositori sau dăunători să pătrundă în cameră. Ridică prin alunecare geamul din faţă şi scoase o tavă cu mici recipiente de sticlă.

– Au stat în baia de apă de la ora şapte dimineaţă. Le-am lăsat să se răcească şi sînt gata pentru neutralizare.

Hardy luă recipientul şi le puse în şir, pe masa principală. Erau etichetate toate: „plămîn", „ficat", „rinichi" şi „măduvă osoasă".

– Ai mai văzut vreodată această tehnică, sergent Price?

Price încercă să pară plictisit, dar o strălucire din ochi îi trăda nerăbdarea să afle tot ce se putea despre acest lucru.

– Totul depinde de faptul dacă o persoană se îneacă sau este aruncată în apă deja moartă, interveni Loftus.

– Şi dacă sînt diatomee în apă, adăugă Hardy.

Price se uită de la unul la altul şi întrebă:

– Diatomeele sînt algele acelea mici, nu-i aşa? Noi le foloseam pentru a testa acurateţea lentilelor de microscop.

– Da. Se găsesc în lacuri şi rîuri iar o altă specie - în mare. Cînd cineva se îneacă, ele sînt aspirate în plămîni şi pătrund în sînge astfel încît, dacă inima bate, sînt duse prin corp spre rinichi sau spre măduva osoasă.

Price încuviinţă, arătînd că a priceput repede.

– Şi dacă individul e mort, algele nu pătrund.

Hardy lovi uşor micile recipiente.

– Exact. Sînt plante microscopice cu înveliş silicos, care rezistă la acid azotic. Aşa că luăm bucăţele din rinichi şi din măduvă sau din alte organe şi le dizolvăm în acid, ţesuturile sînt distruse, dar diatomeele supravieţuiesc.

Price luă recipientele şi le deşertă pe fiecare cu grijă într-o mensură, fumul maroniu al acidului ridicîndu-se în rotocoale desupra marginelor.

– Aţi spus că trebuie neutralizate prin diluţie şi spălare de trei ori, domnule.

– Exact. Centrifugate de fiecare dată pentru a ne asigura că nu s-a pierdut nici o parte solidă. După cea de a treia procedură le cercetăm la microscop.

În următoarele cincisprezece minute, Hardy îl urmări pe Price cum adăugă, ca un expert, apă distilată, amestecînd apoi fluidele într-o centrifugă electrică, un fel de maşină de spălat care învîrtea sticlele cu mii de turaţii pe minut. Văzu din nou că tehnicianul de la Forţele Aeriene lucra cu mînă sigură, nefiind nevoie să-i mai spună cum să procedeze. În cele din urmă, Price îi dădu patru lame mici de sticlă, fiecare avînd o picătură din fluidul obţinut.

– Aveţi un microscop bun acolo, domnule, un Zeiss nou. Corpul medical german trebuie să fie bine dotat dacă-şi permite să aibă astfel de microscoape. Hardy se aşează pe un scaun turnant şi aprinse lumina sub microscop.

– Să ne uităm mai întîi la plămîn. Dacă nu e nici o diatomee în el ne-am pierdut timpul, însemnînd că nu există nici una în rîul Isar. Îşi reglă cîmpul vizual şi privi prin microscop, învîrtind uşor focalizarea şi butoanele pentru vederea transversală.

– Bine...cîteva aici. Îmi era teamă că s-ar putea să nu fie niciuna, din cauza poluării şi a vremii de toamnă.

– Asta înseamnă că totuşi s-a înecat, domnule? întrebă Price, curiozitatea fiindu-i mai mare decît indiferenţa disimulată.

– Nu, plămînii nu sînt concludenţi. Chiar şi trupul unui om mort poate lăsa să pătrundă apa în plămîn. Trebuie să avem în vedere celelalte organe, pentru că numai dacă bate inima diatomeele sînt împinse din plămîn spre părţile mai îndepărtate ale corpului. Luă lama cu extractul din măduva osoasă şi se uită la ea, mărind de cinci sute de

ori. Ceilalţi doi stăteau în spatele lui, aşteptînd. Brusc, îşi mişcă capul într-o parte.

– Priviţi, îi invită el.

Loftus îl împinse pe Price să se uite primul.

– Da! Iată-le! Este un test grozav, domnule.

Price îi zîmbi lui Hardy cu un amestec de mîndrie şi bucurie că a reuşit, precum o bucătăreasă cu prima ei prăjitură de Crăciun. Hardy se înduioşă pentru acest om. Exista ceva la Price care-i atingea o coardă sensibilă. Acum privi şi Loftus.

– Fără nici o îndoială, sînt prezente. Eu am încercat numai de cîteva ori procedura, dar nu am reuşit niciodată.

Hardy se îndreptă din nou spre obiectiv şi privind, spuse:

– Sînt o mulţime. Măduva osoasă oferă cea mai bună dovadă. Dacă te poţi asigura că tehnica este corectă, aşa cum am făcut noi ieri şi se găsesc atît de multe alge, dovada este sigură. Una sau două lame pot duce la un rezultat fals, dar pariez că se găsesc şi în rinichi şi ficat.

Au găsit, într-adevăr, iar cei doi patologi au fost foarte încîntaţi să-i poată spune lui Turnbull că omul, oricine ar fi fost, murise prin înecare.

– Şi aspirina, domnule? Testul cu clorură ferică din stomac şi vezica urinară a fost confirmat de laboratorul german.

Price, prin mijloacele sale misterioase de a aranja o mulţime de lucruri, în cadrul unui sistem de şterpeleală, confirmase că masa albă din stomacul omului mort era într-adevăr aspirină.

– Totul pledează pentru sinucidere, John, spuse Brian Loftus. Ştiu şi eu că sinucigaşii adesea se asigură de două ori ca să nu dea greş, folosind două căi pentru a se omorî. În acest caz, otravă şi înec. Hardy încuviinţă:

– Totuşi, trebuie să aflăm cu certitudine cine este de fapt acest individ. Se întoarse spre Price. Crezi că putem citi grupa sangvină?

Cîteva minute mai tîrziu, Price confirmă faptul că grupa sangvină a cadavrului era A, Rh pozitiv. Deşi sîngele omului în

putrefacţie se afla într-o stare proastă, era încă relativ uşor să obţii un rezultat corect şi din nou Hardy fu recunoscător că îl avea pe Price, un tehnician aşa de bun, cu care să facă testele.

– O grupă foarte comună, a doua ca frecvenţă. Dar fiecare amănunt contează, comentă el în timp ce aşteptau să treacă la următoarea etapă. Începură repede, deoarece telefonul din interior îi convocă în mica secţie de radiologie a spitalului german, unde aşteptau Shaddick şi Turnbull. În clipa cînd intrară, Shaddick flutură spre ei două plicuri foarte mari şi plate.

– Tot ce ai cerut, doctore, spuse el. Spitalul din Carmarthen a făcut radiografiile cînd Monks a avut accidentul. Le-am adus cu avionul astă noapte. Nu am cruţat nimic pentru o treabă ca asta.

Hardy luă un plic şi, arătînd spre celălalt, întrebă:

– Presupun că radiografiile acelea au fost făcute aici?

– Da, vrednicul nostru sergent de Stat-Major, Price, a făcut acest lucru seara trecută, după ce aţi plecat. El a ajutat pe unul din tehnicienii radiologi germani să aducă un aparat Roentgen portabil în morga improvizată. Îi înmînă al doilea plic şi-şi împreună mîinile la piept, ca şi cum s-ar ruga. Dă-ţi toată silinţa, doctore. Ce spui de asta, domnule Turnbull?

Ofiţerul de la informaţii zîmbi cam fără convingere, deşi îşi păstrase calmul în tot acest timp; era ca şi cum ar fi pătruns panica în Whitehall.

– Oricum, într-un fel sau altul trebuie să ne edificăm. Acesta este într-adevăr Monks, sau nişte oameni de rea-credinţă au încercat să ne plaseze un cadavru asupra căruia au lăsat în mod deliberat paşaportul lui Monks? Hardy îi întinse lui Brian Loftus cele două plicuri.

– Cred că tu trebuie să te uiţi mai întîi, Brian. Aici tu eşti reprezentantul Forţelor Aeriene, iar sinusurile frontale sînt mai mult domeniul tău decît al meu.

Hardy era mai degrabă diplomat şi curtenitor decît foarte exact, dar Loftus se îndreptă spre un ecran mare din plastic

transparent, fixat în peretele biroului şi apăsă un buton. Apăru o licărire, apoi panourile albe se luminară, deoarece s-au aprins luminile fosforescente puternice, plasate în spatele lor. Deschise primul plic şi scoase nişte filme negative, mari şi negre.

– Acestea sînt radiografiile lui Monks de la spitalul din Ţara Galilor, spuse el, în timp ce fixa filmele, cu clame, de capetele de sus ale panourilor. Şi acestea sînt ale clientului nostru din camera de muniţii. Mai scoase un al doilea set de radiografii. Urmă o lungă tăcere, timp în care cei doi bărbaţi le studiau. Price se învîrtea în spatele lor, aruncînd priviri peste umărul lui Hardy.

– Ei bine, care-i verdictul? întrebă repede Turnbull, vocea trădîndu-i neliniştea ascunsă sub calmul aparent. Se lăsă din nou tăcere, apoi Hardy se întoarse încet spre medicul de la Forţele Aeriene Regale.

– Ce crezi, Brian?

– Îmi par identice, John. Imaginile antero-posterioare precum şi cele laterale, par absolut identice. În timp ce Turnbull respiră uşurat, Loftus luă unul din filme, o imagine a capului văzută din faţă, şi o băgă sub clamele celeilalte imagini similare. Aranjă foaia de deasupra, din gelatină înnegrită, pînă ce se potrivi exact cu cea de dedesubt.

– Se suprapun exact! Testul sinusului este desăvîrşit. Hardy încuviinţă din cap şi arătă cu un stilou şi alte părţi ale filmului.

– La fel şi vîrful bărbiei, orbitele şi pometii. Sigur este acelaşi tip. Shaddick pocni din palme.

– Eşti chiar sigur? N-ai să-ţi schimbi părerea?

Loftus îl bătu pe Hardy pe spate.

– Nu ne vom schimba părerea, nu-i aşa, John? Dar vom merge să bem o bere bună la popotă. Treaba s-a terminat, iar noi vom fi doi clienţi mulţumiţi.

Tensiunea trecuse şi, dintr-o dată relaxaţi, ieşiră din departamentul medical german. Turnbull plecă să caute un telefon, promiţînd să-i întîlnească la popota ofiţerilor britanici. În timp ce mergeau pe aleile bine întreţinute, Price se opri brusc şi salută.

– Eu plec, domnule. Mă duc pe aici.

Simţindu-se oarecum vinovat, Hardy şi-a dat seama că popota ofiţerilor îl excludea pe Price de la sărbătorire. Se îndepărtă cîţiva paşi de ceilalţi şi îi întinse mîna.

– Sergent de Stat-Major, am fost foarte impresionat de capacitatea şi ajutorul dumneavoastră în această investigaţie. Sînt mai recunoscător decît o pot exprima în cuvinte. Îţi mulţumesc foarte mult.

– E în ordine, domnule. Mi-am făcut numai datoria.

John Hardy clătină din cap şi spuse:

– A fost mai mult decît atît. O parte din oamenii pe care trebuie să-i suport la mine acasă îşi fac şi ei datoria, dar într-un mod care lasă de dorit. Ascultă, ai spus că trebuie să fii demobilizat?

– Săptămîna viitoare, domnule.

Hardy rămase pe gînduri.

– Ai ceva aranjat cînd treci în viaţa civilă?

Price neagă din cap. Lui Hardy îi făcu impresia că era trist. Trebuie să fie un sentiment ciudat să fii brusc aruncat într-o lume atît de competitivă, după aşa de mulţi ani petrecuţi la adăpostul oferit de armată. Îşi scoase portmoneul şi îi dădu lui Price cartea sa de vizită.

– Ascultă, dacă vrei o slujbă tehnică...poate numai temporar, pînă ce te aranjezi, caută-mă oricînd. Nu pot promite nimic, dar am o mulţime de cunoştinţe. Şi este posibil să am eu însumi nevoie de cineva în următoarele cîteva luni.

De data aceasta Price păru că îşi pierde expresia uşor cinică pe care o avea de obicei. Îşi înclină uşor capul.

– Mulţumesc foarte mult, domnule. S-ar putea să iau legătura cu dumneavoastră în această privinţă.

Salută din nou, se întoarse şi se îndepărtă de popota ofiţerilor fără să se uite în urmă. Hardy îl ajunse pe Brian Loftus exact înainte de a intra în sectorul britanic.

– Ciudat tip, acest sergent de Stat-Major. Dar, la naiba, este un bun tehnician. Mi-ar plăcea să cred că nu l-am văzut pentru ultima dată.

VII

Investigaţia de la München fusese un interludiu interesant, dar Hardy a fost readus la realitatea brutală de îndată ce s-a întors în Warwick. Chestiunea legată de omul de ştiinţă dispărut îi ocupase numai o parte din cele două zile, iar restul şi-l petrecu la conferinţă, fără alte evenimente. Ajunse duminică mergînd cu avionul la Heathrow şi după-amiază, devreme era înapoi acasă. Printre grămezile de jurnale medicale, reclame pentru medicamente şi note de plată, ce zăceau pe covorul din hol, se găsea şi o scrisoare ce arăta a fi oficială. Cînd Hardy o întoarse, văzu cuvintele familiare tipărite pe spate: Grefier al Magistraţilor. În mod obişnuit primea o mulţime de astfel de mesaje în fiecare an, dar cînd deschise plicul, fu surprins să constate că era o citaţie de martor la tribunalul din Norton Heath, cu termen peste o săptămînă, pentru a depune mărturie în cazul Regina contra Montague Lever. Era surprins din două motive: mai întîi, deoarece audierea preliminară se programase atît de repede, căci trecuseră numai şase săptămîni de la moartea lui Penny Vincent; în al doilea rînd, scrisoarea preciza că Hardy era de fapt rugat să fie prezent pentru a depune mărturie, ceea ce era un lucru foarte neobişnuit. Din 1967, cînd se schimbase legea, audierea martorilor la tribunal era aproape întotdeauna un exerciţiu pe hîrtie, fiind prezenţi numai avocaţii. Scopul acestei audieri era să trimită cazul în instanţă, unde urma să fie pus în faţa unui judecător şi a juraţilor, cînd se ascultau toţi

martorii importanţi. Hardy bănuia motivul acestei proceduri neobişnuite: apărarea încerca să scoată cazul de la procuratură, astfel încît să nu mai fie trimis în judecată. A doua zi, telefonă detectivului-şef Carrol, ca să-i afle părerea. Alice îi confirmă bănuielile.

– În mod evident, apărarea consideră că are un caz deosebit. Şi faptul că au nevoie de dumneavoastră acolo înseamnă că mărturia medicală va fi recuzată. Poţi să te pregăteşti, doctore, pentru o bătălie straşnică în boxa martorilor!

Cînd trebuia să depună mărturie, Hardy nu se îngrijora niciodată de perspectiva unor situaţii grele. De fapt, îi plăceau înţepăturile dintre martori şi avocaţi, atîta timp cît avea încredere deplină în dovezile sale. Numai în ocazii rare, cînd simţea că rătăceşte în nisipurile mişcătoare ale nesiguranţei, boxa martorilor devenea un loc neconfortabil. Cu perspectiva unui interogatoriu încrucişat dur, îşi petrecu o mare parte din acea săptămînă, parcurgînd materialul şi rapoartele privitoare la cele două fete moarte. Deoarece Lever urma să fie acuzat numai pentru omorul celei de a doua fete, Penny Vincent, nu trebuia să includă în mărturie nimic legat de prima victimă. Chiar şi aşa, Hardy dorea să cunoască bine totul despre cele două cazuri, pur şi simplu pentru a fi în gardă, în caz că se cocea ceva neobişnuit. Nu mai auzise nimic în legătură cu bătrînul profesor Glanville West. Mai mult, în mod deliberat se ţinuse la distanţă de James Donnington, mergînd pînă acolo încît evita salonul profesorilor şi restaurantul. Drumurile li s-au încrucişat o dată, la o întrunire ce avea loc miercurea, la facultate, dar nu s-a menţionat nici un cuvînt despre caz, iar conversaţia a fost în mod evident distantă, limitîndu-se numai la probleme universitare. Cazul Lever trebuia să înceapă în lunea următoare, iar sîmbăta premergătoare Hardy se hotărî să şi-o petreacă făcînd activitate fizică. Liniştea din casă începea să-l calce din nou pe nervi. Îşi dădu seama că îşi căuta scuze cu fiecare ocazie posibilă, pentru a sta cît mai mult timp în afara ei. Trei seri în cursul acelei săptămîni ieşise

pentru a lua masa, fie la un hotel, fie la prieteni. Hardy se îngrijora gîndindu-se că ar putea ajunge să caute invitaţii la cină mult prea des. Detesta ideea că ar putea cîştiga reputaţia de „oaspete profesionist". Jucă o partidă de golf sîmbătă dimineaţa, luă un prînz frugal la Club, apoi îşi promise să lucreze cîteva ore după-amiază, în grădină. De cînd plecase în lunga croazieră, nu mai avea grădinarul care de obicei venea să-l ajute de două ori pe săptămînă. Grădina arăta foarte rău, frunzele de toamnă acoperind gazonul; plutea în aer un aspect general de neglijenţă şi umezeală, pe care nu-l mai putea suporta, avînd în vedere că intenţiona să scoată în curînd casa la vînzare. Cizmele de cauciuc, aceleaşi pe care le folosise pentru a merge la locul crimelor, şi nişte haine vechi, au fost scoase din nou şi pentru o oră fu cuprins de o bucurie deplină greblînd şi făcînd curăţenie. Îi crescu pulsul şi i se acceleră uşor respiraţia, din lipsă de condiţie fizică. Dar munca îi încălzi mintea şi trupul, compensînd efortul depus. Aduna frunzele ude de pe o fîşie de gazon, dintre două straturi cu trandafiri, cînd deveni conştient că îl priveşte cineva. Uitîndu-se de-a lungul aleii cu pietriş, spre porţile de fier larg deschise, văzu silueta unui bărbat cu o valiză în mînă. Aleea era destul de lungă şi de la distanţa aceea, Hardy, la început nu reuşi să recunoască silueta. Tot ce putea vedea era o haină de ploaie gri şi o pălărie destul de elegantă, de tipul celor pe care le vezi la gentilomii-fermieri şi la nobilii provinciali de prin pieţe şi din tîrgurile de vite. Hardy se îndreptă, făcînd o grimasă provocată de o durere violentă în spate. Sprijinindu-se de mînerul greblei, se uită nedumerit la bărbatul acela. Îi era cunoscut chipul. Cine să fi fost oare? Bărbatul păru că s-a hotărît şi venea pe alee, spre el. Imediat ce porni, Hardy recunoscu mersul. Era sergentul de Stat-Major Price. Arăta cu totul altfel fără uniforma albastră a Forţelor Aeriene.

– Price! Dumnezeule, eşti ultima persoană pe care mă aşteptam să o văd. Păşi peste marginea plină de noroi a stratului de flori şi îl aşteptă pe alee, cu mîna întinsă.

– Scuzați, că am picat așa, doctore. Dar dumneavoastră ați spus să trec să vă văd. O clipă vocea lui Price sună nesigură, ca și cum s-ar fi temut că invitația lui Hardy ar fi fost o simplă vorbă politicoasă. Dar John Hardy nu făcea promisiuni nefondate.

– Mă bucur că te văd, sergent...deși, cred că nu mai trebuie să te numesc așa. Ești deja un adevărat civil. Price zîmbi nesigur și-și lăsă ochii în jos, privindu-și haina de piele.

– Este destul de ciudat cînd trebuie să renunți la vechea haină albastră, după atîta timp.

Hardy aruncă pe pietriș grebla, mulțumit că avea o scuză să se oprească din lucru.

– Tocmai îmi doream să beau o ceașcă de ceai. Haide înăuntru. Cîteva minute mai tîrziu se așezau la masa din bucătărie, aplecîndu-se peste ceștile fierbinți și prăjitura fără nici un gust cumpărată de la magazin.

– Ar fi trebuit să vă telefonez, doctore. Dar nu aveam nimic altceva de făcut după ce joi am ieșit de la Cartierul General al regimentului, așa că m-am gîndit că aș putea merge la Warwick, sau oriunde altundeva. Hardy nu-i puse nici o întrebare, dar înțelese că Price nu avea rude apropiate și cu siguranță nu era însurat.

– Unde stai? îl întrebă.

– Noaptea trecută am rămas într-un han din Warwick. Simțeam nevoia să vizitez puțin Anglia. Am stat în Germania trei ani și înainte de asta am fost în străinătate destul de mult. Știți, pe ici pe colo.

Chiar după ce Hardy a ajuns să-l cunoască destul de bine pe Price, nu a putut totuși niciodată să lămurească detaliile acestei precizări „pe ici pe colo". Din unele referiri voalate pe care Brian Loftus și Shaddick le făcuseră la München, era clar că acțiunile lui Price la Forțele Aeriene erau uneori mult mai suspecte decît cele implicate de poziția sa de simplu tehnician medical. Se uită țintă în ceașca pe care o rotea nervos pe farfurioară:

– Aţi fost atît de amabil şi aţi menţionat că mi-aţi putea găsi ceva de lucru pentru un timp, doctore...numai pînă mă aranjez, asta e, adăugă el repede. Mi-a plăcut foarte mult ce am lucrat cu dumneavoastră săptămîna trecută. Aş vrea să mai încerc, dacă există vreo posibilitate.

Mintea lui Hardy lucra repede. Părea o coincidenţă aranjată de soartă, ca doar cu o zi în urmă bursa alocată pentru cercetarea datării oaselor să fie în cele din urmă aprobată de Oxford. O parte a banilor erau destinaţi salariului unui tehnician de laborator şi iată aici unul, bătîndu-i la uşă, unul pe care Hardy îl văzuse cu ochii săi cît era de eficace. Hardy îşi lovi uşor bărbia, un gest pe care-l făcea cînd gîndurile i se înlănţuiau foarte bine.

– Aş putea să-ţi ofer ceva, domnule Price, dar nu va fi aici, va fi în comitatele din jurul Londrei. Faţa lui Price rămase impasibilă, dar o parte din strălucire îi pieri din ochi.

– O, credeam...ei bine, mi-ar fi plăcut să lucrez pentru dumneavoastră, dacă s-ar putea.

Hardy încuviinţă din cap.

– Vei lucra pentru mine. Am de gînd să mă mut foarte curînd. În cîteva luni trebuie să împachetez totul aici şi să mă mut undeva între Londra şi Oxford, deoarece voi lucra în ambele oraşe. Continuă să-i explice întregul proiect legat de oase şi după ce-şi termină ceaiul, îl luă pe Price în laborator şi-i arătă cîte ceva din ceea ce lucra în domeniul cercetării scheletelor. Încă o dată, îl impresionă capacitatea de înţelegere rapidă de care dădea dovadă Price în ceea ce priveşte detaliile tehnice. Era convins că avea în faţă omul potrivit. Au stat de vorbă cam o oră sau două despre tehnica de fotografiere, despre tehnologia şi munca de laborator, pînă ce lui Hardy i se făcu foame.

– Haide la „King's Arms", să mîncăm şi să bem ceva, îl invită el.

În timp ce luau masa, Hardy îi oferi lui Price o angajare pe o perioadă de probă cu un salariu standard, urmînd să înceapă imediat munca de cercetare a oaselor.

– Am mult de împachetat şi trebuie să-mi mut şi echipamentul de laborator, îl preveni Hardy. Deşi încă nu mi-am cumpărat o casă în noua reşedinţă.

Apoi se ivi problema locuinţei lui Price. El s-ar fi mulţumit să găsească o garsonieră în zona aceea, dar Hardy, cu gîndul la casa sa tăcută şi goală, îi sugeră că ar putea dormi la el pînă se vor muta. Price îl privi pe doctor, care stătea de partea cealaltă a mesei. Se obişnuise să trăiască singur după atîţia ani de viaţă impersonală, de burlac angajat în cadrul Forţelor Armate. Se obişnuise să stea la pîndă pentru a-şi aprecia toate şansele, încît simţea că trebuie cîntărită această ofertă, din toate punctele de vedere. Începu să-l măsoare pe John Hardy şi să i se bage sub piele, pentru a vedea ce fel de om este, ce şef potenţial ar putea fi. Price avea în faţă o persoană solidă, cu aplomb, dar care nu lăsa niciodată ca încrederea în sine să devină aroganţă. Poate era puţin scorţos, cum se spunea pe cînd Price era tînăr. E greu de crezut că fusese căsătorit cu o femeie mult mai tînără, se gîndi Price. Acest Hardy e făcut să fie celibatar, ca şi mine. Acest Hardy era om corect, prea corect pentru a merge pe drumul direct şi cel mai scurt spre succes. Dar părea un tip sincer şi atunci de ce să nu încerce, măcar pentru un timp.

– Să locuiesc în casa dumneavoastră, vreţi să spuneţi?

John Hardy, acum surprins de el însuşi, încuviinţă din cap.

– Sînt cinci dormitoare în drăcia aia de casă. Cinci. Nu pot folosi decît unul, aşa că de ce să nu foloseşti şi tu unul. Va fi o mulţime de treabă cînd mă voi muta, aşa că ar însemna să fii la faţa locului. Tuşi jenat, de teamă să nu pară prea elocvent. Desigur, este vorba doar de un aranjament provizoriu, pînă ce mă stabilesc undeva, pe valea Tamisei.

– O.K., doctore. Îmi convine. Desigur, voi plăti.

Hardy ridică din umeri.

– Nu e mult de plătit, domnule Price. Aproape întotdeauna iau masa în oraş, cu excepţia unor gustări ocazionale. Casa a ajuns doar locul în care dorm, de cînd soţia mea... a murit.

Price văzu rana ce se deschise cînd Hardy pomeni de soţie şi schimbă abil conversaţia.

– Colonelul de aviaţie s-a dat de ceasul morţii în afacerea aceea din Germania. Am auzit că au prins şpilul. Popota sergenţilor ştie tot ce se petrece la departamentul inspectorilor, sau chiar mai mult. Hardy încuviinţă mulţumit, amintindu-şi acel episod.

– Ai vreo idee cum s-a întîmplat? În primul rînd, de ce a dispărut din Wales bietul individ?

– O, s-a dovedit că era puţin cam bizar. Au descoperit că vizitase un doctor particular pentru că avea o depresie şi a luat nişte tranchilizante. Medicul militar nu ştia nimic de asta. Se pare că Monks a şters-o repede în străinătate ca să se omoare. Am mai auzit de treburi din astea.

Hardy încuviinţă din cap.

– De acord, nu este ceva neobişnuit. Uneori oamenii încearcă să se ascundă cînd se hotărăsc să-şi pună capăt zilelor. Totuşi, trebuie să-i fi cuprins panica pe cei de la Ministerul Apărării.

Price se bucura la gîndul panicii de la Whitehall.

– Am lucrat şi eu cu ei acum cîţiva ani. Întotdeauna îşi imaginează ce e mai rău şi nici unul nu are încredere în celălalt. Dar se pare că totul a ieşit la iveală mulţumită dumneavoastră şi lui Brian Loftus. Fără îndoială că este vorba de Colin Monks şi nu este nici un dubiu că s-a înecat. Luă o sorbitură de bere din pahar. Dar mi-a plăcut testul acela cu diatomeele, chiar mi-a plăcut. Mai aveţi şiretlicuri din astea?

– Sînt cîteva, dar nu toate ar acţiona întotdeauna aşa de bine ca acela. Aş vrea să am unul la fel de eficace pentru cazul de aici.

John Hardy începu să-i povestească afacerea cu Monty Lever. Price, care nu-şi folosea niciodată numele de botez şi părea mulţumit să trăiască fără el, asculta cu atenţie.

– Acest tip Lever, pare a fi un adevărat ticălos. Trebuie să-şi primească pedeapsa.

– S-ar putea să o merite, dar cu o apărare atît de entuziastă ca aceea organizată de avocatul său, mă întreb dacă pot scoate la iveală ceva la care nu se aşteaptă nimeni în cadrul procedurii de lunea viitoare.

– Ce ar putea aduce în plus faţă de versiunea dumneavoastră, doctore?

Hardy examină din nou situaţia; se gîndise de mai multe ori la ea în timpul săptămînii şi era bucuros să poată vorbi cu cineva care să-l ajute să-şi pună ordine în propriile gînduri.

– Este vorba de data morţii, probabil vor avea multe de spus despre asta. Monty Lever are un alibi pentru o anumită perioadă de timp, iar eu am pus data morţii într-un interval atît de larg, încît nu-l poate acoperi în întregime cu alibiul său. Un alt element ar fi cauza morţii.

– Asfixia cu punga aceea de plastic?

– Da, sînt destul de mulţumit cu acest argument, dar punga nu a fost de fapt găsită pe capul fetei şi sînt sigur că apărarea va avea ceva de spus în legătură cu asta.

Hardy era atent să nu-l critice pe bătrînul Glanville West în faţa unei persoane din afara profesiei medicale, deşi agerul tehnician ghici imediat că lucrurile nu erau tocmai în ordine pe frontul profesioniştilor.

– Pot să vă ajut cu ceva în acest caz, doctore? întrebă el.

Hardy sorbi din paharul cu bere şi spuse clătinînd din cap.

– Laboratorul Ministerului de Interne a stabilit grupele sangvine şi toate chestiunile astea. Proba histologică s-a făcut la laboratorul meu de la universitate şi eu mi-am terminat treaba. Dar asta nu mă ajută foarte mult.

Nu i-a spus că are un sentiment de rău augur simţind că lucrurile nu vor merge bine în ceea ce ar trebui să fie un caz clar, fără probleme.

Era evident că apărarea va lupta din toate puterile ca să scoată cazul din mîna procurorilor, pentru a nu se intenta proces. Fusese adus un avocat renumit chiar şi la aceste proceduri preliminare şi, deşi nu se purtau peruci şi robe, exista o atmosferă de tensiune care s-ar fi potrivit mai mult cu un recurs de la Tribunalul Coroanei. Se aflau în aceeaşi cameră în care avusese loc cercetarea întreprinsă de procuror pentru Joyce Daniels, dar acum sala era aproape plină. Apărarea ceruse să se ridice interdicţia obişnuită la adresa presei, aşa că şapte sau opt reporteri se înghesuiau în mica boxă a presei. Trei judecători se aflau pe estrada de sus, iar grefierul curţii ocupa locul de jos. În boxa acuzaţilor, Monty Lever stătea impasibil între doi ofiţeri care dădeau impresia că le este somn. Puţin mai jos, pe bănci, se afla un grup neobişnuit de compact de jurişti, un reprezentant din partea directorului Procuraturii publice, avocatul lui Lever de o parte şi cohortele lui Saul Bannermann de alta. Hardy fu chemat să depună mărturie şi mergînd spre boxa martorilor privea în jurul său prin sală, gîndind că doar absenţa juraţilor şi a perucilor avocaţilor deosebea adunarea aceasta de un proces adevărat. În împrejurări normale, el ar fi stat în sală, aşteptînd momentul în care trebuia să-şi depună dovezile. Dar de data aceasta, apărarea obiectase, aşa că fusese obligat să rămînă în marele foaier timp de cîteva ore. Bău mai multe ceşti de ceai, pe care de fapt nu le dorea, şi apoi îi spuse bombănind unui poliţist, că ar fi putut face o mulţime de treabă la universitate, dacă ar fi fost chemat aici mai tîrziu. Se făcuse amiază cînd intră în boxa martorilor şi procurorul îl conduse rapid prin toată procedura pentru depunerea mărturiei. Relată instanţei modul în care a găsit cadavrul, estimarea pe care o făcuse asupra orei decesului, menţionă leziunile de pe corp, semnele de asfixie care ar fi putut provoca moartea, descoperirea şi semnificaţia pungii de plastic. Îndată ce avocatul se aşeză, Adam Quayle, Consilier Regal, se ridică şi începu un sever interogatoriu încrucişat. Un interogatoriu luat de apărare şi acuzare, care să înceapă în instanţa magistraţilor şi nu în proces, era un lucru foarte neobişnuit. Dar, de data aceasta, apărarea făcea tot

posibilul să se asigure că magistraţii nu vor fi aşa impresionaţi de aspectele cazului şi-l vor arunca peste bord.

– Doctore Hardy, în ceea ce priveşte data morţii, aţi indicat un interval de timp foarte mare, un interval extrem de mare, dacă pot să mă exprim astfel.

Adam Quayle era înalt şi gras, cu fălci puternice şi gură răsfrîntă în jos, amintindu-i lui John Hardy de bătrînul actor de film Charles Laughton. În trecut, îşi încrucişase sabia cu Quayle de mai multe ori şi deşi îl caracteriza un stil pompos şi arogant, asemenea bătrînilor avocaţi tumultuoşi din vechime, avea o minte pătrunzătoare şi un mod plăcut de a vorbi. Martorul trebuia să-şi păstreze foarte bine puterea de judecată ca să evite căderea în capcanele pe care Adam Quayle le construia de-a lungul examinării încrucişate. Hardy ştia că data morţii urma să fie unul din principalele puncte de atac, doarece Monty Lever îşi inventase cu grijă alibiul.

– Perioada de timp a fost stabilită în funcţie de estimarea evident imprecisă a orei decesului, spuse el prudent.

Quayle îşi roti privirea prin sală, ca şi cum ar fi căutat simpatie pentru faptul că trebuie să aibă de a face cu un asemenea idiot.

– Doctore Hardy, spuse el blajin. Recunosc că nu putem spera ca ora să fie stabilită cu cea mai mare exactitate. Dar, cu siguranţă, în această epocă de progres ştiinţific, ne putem aştepta la ceva mai exact decît ceea ce aţi indicat, şi citez din declaraţia dumneavoastră: „Decesul a survenit probabil între orele 8 seara şi 4 dimineaţa"? Ultimele cuvinte au fost rostite în crescendo pentru a fi mai dramatice, în comparaţie cu începutul pledoariei, care fusese calmă. Hardy rămase netulburat.

– Consider că estimarea este foarte corectă. Mi-e teamă că am stabilit aceste limite prea rigid. Dacă ar fi după mine, nu aş exclude ideea că decesul ar fi survenit cu cîteva ore înainte sau după acest interval. Din această cauză am inserat în mod deliberat cuvîntul „probabil" în raportul meu. Rumegă asta, Adam, se gîndi el.

Quayle din nou dădu impresia unui om întristat de deficienţa mintală a interlocutorului. Timp de zece minute argumentă, ademeni cu vorbe dulci şi parlamentă cu Hardy pentru a-l face să recunoască că nici un medic legist cu experienţă nu ar putea fi atît de stupid, încăpăţînat sau ignorant încît să creadă că fixarea în timp a decesului nu s-ar putea stabili mai exact decît un interval de 8 ore. Dar Hardy era asemenea stîncii Gibraltar. Se afla pe un teren la fel de solid ca şi stînca; liniştit, politicos dar totuşi hotărît, refuză să fie forţat pentru a accepta ceva ce ar fi fost contrar afirmaţiei sale iniţiale. În cele din urmă, avocatul abandonă subiectul amenințînd cu înverşunare:„vom vedea noi, doctore Hardy!". În timpul rămas pînă ce magistraţii au început să se uite nerăbdători la ceas, s-a cercetat cauza decesului, aşa cum fusese prezentată de Hardy. S-a admis asfixia; în împrejurările date, nici nu ar fi putut fi respinsă. Apoi Quayle a început să-l încolţească cu întrebări pe Hardy în legătură cu punga de plastic.

– Aţi văzut punga pe capul fetei moarte, doctore? întrebă el inocent.

John Hardy era iritat, dar nu o arătă.

– Reiese clar din afirmaţia şi mărturia mea că nu am văzut-o, spuse el tăios. Colţurile gurii lui Quayle se lăsaseră repede în jos.

– Atunci de unde ştiţi că fusese pe capul fetei şi i-a provocat moartea? rosti el repede.

– Înăuntru erau mucus, salivă şi sînge avînd aceeaşi grupă ca şi a fetei.

– Aţi făcut testele, dumneavoastră?

– Nu, nu le-am făcut eu.

– Consideraţi că, dacă grupele sînt aceleaşi, trebuie să fie aceeaşi persoană?

– Nu, nu am spus asta niciodată.

– Aşa că ar putea fi persoane total diferite?

– Da, dacă vreţi să acceptaţi coincidenţe neobişnuite.

Aceasta l-a iritat la culme pe Adam Quayle.

– Se includ coincidenţele neobişnuite, aşa cum le numiţi dumneavoastră, în cadrul depoziţiei medicale, doctore?

– Cu siguranţă. Cînd se referă la prezenţa fluidelor biologice proaspete ce se găsesc la o distanţă de cîteva picioare de cadavru, şi au aceleaşi grupe.

– Într-adevăr, doctore Hardy. Consilierul Curţii Regale vorbea acum cu sarcasm. Vreţi să ne spuneţi ce grupă avea acest sînge?

Hardy oftă. Ştia cuvînt cu cuvînt care vor fi următoarele propoziţii, de ambele părţi. Trecuse prin aşa ceva de mai multe ori în cadrul altor procese.

– Era grupa zero.

– Exact. Vă rog să spuneţi Curţii care este cea mai frecventă grupă din toate?

– Grupa zero.

– Şi care grupă Rh era, doctore?

– Era Rh pozitiv.

– Şi tipul Rh cel mai frecvent este...?

– Pozitiv.

– Cu alte cuvinte, să căutăm un an de zile şi tot nu am putea găsi o grupă sangvină mai frecventă decît aceasta?

– S-au determinat şi subgrupele.

– Nu v-am întrebat aceasta, doctore. Vă rog să răspundeţi la întrebare.

– Foarte bine. Este cea mai frecventă grupă de sînge.

– Şi acum să vorbim despre aceste subgrupe. Sînt şi ele frecvente?

– Ei bine, da, deşi fiecare grupă folosită reduce limitele de excludere.

– Este cea mai obişnuită combinaţie de subgrupe posibilă?

– Întrebarea nu este corectă. După cum vă spuneam, cu cît se folosesc mai multe grupe, cu atît mai mult cea mai specifică poate fi folosită în diferenţierea originii sîngelui.

Quayle îi zîmbi îngăduitor lui Hardy.

– Eu nu tăgăduiesc aceasta, doctore. Pun o altă întrebare...chiar incluzînd toate subgrupele cărora le sînteţi atît de devotat: este aceasta cea mai frecventă combinaţie posibilă?

Hardy trebui să admire modul în care mînuia problema. Nu era alt răspuns în afară de „Da". Zgomotele din stomacurile magistraţilor trebuie să fi atins un crescendo, căci preşedintele se aplecă peste masă:

– Mai aveţi mult, domnule Quayle, sau putem să suspendăm pentru prînz?

Quayle arăta ca o pisică grasă, care tocmai înghiţise o pereche de şoareci.

– Nu mai am întrebări, mulţumesc.

Hardy părăsi instanţa şi se întoarse la birou. Era neliniştit din cauza acestui caz blestemat.

Trei zile mai tîrziu, neliniştea i se transformă în scepticism şi apoi în revoltă. Se afla în laboratorul de acasă, studiind împreună cu Price nişte tehnici de investigare a oaselor. Se auzi soneria de la uşa din faţă.

– Răspund eu, tu continuă, spuse el asistentului care adăuga cu grijă sodă caustică într-un aparat complicat folosit pentru măsurarea nitrogenului din mostrele de os. În pragul uşii stătea Alice, cu o expresie foarte acră.

– Tocmai treceam prin Warwick întorcîndu-mă din Norton Heath, mormăi şeful de la Departamentul de criminalistică. M-am gîndit să-ţi fac o vizită şi să-ţi spun vestea.

Hardy îl conduse în laborator înainte ca Alice să-i fi împărtăşit ştirile. Carrol îl salută pe Price cu o mişcare a capului după ce Hardy le făcu cunoştinţă, şi apoi trecu la motivul vizitei sale.

– Monty Lever a scăpat! spuse el tăios.

Hardy se uită fix la el.

– Dumnezeule, şi-au ieşit magistraţii din minţi?

Lewis Carrol clătină din cap, trist.

– Nu pot să spun că-i învinovăţesc în întregime. Dovezile noastre din instanţă au fost jalnice în comparaţie cu ce a prezentat apărarea. În special partea medicală, adăugă el critic.

Hardy simţi cum i se înroşeşte faţa.

– Trebuie să admit că avocatul acuzării nu a făcut nici un fel de opoziţie cînd Quayle mi-a pus întrebările. Omul nostru spunea mereu că se vor clarifica toate astea la proces.

– Ei bine, nu va fi nici un proces, spuse Alice repezit. A fost o farsă de la început pînă la sfîrşit. Avocatul acela afurisit, care ne reprezenta pe noi, a lăsat apărarea să facă ce vrea. Aşa cum ai spus, s-a cruţat pentru proces...procesul pe care acum nu-l vom mai avea.

Hardy era uluit.

– Ştiam că este un caz cu dovezi indirecte. Dar, pentru numele lui Dumnezeu, domnule Carrol, am văzut cazuri cu probe cu mult mai puţin convingătoare, trimise totuşi în Tribunalul Regal.

Carrol căută în buzunarul pardesiului şi scoase un ziar împăturit.

– Iată fiţuica locală din Norton Heath. Citeşte ce a spus bătrînul Glanville West. Ţi se face părul măciucă.

Ziarul de dimineaţă acorda mare importanţă procedurii din instanţă. Toată pagina a doua era dedicată cazului Monty Lever, cu titlul „Renumitul patolog distruge acuzarea de crimă împotriva proprietarului clubului de noapte". Hardy citea cu uluire şi furie crescîndă. Price, urmărindu-l de la mică distanţă, se aştepta să vadă spumă roz ieşindu-i din urechi, cînd va termina de citit reportajul.

– Este revoltător, bolborosi Hardy. Diabolic! De ce naiba nu mi-a cerut acuzarea să rămîn în instanţă cînd mi s-au spus toate astea? Cu siguranţă că a avut loc interogatoriul încrucişat asupra întregii chestiuni.

Lewis Carrol clătină din cap.

– Nici un cuvînt. Şi cuvintele puţine care s-au spus, mi-e groază să ţi le repet, deşi sînt undeva, în pagină. Luă ziarul şi arătă cu degetul un paragraf mai spre sfîrşit. Acolo, Sir Glanville West spune că s-a calificat în această profesie cu douăzeci de ani înaintea doctorului John Hardy şi consideră evident faptul că experienţa sa mult mai mare justifică diferenţa dintre concluziile lor.

Hardy rămase mut. Apăruse în instanţă în cîteva sute de cazuri de omucidere, dar niciodată nu mai văzuse aşa ceva.

– Avocatul acuzării ar trebui dat afară din barou pentru că i-a lăsat să scape un caz ca acesta. Este absurd! Şeful nu părea surprins de eşecul cazului.

– Corect, doctore, nu ai luptat aşa de tare ca Glanville. El a avut răspuns pentru toate întrebările şi în mod evident magistraţii au preferat un răspuns ferm şi nu indicarea mai multor posibilităţi.

Hardy se uită sever şi fix la Alice.

– Ascultaţi-mă, domnule Carrol, dumneavoastră ştiţi şi ştiu şi eu, că exactitatea este imposibilă în astfel de lucruri, în special privind ora decesului. Dacă aş fi dat o oră fermă şi aceasta nu ar fi convenit apărării, ar fi spus că nu s-a estimat exact. Cum să cîştigi cînd ai de partea cealaltă oameni fără scrupule?

– Folosind regulile lor, aş crede.

Vocea care intervenise era a lui Price, care nu s-a putut stăpîni să nu se amestece. Carrol rînji, în ciuda proastei sale dispoziţii.

– Asta-i băiete. Să faci propriul lor joc.

Hardy părea şocat.

– În nici un caz. Există numai un singur adevăr. Am spus ceea ce am considerat că este corect.

– Şi ai pierdut, îi aminti Carrol.

– Nu e o problemă de a cîştiga sau de a pierde. Dovada este aşa cum o văd eu. Ce face instanţa cu ea, o priveşte.

– Aşa că Monty Lever este liber.

– Asta nu este responsabilitatea mea, deşi este regretabil.

Sistemul este defectuos şi dacă nu vrei să arunci judecătorul afară pe fereastră, lucrurile se vor desfăşura în acest mod.

– Dreptate! Cum numeşti faptul că Lever a scăpat şi rîde de noi? Şi ce spui de cele două fete moarte? Şi despre următoarea, pe care o va ucide, căci sînt al dracului de sigur că acum are nebunia asta în cap şi ea îl face să creadă că poate să scape din nou.

Hardy ridică uşor din umeri.

– Ştiu toate astea, domnule Carrol. Dar nu intră în atribuţiile mele. Eu sînt angajat să examinez cadavrul cît pot de bine, ceea ce am şi făcut. Dacă vreţi pur şi simplu un raport contrafăcut, atunci orice poliţist vi-l poate face; pentru aşa ceva nu aveţi nevoie de un medic legist.

– Nu-ţi cer să denaturezi adevărul, doctore. Dar cum poate individul din India să compară în faţa justiţiei cu răspunsuri atît de precise, încît Lever să fie pus în libertate?

– Pentru că nimeni nu i-a cerut socoteală, de asta, spuse Hardy repezit, furios pe el însuşi acum, şi supărat pe Carrol că nu poate înţelege acest lucru.

– De ce nu mi s-a permis să stau şi eu lîngă avocatul ăsta blestemat, să-i spun cînd Glaville ăsta, sau cum l-o fi chemînd, vorbeşte prostii.

Alice se porni spre uşă.

– Trebuie să plec, am venit numai să-ţi dau vestea cea rea. Sînt de acord că în principal acuzarea este de condamnat. Dar noi am subapreciat apărarea. Acest Saul Bannermann este un pederast şiret, a mai făcut lucruri de astea înainte. De aceea jumătate din ticăloşii din Midlands îl folosesc. Dar este îngrozitor ca atunci cînd ţi-ai scuipat sufletul pentru a pune cap la cap elementele unui caz, să vezi cum totul se destramă.

Hardy, încă spumegînd de furie, îl conduse pe detectiv pînă la uşa din faţă. După ce Alice plecă, Price ridică ziarul şi cercetă repede şi amănunţit raportul presei asupra audierii din ziua

precedentă, cînd se ascultaseră martorii apărării. O mulţime de oameni juraseră că Monty Lever nu a pus piciorul afară din club, între ora zece şi ora două din dimineaţa următoare. Greu de spus care dintre aceştia minţeau şi care erau sinceri, dar nu conta prea mult atîta timp cît medicul apărării a fixat ora morţii în cadrul acestui interval de 6 ore, fapt certificat de el cu o vădită plăcere. Cînd Price a ajuns la mărturia doctorului, Hardy reveni în cameră. Se răcorise puţin, dar furia i se transformase într-o stare de indignare puternică.

– Acest Sir Glanville West recunoaşte că fata a murit între ora 11 şi 1 dimineaţa, spuse Price, parcurgînd mai departe coloanele ziarului.

– Prostii! se repezi Hardy. Nu s-a determinat temperatura corpului pînă pe la ora 5 în seara următoare, cînd era în mod virtual coborîtă pînă la aceea a aerului.

Price ridică din umeri.

– Acest entuziast spune că temperatura scade cu două grade Fahrenheit la fiecare oră, aşa că poate fixa ora morţii pe la miezul nopţii, cu o toleranţă de o oră înainte sau după.

– Prostii! Nu a citit o carte de medicină legală, de dinainte de război. La dracu, fata zăcea într-o casă dărăpănată, fără acoperiş, pe o vreme rece de octombrie, îmbrăcată într-o bluză subţire şi o bucăţică de fustă. Sufla vîntul, peste tot era umed...cum Dumnezeu poate spune cineva că temperatura scade cu două grade pe oră? Cred că dacă fata ar fi fost în pat, sub plapumă, într-o casă cu încălzire centrală, el ar fi folosit tot acelaşi calcul ridicol.

Price citi mai departe.

– Acum spune că ora decesului a fost confirmată de conţinutul stomacului fetei. Ascultaţi: „Se ştie că a luat o masă compusă din plăcintă cu carne şi cartofi pai, la ora nouă în acea seară. Am examinat conţinutul stomacului la microscop şi am conchis că stadiul atins de digestie era acela la care te puteai aştepta cam după trei ore de la masă".

Hardy îşi izbi pumnul în palmă.

– Absolut prostii! Prostii! Toată gogoriţa asta a fost discreditată cu ani în urmă. Unde Dumnezeu a stat fosila asta bătrînă, de este atît de în afară?

– În India, după cum aţi spus, doctore, replică Price cu o expresie rigidă a feţei. Mai este ceva aici: „Cînd i-a cerut părerea asupra cauzei morţii, binecunoscutul profesor a spus că nu crede decît în parte afirmaţia că punga de plastic a provocat moartea, deoarece nu există nici o dovadă că ar fi fost pusă pe capul fetei. Aşa-numitul sînge şi mucus ar fi putut proveni de la oricare altă persoană din Anglia, cu aceeaşi grupă sangvină; ele nu se pot atribui cu certitudine fetei moarte. Întrebat cum explică asfixia, Sir Glanville a afirmat că s-a găsit o cantitate apreciabilă de alcool la decedată şi aproape sigur s-a sufocat deoarece a stat cu faţa în jos pe gunoiul de pe duşumea, într-o stare letargică provocată de ebrietate; a murit datorită obstrucţiei nasului şi a gurii".

– O, Dumnezeule, gemu Hardy, plimbîndu-se prin cameră. Ce talmeş-balmeş desăvîrşit. De ce naiba nu mi-a cerut avocatul nostru să fiu acolo? Sau să fi fost acolo oricare alt doctor cu mintea întreagă? „Letargie provocată de ebrietate", într-adevăr: Biata fată avea numai 150 mg de alcool în sînge.

Price încuviinţă din cap.

– Aproape de două ori peste limita legală permisă pentru a conduce un vehicul cu motor, aşa a spus Sir Cap-Mare.

Hardy vorbi făcînd spume la gură.

– Într-adevăr! Dar asta este mult prea puţin pentru a provoca comă alcoolică. Nu ştiu cum au înghiţit asta magistraţii, chiar nu ştiu.

– Acest Sir Glanville West şi-a făcut o mare publicitate. Asta trebuie să-i fi impresionat. O experienţă de 40 de ani, profesor într-o universitate indiană. Expert în Serviciul Colonial din 1936.

– Da, cam asta-i data cînd a deschis ultima dată un manual, se repezi Hardy. Dacă Hardy critica un coleg medic, chiar în intimitatea propriei case, asta arăta cît de enervat este.

– Sufocată de gunoiul de pe duşumea! Şi ce-i cu punga de plastic, cum explică el că era alături?

Price dădu din umeri:

– Despre asta nu spune nimic. Dar nici nu trebuie să o facă, nu-i aşa? Este sarcina acuzării să o aducă în discuţie.

Hardy se prăbuşi pe un scaun de laborator.

– Cred că n-are rost să mai continuăm. Dacă ar fi ajuns în proces, ar fi fost cu totul altă poveste. Acolo, un judecător cu minte pătrunzătoare, care să urmărească fiecare mişcare şi momentul potrivit pentru interogatoriul încrucişat şi care să prezinte totul în faţa juraţilor, nu le-ar fi permis să umble cu păcăleli din astea.

– Dar ce ştiţi despre cealaltă fată? Cea pentru care nu aţi putut găsi cauza morţii?

– Din nefericire, acum nu pot folosi nici o probă din cazul acela. Nu am găsit nici o cauză a morţii, nici măcar o pungă de plastic rătăcită, şi ca atare nu am avut suficiente dovezi pentru a-l acuza pe Lever. Dacă legea ar permite acuzării să folosească faptele acestui caz pentru a susţine dovezile în cel de-al doilea deces, lucrurile ar fi diferite. Dar nu aşa acţionează legea. Presupun că acesta este un sistem de protecţie pentru noi, cei inocenţi.

Price mormăi:

– Ce neghiobie. Poliţiştii ştiu că există un ucigaş nebun în oraşul lor şi ştiu cine este. Totuşi, aceste legi prosteşti îi opresc să întreprindă ceva. Dacă ar fi după mine, m-aş duce acolo şi l-aş împuşca. Aş cruţa oamenii de o mulţime de necazuri şi cheltuieli. Sau i-aş pune vreo dovadă în buzunar şi apoi l-aş aresta.

Hardy păru profund şocat şi spuse:

– Scopul nu justifică niciodată mijloacele, Price. În special cînd mijloacele sînt ilegale. Anglia este ce este pentru că aici,

întotdeauna, s-a respectat litera legii şi îmi repugnă să se producă vreo schimbare în această privinţă.

– Chiar dacă, aşa cum a spus şi detectivul, o mulţime de ticăloşi ar fi eliberaţi?

– Dacă este necesar, da.

Dar spunînd acest lucru, imaginea celor două fete moarte îi reveni în minte. Vor mai fi şi alte victime?

VIII

O dată cu vacanţa de Crăciun, planurile lui Hardy în legătură cu mutarea au progresat. Hotărîrea de a se rupe de Warwick şi de toate amintirile nefericite i-a fost întărită de întîlnirea cu James Donnington, care a avut loc nu mult după ciocnirea scandaloasă din instanţă. După un schimb de cuvinte tăioase în legătură cu încrederea care i se putea acorda lui Sir Glanville West, nici unul din cei doi universitari nu a mai avut nici cea mai mică îndoială că orice urmă de prietenie între ei s-a spulberat pentru totdeauna. În aceeaşi seară, Hardy a scris unor agenţi de vînzări imobiliare din Reading şi Maidenhead, rugîndu-i să-i dea detalii în legătură cu proprietăţile convenabile de pe valea Tamisei. A doua zi îşi încredinţă propria casă unei firme de proprietăţi locale şi o lună mai tîrziu avocaţii săi începeau lunga jonglerie cu contractele pentru vînzarea casei din Warwick şi cumpărarea alteia în Marlow, cam la 30 de mile de Londra. Anunţase Universitatea că intenţiona să se retragă din activitate la sfîrşitul trimestrului şi conveni cu Colegiul Vinton din Oxford să-şi înceapă activitatea cu jumătate de normă, după vacanţa de Paşti. Acum, cînd zarurile fuseseră aruncate, era bucuros că Price îl ajuta fizic şi moral la pregătirile pentru mutare. Deşi mai avea încă vreo cîteva luni, o privire în podul casei i-a spus că avea treabă pentru două săptămîni acolo sus, deasupra dormitoarelor. Garajul arăta ca un muzeu, iar dulapurile laboratorului ascundeau lucruri pe care nu şi-ar fi imaginat niciodată că s-ar putea afla acolo.

În perioada Crăciunului s-au comis doar crime obişnuite, cum ar fi înjunghierea unui bărbat în timpul unei încăierări într-o cîrciumă şi un omor la beţie, într-o petrecere de familie. Dar nu au fost crime ieşite din comun. Şi după o lună de la eşecul cu Lever, John Hardy începu să spere că va pleca la Marlow fără să mai aibă vreo problemă din acest punct de vedere. Pentru el, Price era o enigmă. Nu a regretat nici o clipă gestul cam grăbit de a-l primi la el, dar acest om a rămas un mister pentru doctor, a cărui minte ordonată şi cu concepţii tradiţionale dorea să clasifice oamenii pe care-i cunoştea. Price era în acelaşi timp sociabil şi un însingurat. Îi plăcea să fie în tovărăşia oamenilor şi mergea la restaurant aproape în fiecare seară. Trăgea la ţintă, juca popice sau paria pe vreun cal. Totuşi, Hardy observă că nu obişnuieşte să bea prea mult; în cîteva ocazii, cînd s-a întîmplat să se întîlnească, a văzut că Price bea întotdeauna cîte o jumătate de halbă, niciodată una întreagă. Curînd descoperi, de asemenea, că te puteai baza pe el cînd era vorba de un secret. Nu a pomenit, de exemplu, nici un cuvînţel despre activitatea profesională a lui Hardy, deşi aceasta era un subiect care suscita discuţii în orice restaurant. Mai descoperi că Price poate să se descurce în orice fel de situaţii. Într-o noapte s-a întors acasă cu buza tăiată şi, deşi a spus că „unul dintre flăcăi a fost cam neastîmpărat", lui John Hardy i-a parvenit informaţia, prin cunoştinţele sale de la poliţie, că el potolise un beţiv agresiv, care încercase să facă scandal în restaurantul „Armele Regelui".

Dar Hardy, care era un produs tipic al şcolii publice şi al universităţii britanice, nu reuşea să sesizeze profunzimea lui Price. Îşi dăduse seama de îndărătnicia sa, chiar din prima zi în care îl întîlnise, cînd atitudinea sa faţă de ofiţerii superiori de la Forţele Aeriene fusese aproape de insolenţă, exact la limita a ceea ce mai degrabă intuiţia, decît realitatea, îi spuse că înseamnă cruzime, născută probabil din dispreţ pentru tot ce e legat de autoritate. Pe măsură ce se cunoşteau mai bine, această trăsătură de caracter se făcea simţită şi în relaţiile dintre ei. Price era eficient dar avea o îndărătnicie ascunsă. Dacă Hardy îl ruga să

facă ceva, el adesea nu dădea nici un semn că a auzit măcar rugămintea şi nu făcea nici cea mai mică mişcare să o îndeplinească. Totuşi, în clipa în care Hardy se întorcea cu spatele, treaba era făcută perfect iar, cînd Hardy revenea, era posibil să-l găsească pe Price relaxîndu-se într-o atitudine de lenevie indolentă. Aproape devenise un fel de joc între ei, iar Hardy meticulos şi tolerant în aceeaşi măsură, accepta situaţia. Nu a aflat niciodată nimic despre familia sau despre viaţa pe care a dus-o, şi avea prea mult tact ca să-l întrebe. Îi aflase numele de botez din documentele necesare pentru angajare, dar, cum Price nu reacţiona niciodată la altceva decît la „Price" a renunţat să-l folosească. Renunţă chiar şi la „domnule", deoarece tehnicianul său părea mulţumit să treacă sub un singur nume. Cum omul era celibatar, semănînd cu un lup singuratic, Hardy s-a întrebat la început dacă nu are ceva „suspect", deşi aspectul său fizic era cît se poate de viril. Totuşi, Hardy a observat cu satisfacţie că într-o noapte Price a venit acasă tîrziu, cu o pată de ruj pe guler, cu o expresie mulţumită şi cu un miros puternic de parfum feminin. Noaptea aceea, John Hardy, în patul său larg şi gol, şi-a pus întrebări privind propria sa viaţă sexuală. Se simţi cam stînjenit că nu are nici un impuls în acest sens. O dată cu moartea lui Jo, nici nu se mai gîndise la asta. Îşi aminti de ea abia acum, datorită evidentelor aventuri amoroase ale lui Price. Să mulţumim lui Dumnezeu că vine bătrîneţea, se gîndi Hardy. Probabil că te eliberează de lanţurile preocupărilor chinuitoare care duc la pierderea timpului şi care epuizează jumătate din energia bărbatului tînăr. Zîmbi crispat uitîndu-se spre tavanul dormitorului, dîndu-şi seama că totuşi are numai 55 de ani; abia dacă ajunsese la hotarul impotenţei senile. Şirul gîndurilor i se opri la un subiect mai terestru, chiar dacă se referea la o femeie tînără. Cînd se va muta la Marlow, va avea nevoie de o secretară şi de cineva inteligent pentru a-i face documentarea în bibliotecă, în cadrul programului de cercetare a oaselor. Stingînd lumina pentru a se culca, se gîndi că trebuie să dea un anunţ la un ziar local din Reading, pentru a găsi pe cineva corespunzător.

Visă că-i urmărit pe o scară în spirală, fără sfîrşit, de un cadavru pe care tocmai îl examinase. Deşi încercase, nu a putut pune toate organele înapoi în abdomen şi brusc, cadavrul mînios sări de pe masa de oţel inoxidabil urmărindu-l, pe scara fără sfîrşit, care în mod inexplicabil se transformă într-o turlă de catedrală. Sus în vîrf se năpusti plin de groază în clopotniţă, unde o duzină de clopote uriaşe răsunau cu un dangăt asurzitor. Apoi, fără vreo logică, clopotele sunară asemenea unui telefon. Ameţit, Hardy şi-a dat seama că suna telefonul de lîngă pat. Întinse o mînă şi-l trînti pe podea.

– La dracu. O, Doamne, ce înseamnă să fii doctor, mormăi el dîndu-se jos din pat, clătinîndu-se, încă pe jumătate adormit, orbecăind prin dormitor. Găsi receptorul şi-l puse la ureche:

– Doctorul Hardy? Sînteţi doctorul Hardy?

– Eu sînt. Da, doctor Hardy.

– Aici Informaţiile, Corpul Poliţienesc Mercia de Est, detectivul- şef Partridge întreabă dacă puteţi veni de urgenţă la secţia de poliţie din Norton Heath. O presimţire îl cuprinse pe Hardy şi somnul i se spulberă imediat. În ultimele luni avusese puţin de a face cu Norton Heath, dar acest nume avea de cîteva luni o semnificaţie sinistră.

– A spus pentru ce?

– Au un cadavru în circumstanţe suspecte, domnule. Ofiţerii sînt la faţa locului acum. Chem şi Ministerul de Interne. Nu ştiu nimic mai mult, domnule.

– Bine. Poţi să-i transmiţi şefului că voi fi prezent îndată ce pot ajunge acolo.

Închise telefonul şi se aşeză pe marginea patului, frecîndu-se la ochi. Norton Heath. Încă una? Îşi îmbrăcă halatul şi se duse spre camera unde dormea Price. Bătu la uşă şi imediat o voce alertă îi răspunse. Observase mai înainte că Price doarme ca o pisică, capabil să-şi conecteze instantaneu toate simţurile.

– Avem un caz în Norton Heath. Vrei să mergi? Dacă nu eşti dispus, poţi să nu vii. Se întreba dacă escapadele romantice ale lui Price din acea noapte nu-l epuizaseră.

– Voi fi gata imediat, doctore. Să iau şi aparatul de fotografiat?

– Da, dacă vrei. Ia şi geanta mea din laborator. Mă îmbrac în zece minute.

Încă o dată, Hardy conducea pe drumuri întunecate către întîlnirea cu moartea violentă. De data aceasta avea companie în maşină, deşi Price nu prea era vorbăreţ. Au ajuns la Norton Heath pe la 3,30 şi au intrat direct în camera de serviciu, unde cîţiva bărbaţi solizi stăteau în cerc, bînd inevitabilul ceai de la secţia de poliţie. Sam Partridge se îndreptă spre ei în clipa cînd intrară în cameră.

– Nu ştiu dacă e acelaşi lucru, doctore. Este vorba din nou despre o fată, dar sînt şi multe elemente diferite. Domnul Carrol este acum acolo.

Au plecat din nou, un convoi de maşini, dar de data aceasta nu au mers mai departe de suburbiile oraşului. Partridge, în maşina poliţiei din frunte, dibuia drumul pe lîngă domeniul unei primării, într-o zonă industrială nouă, înconjurată de un gard din vergi metalice unde se aflau depozite cu acoperişuri din azbest şi stîlpi înalţi pentru iluminat. Curînd, văzură locul unde poliţia făcea investigaţia, adică un mănunchi de lumini de la farurile din spate şi laterale ale cîtorva maşini. De data aceasta, echipa se afla între clădirile a două fabrici noi, unde un drum lateral se termina brusc într-o movilă de pămînt proaspăt, săpat cu buldozerul. În mod excepţional nu ploua, deşi la picioare se simţea umezeala. Porţiunea scurtă de drum lateral, cam douăzeci de metri lungime, era încercuită cu o bandă albă, din rigolă în rigolă, pentru cazul că ar fi existat urme de roţi care să poată fi văzute la lumina zilei. John Hardy, împreună cu Price, care ducea geanta şi aparatul de fotografiat, îl urmau pe Sam Partridge pe lîngă trotuarul neterminat

din pietriş, care ajungea pînă la capătul drumeagului. Aici se oprea brusc, după care se zărea un lăstăriş.

– 'Neaţa, din nou, doctore. Era Lewis Carrol, îmbrăcat într-un hanorac căptuşit, stînd împreună cu mai mulţi ofiţeri de la poliţie lîngă movila de pămînt care le ajungea pînă aproape de înălţimea taliei.

– Poate că n-om mai avea nici o piedică de data asta, adăugă el. Arată ca şi cum ar fi ceva aruncat acolo, în şanţ. Hardy se uită în jos, în dreapta, lîngă drum. Un şanţ puţin adînc fusese excavat iar pămîntul se adunase într-o grămadă lîngă şosea. Probabil se pregătise locul pentru nişte ţevi de canalizare sau conducte de gaz. Hardy scoase lanterna din buzunarul hainei şi lumină pămîntul, între improvizaţia de trotuar şi şanţ. Era o mocirlă plină de noroi şi pietre.

– Pot să merg mai departe? întrebă el în mod automat.

Carrol îşi ridică mîinile.

– Se pare că poţi merge alături de ceilalţi. Jumătate din Norton Heath a tropăit pe acolo în noaptea asta, unul în plus nu mai are nici o importanţă.

Avîndu-l pe Price la un pas în spate, Hardy privea în jos şi tatona terenul spre marginea şanţului. Cam la două picioare mai jos văzu un trup complet gol, întins cu faţa în sus pe pămînt. În jurul picioarelor clipoceau cîţiva centimetri de apă maronie. Braţele erau întoarse la spate şi ochii priveau ţintă în sus, spre raza lanternei. Simţi cum Carrol şi Partridge se mişcau în spatele său. În întuneric se profila Archie Salmon, care mormăi un salut. Chiar şi extrovertitul om de ştiinţă părea copleşit, probabil din cauza orei.

– Deci, încă un caz similar, scrîşni Alice.

Două alte raze de lanternă electrică s-au unit deasupra trupului şi coborînd se opriră între sîni. Pe piele erau stropi de noroi roşiatic dar, lumina fiind acum mai puternică, Hardy mai observă ceva.

– A fost înjunghiată.

Lewis Carrol îşi clătină capul şi faţa zbîrcită.

– Este al patrulea caz, după cîte ne dăm seama fără să o mişcăm din loc. Noi am făcut toate pozele.

Hardy se aplecă peste marginea gropii nu prea adînci. Îşi plimbă privirea de-a lungul cadavrului timp de cîteva momente.

– Vrei să faci cîteva fotografii polaroide, Price? Îmi trebuie pentru rapoartele mele.

Păşi în spate şi Price începu să lumineze în noapte cu bliţul. John Hardy se întoarse spre ofiţerii superiori şi spre omul de la Ministerul de Interne.

– Ştiu la ce vă gîndiţi toţi, spuse el înverşunat. După cum arată se pare că a fost înjunghiată, ceea ce este puţin altfel decît de obicei, dar încercaţi s-o atribuiţi şi pe asta lui Lever.

– Şi primul caz era altfel, aminteşte-ţi, doctore. Şi nici măcar nu am putut pomeni un cuvînt despre acest caz în instanţă, în faţa magistraţilor.

Archie Salmon îşi trecu mîna prin părul ca de lînă.

– Şi ce părere ai despre braţele fetei? Par a fi într-o poziţie ciudată, întoarse strîns la spate.

Hardy încuviinţă din cap:

– Am văzut. S-ar putea să fie legate. Asta ne pune pe gînduri, nu-i aşa? Imediat ce Price va termina de făcut cîteva fotografii, voi coborî acolo şi o întorc. Ştiţi deja cine este?

Sam Partridge răspunse imediat.

– Hainele îi erau împrăştiate peste tot pe aici şi mai încolo, spre gard. Făcu un semn cu mîna spre întunericul de dincolo de drum. Tipul a venit aici cu o maşină mică, trebuie să se fi urcat pe grămada de noroi şi le-a aruncat cît mai departe posibil. Numele fetei s-a găsit pe o bucăţică de stofă, care atîrna de haină. Este o fată din oraş. Mi-au spus băieţii de la secţie că era cam deocheată.

– Are vreo legătură cu Monty Lever? întrebă Archie.

– Nu ştim, dar, la dracu, dacă există vreuna, o vom afla. Acum el se află la secţie şi-l trec sudorile.

– Pînă ce avocatul ăla afurisit va ajunge acolo, spuse repezit Alice. Pariez că Saul Bannerman nu s-a trezit încă la ora patru dimineaţa dar, nici o teamă, azi va avea ocazia să vadă răsăritul soarelui.

Price reveni la Hardy călcînd încet, cu grijă, deşi tot terenul era un talmeş-balmeş de urme de picioare.

– Asta-i tot, doctore. Ce urmează acum?

Hardy şi Archie Salmon au coborît în şanţ, iar Price şi poliţiştii, aplecaţi pe margine, luminau cu lanternele. Imediat Hardy verifică dacă nu există semne de asfixie. Apoi se uită mai de aproape la rănile rezultate din înjunghiere, două pe partea internă a fiecărui sîn. În jurul găurilor era noroi ud, însă puţin sînge.

– Sînt făcute cu un cuţit cu un singur tăiş, cu muchie lată, spuse el, ridicîndu-şi capul către detectivul de alături. Se aseamănă cu un cuţit cu teacă, folosit de vechii cercetaşi. Apropie lanterna pînă la cîţiva centimetri de piele. În una din plăgi a vîrît cuţitul exact pînă la mîner.

– De unde ştii, întrebă Alice, uitîndu-se curios în jos, de pe marginea şanţului.

– Există un semn la baza plăgii produs de dispozitivul protector de la plăsele. Nu este un cuţit tipic de cercetaş, trebuie să aibă o piesă care iese în afară, prinsă cam la jumătate de centimetru de partea laterală. După ce au examinat partea din faţă a cadavrului, Hardy şi ofiţerul de la secţia ştiinţifică întoarseră fata, aşezînd-o pe o parte.

– Da, încheieturile mîinilor sînt legate, raportă Archie, care avea unghiul de vedere cel mai bun. Totul e plin de noroi, dar se pare că s-a folosit o bucată de fir flexibil, electric.

– Ar fi mai bine să o ridicăm acum, să nu o lăsăm să cadă înapoi în noroi.

Cîteva clipe mai tîrziu, cadavrul palid fu pus într-un sac de polietilenă şi în patruzeci de minute ajunseră în mediul familiar al

morgii de la spital. De data aceasta, Hardy se apucă imediat să estimeze temperatura, şi termometrul său lung înregistră 31 de grade Celsius. Făcu mintal cîteva calcule aritmetice şi apoi aprecie rezultatul luînd în considerare împrejurările în care o fată slăbuţă a fost găsită cu desăvîrşire goală în apă şi noroi, într-o noapte de ianuarie.

– Cred că este vorba de patru pînă la şapte ore, asta înseamnă că a murit între ora 10 seara trecută şi 1 azi dimineaţă, hotărî el. Deşi aş pune încă o oră înainte şi după acest interval.

Price şi fotograful poliţiei mai făcură cîteva fotografii. Archie folosi banda adezivă, aşa cum făcea de obicei, apoi Hardy începu să lucreze. Din nou, nu era nici un asistent de morgă dar, fără să fie rugat, Price îşi puse un halat, cizme şi şorţ.

– Am făcut aşa ceva de nenumărate ori, doctore, din Scoţia pînă în Hong Kong, murmură el.

Chiar şi în condiţiile de iritare şi tensiune generate de acest caz, John Hardy simţi cum îl apreciază şi mai mult pe ciudatul fost aviator. Era un tip bizar, dar ceea ce se numeşte o „comoară".

Detectivul şef Carrol îl trimise pe Partridge să asiste la autopsie, timp în care el s-a întors cu maşina la secţia de poliţie din Norton Heath. Într-o cămăruţă unde se luau interogatorii, Monty Lever stătea impasibil fumînd o havană, aşteptînd răbdător să îi sosească avocatul. Lewis Carrol deschise uşa şi intră izbind cu piciorul un scaun, ca să-l aşeze de partea cealaltă a măsuţei.

– De data asta, te-am prins, Monty, se repezi el. Ce-ai de spus?

Faţa rotundă a lui Lever se întoarse cu insolenţă spre el, marginea bărbiei conturîndu-i faţa ca un coif purtat în Balaklava.

– Ai să regreţi cînd va ajunge Bannerman aici. Scoli din somn oamenii respectabili pe motive inventate. Asta-i hărţuială.

– Taci din gură. Unde ai fost între ora 10 seara trecută şi 1 azi dimineaţă?

– Nu am nimic de spus, aşa că nu vorbi în vînt şi nu mă face să-mi pierd timpul.

– Cunoşti o fată pe nume Molly Freeman?

– Nu am auzit niciodată de ea. Este vreo prietenă de-a voastră?

– Nu fă pe deşteptul, Lever. Eşti încolţit.

– N-am observat.

Se auzi uşa de afară izbindu-se, un zgomot de paşi şi apăru Saul Bannerman îmbrăcat puţin cam neglijent, neras, avînd o înfăţişare cu totul diferită de cea caracteristică afabilului avocat.

– Despre ce este vorba? întrebă el.

– Îi pun clientului dumitale cîteva întrebări, spuse Carrol, fără să se ridice în picioare.

– Iar eu nu răspund, spuse Lever rînjind.

Bannerman se uită bănuitor de la unul la altul.

– Aş dori cîteva minute numai cu clientul meu.

Carrol privi ţintă către peretele din faţă.

– Ghinion, spuse el.

Bannerman se înroşi.

– Pretind să am o consultaţie cu domnul Lever.

– Dă-i drumul, nimic nu te opreşte, domnule Bannerman.

– Singur, vreau să spun.

– Îmi pare rău, nu se poate. Nu mai vreau poveşti ticluite în spatele faptelor.

Bannerman bolborosi plin de indignare:

– Asta este o remarcă foarte nepotrivită, domnule detectiv-şef.

– Am înregistrat protestul. Acum voi continua chestionarea acestui domn Lever. Aveţi dreptul să fiţi de faţă, asta-i tot.

Dar întrevederea s-a soldat doar cu o vorbărie goală, aşa cum de altfel se aşteptase Alice. Monty Lever, fie că refuza să răspundă, fie că avocatul său sărea primul şi-i interzicea răspunsul. După o jumătate de oră de interogatoriu fără nici un succes, Saul Bannerman îşi începu

ofensiva pentru a-l scoate pe Lever de la poliţie, cerîndu-i lui Carrol fie să aducă o acuzare, fie să-l lase pe suspect să meargă acasă.

– Aşteptăm cîteva mici informaţii suplimentare. Pînă ce ne parvin, rămîne aici. Şi probabil mult timp după asta, adăugă el ameninţător. Părăsi camera dar trimise un sergent să stea înăuntru şi să înregistreze orice conversaţie. Din biroul Departamentului de criminalistică, Carrol intră în legătură telefonică cu spitalul şi vorbi cu Partridge care era la morgă.

– Aţi progresat, Sam? Ce face John Hardy?

Partridge, folosind telefonul din anticamera de lîngă sala de autopsie, privi prin uşa deschisă spre locul unde mai mulţi oameni stăteau în jurul cadavrului deschis.

– Arată puţin îngrijorat acum. Nu a spus de ce, dar am sentimentul că nu este foarte mulţumit. De data aceasta, este evident că fata a fost violată.

Alice, la celălalt capăt al firului, îşi ridică sprîncenele cărunte şi se încruntă.

– Violată? Dar se ştie că această fată nu opunea rezistenţă în astfel de împrejurări...sau cel puţin, nu cînd putea avea unele avantaje, nu-i aşa?

Partridge se scărpină sub braţ cu mîna liberă.

– Aşa spune Williams, el cunoaşte prostituatele din zonă. Dar chiar şi o prostituată poate fi violată, dacă nu-i place tipul. Şi cui dracu i-ar plăcea Monty Lever?

– Şi ce ne poţi spune despre legăturile de la mîini?

– Au fost strînse, au tăiat pielea. Trei fire, de felul celor de la fierul electric.

Lewis Carrol mormăi în telefon:

– O.K. Anunţaţi-mă în clipa în care aflaţi ceva. Williams cutreieră oraşul căutînd vreo persoană care să o fi văzut ultima dată pe fată, deşi ora cinci dimineaţa este foarte nepotrivită pentru a începe o cercetare din casă în casă. La revedere.

Partridge închise telefonul şi intră în sala de autopsie.

Din cadavru se scoseseră intestinele şi acesta arăta acum ca o carcasă goală, toate organele fiind disecate pe o masă plată de lîngă chiuvetă. Hardy lăsă să curgă apă rece peste inimă şi plămîni dintr-un tub de cauciuc ataşat la robinet.

– Suportaţi o surpriză, domnule Partridge? întrebă el.

Sam simţi un spasm în stomac. „O, Dumnezeule, să nu ne joci din nou un renghi, doctore Hardy", se rugă el în gînd.

Neîncrezător, spuse cu voce tare:

– Depinde despre ce şoc este vorba.

John puse jos tubul şi se întoarse vorbind tăios:

– Nu a fost înjunghiată.

Sam se uită ţintă la el.

– Pe dracu, a fost înjunghiată! Scuze doctore, dar a fost. Vreau să spun că am văzut cu toţii loviturile de cuţit.

Hardy ridică o mînă şi continuă:

– Ar trebui să spun că nu a fost omorîtă prin înjunghiere. Era deja moartă cînd a fost înjunghiată.

În cameră se făcu linişte, cei şase oameni se uitau ţintă la el.

– Atunci, de ce mama dracului a murit? întrebă Partridge, deja închipuindu-şi cum îi comunică vestea lui Alice.

– Nu ştiu. Chiar nu ştiu.

– Doamne, doctore. Încă o dată?

Hardy strînse din umeri.

– Îmi pare rău, dar nu pot să inventez ceva. Dar, gîndindu-ne la cele două cazuri anterioare, putem cu siguranţă construi un sistem care să includă şi punga de plastic. Avem următoarele elemente: încheieturile mîinilor legate, fără vreo cauză a morţii la primul caz, asfixia la al doilea şi acum încheieturile mîinilor legate şi din nou nu ştim cauza morţii.

– Dar cum explicaţi înjunghierea?

– Cred că este un mijloc de diversiune. A fost înjunghiată după moarte, doar pentru a crea confuzie şi a schimba un *modus operandi.*

Lui Sam îi trebui un minut pentru a înţelege.

– Alice va face explozie cînd va auzi, murmură el. Privi în sus, încercînd să înţeleagă mecanismul.

– Cum puteţi spune că a fost înjunghiată după moarte?

– Cuţitul a pătruns în piept, dar sîngerarea este foarte mică. O plagă a deschis aorta, cel mai mare vas de sînge, dar abia dacă există o lingură de sînge în cavitatea toracică. Dacă era vie, s-ar fi produs un torent de sînge.

– La cît timp după moarte a fost înjunghiată?

– Imposibil de spus. Ar putea fi un minut, ar putea fi o oră.

Archie Salmon, care fusese ocupat agitîndu-se să facă frotiuri din vagin, pachetele cu păr pubian şi alte treburi ale meseriei sale, ridică privirea vesel.

– De data asta, viol deplin. Poţi să-i spui asta lui Alice, va îmblînzi lovitura.

Sam îşi ridică ochii privind spre cer şi ieşi spre telefon.

IX

Price stătea la barul *Saracen* cu o bere blondă germană, pe care o plătise aproape dublu faţă de cît costa la restaurantul „Armele Regelui". Avea o cravată în culori stridente sub gulerul cămăşii imprimate cu flori mici, iar costumul cumpărat la Singapore cu cîţiva ani în urmă era puţin prea albastru pentru a fi de bun gust. Aceasta era a doua noapte de cînd părăsise restaurantele locale pentru plăcerile îndoielnice ale clubului de noapte din Norton Heath. Cu cîteva săptămîni în urmă cumpărase un Ford Escort cam uzat, cu care venise din Warwick pentru a da tîrcoale în localul de distracţii al lui Monty Lever. Singurele atracţii de aici păreau a fi decorul roşu, muzica ce-ţi spărgea urechile şi femeile care se ofereau în cele două camere de la parter. Se întreba ce se petrece la etaj, deşi pînă în acel moment nu văzuse nici o fată furişîndu-se sus. Cîţiva bărbaţi dispăruseră sus şi bănuia că pe undeva pe acolo era un Casino ilegal, dar asta nu-l interesa. Ceea ce-l atrăgea erau femeile, în special profesionistele. Una din ele stătea acum lîngă el, era o brunetă cam obraznică, care îl făcuse să-i cumpere un rom cu pepsi, ca o primă încercare de apropiere. Trecuseră de prima parte a conversaţiei introductive, prezentîndu-se unul altuia. Price ştia că fata doreşte să treacă repede la o propunere mai precisă. Era aproape miezul nopţii; dacă ar conveni acum, s-ar putea întoarce din nou pentru alt client înainte ca localul să se închidă la primele ore ale dimineţii. Dar Price nu era tot atît de

nerăbdător. Venise după informaţii şi începuse să îndrepte discuţia în această direcţie.

– Cred că întîlneşti tipi nostimi aici, începu el.

Ea îl privi bănuitoare.

– Ce înţelegi prin nostimi?

– Ei, bine, cei care pretind ceva puţin mai deosebit. Ştii tu. Se uită la ea cu o privire pofticioasă, clipind în acelaşi timp.

Bruneta se uită cu răceală la el.

– Nu ştiu ce vrei să spui.

Barmanul veni şi privi critic la paharul lui Price, acum gol. Fata dădu pe gît repede propria-i băutură şi izbi paharul înapoi pe bar. Price pricepu.

– Încă unul la fel?

Schimbase cîteva cuvinte cu barmanul cu o seară înainte iar atletul care împărţea băuturile, îl privi la sfîrşitul serii încruntat întrebîndu-l direct dacă nu este vreun copoi afurisit. În cele cîteva săptămîni care au trecut de la ultima crimă, poliţiştii intraseră şi ieşiseră din *Saracen* ca nebunii, după spusele barmanului. Au fost necesare cîteva pahare de băutură şi o conversaţie dură din partea lui Price pentru a-l convinge pe tip că nu este poliţist. Bănuielile barmanului păreau că reveniseră în această seară şi Price înţelese că trebuie să fie cu băgare de seamă. Zîmbi în sinea lui imaginîndu-şi faţa lui John Hardy dacă ar afla că tehnicianul său dă tîrcoale pe aici, lucrînd pentru el. Bătrînul ar face un atac de cord, gîndi Price. Este atît de corect, încît ideea unei trebuşoare necinstite l-ar înfuria peste măsură. Price se concentră din nou în prezent şi-şi reluă flecăreala cu fata. Dialogau anevoie, cu pauze, pînă cînd fata începu să se uite la ceas şi să arunce priviri pline de speranţă prin cameră. Dar erau puţini clienţi şi nici un bărbat neangajat. Se hotărî că o jumătate de bărbat în mînă face cît doi pe care nu-i avea şi se întoarse din nou spre Price.

– Monty Lever este proprietarul acestui local, nu-i aşa? întrebă Price încercînd să dirijeze conversaţia încotro dorea el.

– Aşa se spune. La ce oră trebuie să pleci?

– O, nu mă grăbesc. Îmi place aici.

– Am un mic apartament, nu departe de aici. Ştii ce vreau să spun?

Price ştia, dar nu putea să-şi petreacă jumătate din fiecare noapte în patul unei fete. Costa prea mult. Mersese cu una noptea trecută, o amatoare entuziastă, şi consideră că, deşi nu a fost prea dezamăgit de experienţa avută, asta nu-l făcuse să afle prea multe lucruri despre obiceiurile şi faptele lui Lever.

– Sînt cu maşina. Este aici, aproape, pe stradă. Încercă o detonare şi obţinu unele rezultate.

– Nu, mulţumesc. Au fost prea multe buclucuri cu maşinile aici, în ultima vreme. La mine acasă, sau nu merg nicăieri, spuse ea repezit.

– Cum adică buclucuri cu maşinile? Cine a avut necazuri?

– Lasă asta. Şi renunţă la ideea cu maşina.

Price încercă să o uluiască.

– Nu înţeleg. Doar nu vrei să spui că ţi-e teamă de tipi în maşină? Ţi-e frică de crime în maşină?

– Am spus că nu vreau să mai discutăm despre asta. Se uită fix dincolo de el, peste bar, iar cînd Price îşi întoarse capul, îl văzu pe barman stînd de vorbă cu Durrant, directorul clubului. Îi priveau şi nu arătau prea veseli. Dintr-o dată, fata îşi luă poşeta, sărind jos de pe scaunul de la bar.

– Trebuie să plec. La revedere.

Se îndepărtă repede, înainte ca Price să-i poată spune ceva. O urmări cu privirea cum merge şerpuind în fusta strîmtă, pînă ce dispăru dincolo de barul în formă de peninsulă. După cît se părea, seara urma să fie din nou un eşec. Mai era o fată ce stătea singură lîngă perete, dar se hotărî să mai aştepte puţin, înainte de a mai întreprinde ceva. Acelaşi lucru se întîmplase cu trei nopţi în urmă, cînd se dusese la alt club al lui Lever, din Solihull, mai aproape de Birmingham.

Făcu cîteva încercări de a vorbi cu personalul şi cu fetele angajate dar, după cît se părea, toţi cei întrebaţi muţeau brusc. Se uită din nou la ceas. Trecuseră două zeci de minute, după miezul nopţii. Se aplecă peste halba cu bere Tuborg şi se hotărî să plece după ce o va termina. Intenţia sa grozavă, de a-l ajuta pe bătrîn, se dovedise la fel de folositoare ca şi un balon de zbor umplut cu plumb. Price recitise rezultatul surprinzătoarei autopsii făcută cu trei săptămîni în urmă. Fata fusese violată, cu contuzii şi rupturi genitale, deşi nu era o novice în viaţa sexuală, ca să nu spunem mai mult. La autopsie s-a confirmat faptul că plăgile s-au produs prin înjunghiere, iar motivul morţii a putut fi dedus numai cunoscînd cele două cazuri anterioare, dacă se acceptă punctul de vedere că o pungă de plastic poate provoca asfixie. Acesta nu a fost punctul de vedere general, aşa cum, de fapt, s-a confirmat prin eliberarea lui Monty Lever. Încă o dată, Saul Bannerman îl scoase la lumină pe bătrînul profesor pentru a face a doua autopsie. De data aceasta, John Hardy nu s-a mai oferit să-i prezinte rezultatele primei autopsii şi s-a ţinut la distanţă, pentru a nu mai risca să fie umilit. Nici Hardy, nici altcineva nu au aflat ce concluzii a mai imaginat patologul din Colonii. Apărarea a avut privilegiul să-şi păstreze toate dovezile în secret, cu excepţia celor legate de alibi, exact pînă în momentul în care a intrat în boxa martorilor, în timp ce acuzarea a trebuit să pună la dispoziţie totul, mai înainte de acest moment. Pînă în prezent, nimeni nu fusese acuzat de moartea lui Molly Freeman şi presa, atît cea locală cît şi cea naţională, făcuse tărăboi. Titluri îndrăzneţe, cum ar fi „Triplul asasinat rămîne nerezolvat" şi „Nu se bănuieşte cauza morţii, spune doctorul" apăreau în ziare însoţite de surprinderea caustică a editorialelor în faţa rezultatelor la care ajunseseră poliţia şi serviciile de medicină legală. Hardy se retrăsese într-o carapace de tăcere, dar pe Price îl afecta rău de tot publicitatea. Nu poveştile ziarelor îl impresionau, ci privirile rănite ale prietenilor săi de la Poliţie şi blamul aruncat asupra medicinei legale. În cadrul anchetei, Hardy a trebuit să spună din nou

că nu este sigur în ceea ce priveşte cauza morţii. Cum poliţia desfăşura o investigaţie care putea foarte bine avea ca rezultat un proces de crimă, Hardy nu a folosit ideea asemănării cu crimele anterioare. Aceasta nu era de atribuţia procurorului, în special în faza de deschidere a anchetei în absenţa juraţilor. Aşa că bietul John Hardy se afla între două alternative, neputînd să dea o decizie fermă şi nefiind în stare să-şi apere poziţia prin lămurirea completă a împrejurărilor. Se refugiase într-o tăcere rezervată, văzîndu-şi în linişte de treburile sale şi pregătindu-se să se îndepărteze de Warwick şi de toate amintirile nefericite din ultimele luni. Totuşi, această situaţie nu-i prea plăcea lui Price. În felul său taciturn, ţinea foarte mult la Hardy. Simţea că îi datorează enorm pentru postul pe care i-l dăduse după ce plecase de la Forţele Aeriene. În concepţia lui Price, datoriile trebuiau plătite prompt şi începu să o facă, cu spontaneitatea sa tipică. Problema: Poliţia avea dovezi insuficiente pentru a-l acuza pe Lever, care era răufăcătorul evident. Răspunsul: să le găsim nişte dovezi! Deoarece nu au ajuns la nici un rezultat prin mijloacele legale, atunci să le folosim pe cele ilegale. O serie de peripeţii prin care trecuse la Forţele Aeriene, îi dăduse atît abilitatea psihologică, cît şi unele cunoştinţe tehnice necesare pentru a întreprinde o astfel de treabă; era deci gata să încerce. Cu ajutorul elementelor pe care Hardy le aflase de la detectivi, precum şi din unele discuţii pe care le-a purtat la restaurant cu un sergent de la poliţia locală, pe care îl cunoscuse cu ani în urmă la RAF, ştia că investigaţia nu reuşise să găsească vreo legătură între ultima victimă, Molly Freeman, şi proprietarul bărbos de la clubul *Saracen*. Încă o dată Lever avea un alibi asigurat de acolitul său pentru întreaga perioadă în care fata ar fi putut muri, şi nu exista nici o dovadă fizică care să-l aducă pe el sau pe vreuna din maşinile sale la locul crimei. Aceeaşi grupă se găsise în sperma recoltată de la ultima fată ca şi la cele omorîte anterior, grupă care se potrivea cu a lui Monty Lever, dar numai această dovadă era insuficientă. Era nevoie de o legătură directă între Lever şi fată şi în acest fel se explicau

incursiunile lui Price la miezul nopţii prin cluburile lui Lever. Pînă acum nu obţinuse absolut nimic. Imediat ce începea să exploreze subiectul cu vreuna din gazde sau cu fetele de la bar, toată lumea amuţea. Price intuise în mod corect că erau fie avertizaţi, fie prea speriaţi pentru a deschide gura. Prinsese un fir la o fată pe care o condusese acasă cu o noapte în urmă şi căreia îi scăpase că Lever, cu toate că plătea cu mărinimie, „era prea pervers sexual pentru ea". Se pare că-şi dăduse seama că vorbise deja prea mult şi nimic nu a mai putut-o convinge să mai spună ceva. Ajungînd în această etapă se hotărî să renunţe şi să se ducă acasă imediat ce va ajunge la fundul paharului cu bere. Băuse puţin mai mult decît plănuise. În mod normal, două halbe pe seară îi erau suficiente. Putea să bea mai mult, cu mult mai mult, dar învăţase la popota sergenţilor că beţivii erau doar nişte neghiobi. Mîndria nu-i permitea să-şi piardă controlul şi trebuia să conducă maşina din Norton Heath înapoi spre casă; mai ştia că nu este bine să bea peste limita admisă la aparatul de suflat. Se va plimba puţin pe jos, hotărî el, în timp ce cobora de pe scaun şi se îndrepta cu paşi foarte atenţi spre ieşire. În mod sigur, nu era beat dar avea acea toropeală de semnalizare în dreptul frunţii, care prin ea însăşi indica o picătură în plus de alcool în corp. Aerul rece de afară l-a înviorat imediat şi porni vioi pe trotuar, în direcţia opusă faţă de locul unde îşi lăsase maşina.

– Voi merge spre maşină înconjurînd cvartalul de locuinţe. Să mă limpezesc, murmură pentru sine. Plutea o ceaţă uşoară iar aerul era rece şi umed, aşa că-şi vîrî mîinile în buzunarele scurtei de piele. A făcut astfel o greşeală. Merse 200 de metri pe strada principală, trecu pe lîngă prăvăliile întunecate şi magazinele universale slab iluminate. Apoi coti pe un drum lateral, îngust, pentru a ajunge la strada care mergea în paralel cu bulevardul, intenţionînd să se îndrepte spre maşină. Probabil că exista un pasaj de trecere între cele două străzi principale, care ducea spre uşa din spatele clubului *Saracen*, deoarece auzi dintr-o dată un zgomot de paşi atunci cînd traversă spaţiul întunecat. Se întoarse, dar,

înainte de a-şi putea elibera mîinile, braţele i-au fost legate şi o ploaie de lovituri i se abătu peste faţă, piept şi în stomac. Nu se auzea nici o voce, ceea ce făcea totul mai înfricoşător. În tinereţe Price fusese implicat în multe încăierări, dar anii respectabili cît fusese sergent tehnician îl scoseseră puţin din mînă. Primele lovituri îi blocară în mod efectiv vederea, deoarece sîngele începuse să-i curgă în ochi. Tăindu-i-se respiraţia în urma unui pumn în stomac, se îndoi, iar mîinile care îl ţineau s-au relaxat dintr-o dată, lăsîndu-l să cadă grămadă la pămînt. Dar, înainte de a ajunge la sol, lovituri de picioare se abătură asupra braţelor şi corpului său. Din fericire, picioarele care îl loveau purtau pantofi relativ uşori. Aceleaşi lovituri cu ghete grele l-ar fi putut foarte bine omorî. Era deja aproape fără simţire, în parte de durere şi în parte datorită surprizei înspăimîntătoare, dar mai era destul de conştient pentru a auzi singurele cuvinte rostite în timpul atacului.

– Să nu te mai apropii de cluburi, ticălosule, că altfel te omorîm.

Apoi totul fu acoperit de tăcere. Loviturile încetară dar rămăsese durerea. Întregul episod nu a durat mai mult de treizeci de secunde, deşi lui i s-au părut că a fost de treizeci de minute. Gîfîind, Price se sprijini în mîini şi genunchi şi vomă imediat, datorită durerii din stomac. Se ridică în poziţie şezîndă şi se chirci cîteva minute, strîngîndu-se peste abdomenul care-l durea. Apoi, fără vlagă, dibui în buzunar o batistă şi începu să-şi şteargă sîngele de pe faţă, ca să poată vedea. Rămase un timp pe loc, singur, în străduţa întunecată. Fiindu-i teamă că o patrulă de la poliţie l-ar putea găsi şi ar considera că este beat, se ridică tremurînd în picioare şi se întoarse, spre strada pricipală, clătinîndu-se. La o oarecare distanţă pe stradă, găsi o uşă de magazin pe care lumina de la un bec din stradă o transformase în oglindă. Se privi şi gemu. Ar trebui să se oprească undeva şi să încerce să se cureţe un pic, pentru cazul în care bătrînul l-ar vedea cînd va intra în casă, deşi Hardy trebuia să fie deja în pat. Slavă Domnului că nu l-au lovit prea tare peste gură. Price era foarte mîndru de dinţii lui. Se îndreptă

cu greu spre maşină, simţindu-se tot mai slăbit la fiecare pas. În timp ce trecea pe lîngă uşa deschisă de la *Saracen*, aruncă nişte înjurături milităreşti ameninţînd că se va răzbuna.

Două zile mai tîrziu, John Hardy participa la o şedinţă în sediul central al poliţiei districtuale. În biroul lui Lewis Carrol se ţinea o conferiţă la nivel mai înalt, la care era prezent poliţistul-şef (de la serviciul criminalistic), de asemenea, Alice, Partridge, directorul Laboratorului Ştiinţific de Medicină Legală al Ministerului de Interne, Hardy, Archie Salmon şi oaspetele principal, un avocat din partea directorului Urmăririi Publice din Londra. Era un lucru neobişnuit ca o persoană de la Directoratul Urmăririi Publice să ia parte la o astfel de conferinţă înainte de a se opera o arestare, dar împrejurările neobişnuite au făcut acest lucru necesar. Aveau acum trei crime nerezolvate, un suspect eliberat şi nu în cele din urmă, nemulţumirea publicului, alimentată cu grijă de presă. Protestele ziarelor se insinuară în birourile, de obicei imune, ale directorului Urmăririi Judiciare, care trebuia să ia o decizie asupra unei posibile acţiuni.

– Sînt de acord că aceasta este chestiunea cea mai arzătoare pe care o avem în prezent, spuse domnul Lawson, avocatul din Londra. Directorul doreşte să apreciem cîte dovezi avem şi cum ar fi posibil, dacă va fi necesar, să le punem laolaltă pentru a face un singur caz din cele trei crime.

Lewis Carrol îşi mişca capul încet, dintr-o parte în alta.

– Pentru moment nu este bine să procedăm astfel, domnule Lawson. Nu e bine deloc. Şi ce afurisită treabă avem la ultimul caz, cu Molly Freeman! Numai sperma, din grupa B, este la fel ca şi la celelalte două fete.

Archie Salmon remarcă:

– Nici un pic de sînge în vehiculele lui Lever. Nici păr, nici altceva şi de fiecare dată ploua sau se făcea o harababură atît de mare, încît nu s-a putut găsi nici o urmă de roţi.

Lawson, un funcţionar civil, cu ochelari cu ramă de baga, cu păr de culoare deschisă, pieptănat lins peste cap, se întoarse spre Hardy:

– Doctore, se pare că aţi avut mare bătaie de cap cu toate cazurile acestea. Aveţi toată simpatia mea. Nu-ţi prea cîştigi prestigiul admiţînd că nu ştii cauza morţii?!

Hardy îi zîmbi crispat.

– Vă mulţumesc, oricum. Din punct de vedere al medicului legist a fost un coşmar, cu cîteva întreruperi. De două ori am scris „fără o cauză a morţii", iar o dată am avut o înjunghiere care nu a pricinuit moartea. Groaznic!

Lawson încuviinţă din cap.

– Dar nu puteţi să le aranjaţi pe toate într-o singură schemă?

– Adică, să completăm lipsurile dintr-un caz cu informaţiile din altul?

– Mai mult sau mai puţin.

– Cu siguranţă, punga de plastic care a provocat moartea lui Penny Vincent ar putea explica celelalte două decese. Deşi, mi-e teamă că aspectele legale ale transferării unei fapte în teorie sînt de domeniul dumneavoastră. Dar, medical vorbind, aş merge în boxa martorilor destul de sigur pentru a afirma că decesul fără semne de asfixie ar fi putut surveni la Joyce şi la Molly datorită unei pungi de plas ic pusă pe faţă.

Şeful laboratorului Ministerului de Interne interveni:

– Există la toate cazurile un punct comun: legarea mîinilor. Ceea ce cu siguranţă este foarte important, indicînd că toate trei decesele au fost opera aceluiaşi bărbat. Şi cu m a folosit o pungă de plastic într-un caz, ar fi putut la fel de bine să o folosească şi în altul.

– Cu siguranţă...la Departament am acceptat cu entuziasm această interpretare, spuse Lawson. Dar totul seamănă puţin cu un castel din cărţi de joc şi deşi stă în picioare, are nevoie numai de o boare de vînt ca să se dărîme.

Îşi flutură braţele prin aer, asemenea unui arhiepiscop.

– Ne trebuie nişte fapte mai recente pentru a asambla elementele într-un tot.

Urmă o tăcere semnificativă.

– Nu mai avem fapte, spuse Alice repezit.

Lawson se uită critic la John Hardy.

– Nu mai există chiar nimic, doctore? Ceva legat de ora morţii, care ne-ar elibera de aceste alibiuri evident contrafăcute?

Hardy clătină din cap şi spuse:

– Din păcate nu indică nimic. Aş putea forţa intervalul cu o oră sau două la Penny ori Molly, poate, dar nu cred că asta ar ajuta la ceva. Fără îndoială că apărarea şi-ar aminti că există cineva care să garanteze pentru Lever şi pentru această perioadă de timp.

– Ai dreptate, la dracu, mormăi Sam Partridge. Şi-ar extinde alibiurile pentru a corespunde situaţiei.

– Nu putem găsi nimic din punct de vedere medico-legal? întrebă Lawson.

Archie ridică din umeri, neputincios.

– Nici măcar un fir de păr. Am periat părul pubian la toate victimele încercînd să găsim vreun fir de păr străin, diferit, care să se potrivească cu acela al lui Lever, dar nimic. Nici un pic de piele sub unghiile vreunei fete, care să indice că una din ele l-ar fi zgîriat pe faţă.

– Mîinile legate la spate justifică acest lucru, spuse Alice.

Urmă o altă tăcere.

– Şi cuţitul nu ne serveşte la nimic? întrebă Lawson.

Cuţitul a fost găsit două zile mai tîrziu, la cercetarea amănunţită făcută de poliţie prin arbuştii din spatele locului unde fusese găsită ultima fată, Molly Freeman. Fusese în mod evident aruncat din marginea drumului lateral şi din cauza mîinerului greu, a ajuns la distanţă mare.

– A fost exact aşa cum a spus doctorul Hardy, recunoscu Lewis Carrol. Un cuţit Bowie cu un singur tăiş şi cu apărătoare la

mîner. S-a găsit sîngele fetei pe mîner, dar nici o amprentă. Absolut nimic care să-l implice pe Lever. Am trimis fotografii ale cuţitului în toată regiunea Midlands; au circulat timp de o săptămînă, dar nimeni nu l-a recunoscut în vreun context legat de suspectul nostru.

– Şi credeţi, doctore, că înjunghierea s-a făcut după moarte?

– Nu cred, domnule Lawson. Sînt sigur. Cred că a încercat să ne pună în încurcătură cînd se va găsi cadavrul, să pară a fi o crimă fără nici o legătură cu cele anterioare.

– Ar mai fi o speranţă, dacă toate fetele ar fi fost cu încheieturile mîinilor legate, murmură Alice.

Avocatul părea că aşteaptă de la Hardy toate informaţiile.

– Este vorba de legarea mîinilor la încheieturi. Cum interpretaţi asta, doctore? Fără îndoială că aţi mai văzut acest lucru.

Hardy medită un moment.

– Cred că ar fi două raţiuni. Mai întîi, ca mijloc de imobilizare a fetei, pentru a facilita actul sexual silit; în al doilea rînd, ca o formă evidentă de perversiune. Nu e nevoie să vă spun că exercitarea forţei, legarea, cătuşele şi frînghiile sînt elemente semnificative ale practicilor sexuale sado-masochiste.

– Sînt cunoscute în mod obişnuit sub numele de „Kinky", doctore. Cred că avem în faţă un caz de perversiune sexuală. Să o spunem pe faţă, nici una din aceste fete nu a fost vreo „virgină inocentă". Ele erau fie amatoare entuziaste, fie prostituate angajate. Ultima a fost cu siguranţă prostituată; avea o condamnare pentru acostare pe stradă, acum doi ani, în Birmingham.

– Credeţi că ele au opus rezistenţă? sugeră Lawson.

– Ei bine, puteau fi dispuse să se distreze pe bancheta din spate a maşinii, deşi eu nu ştiu cum vreuna din ele l-ar putea accepta pe Monty Lever. Faptul că mă mir cum o fată ar dori să meargă cu el este singurul lucru în favoarea lui.

– Obişnuia să plătească foarte bine şi aceasta ar fi o explicaţie, spuse Sam. Am vorbit cu cîteva fete care-i frecventau

cluburile şi care spun că s-au întîlnit cu el mai demult şi că era un mare cheltuitor.

– Vă daţi seama că ele nu s-au tocmit pentru vreo treabă perversă dar, cînd au protestat, el le-a pus o pungă peste cap şi apoi le-a legat. Archie dădea glas modului în care se depănau gîndurile tuturor.

John Hardy încuviinţă din cap.

– Pare destul de plauzibil, dar asta nu ne oferă acele fapte suplimentare necesare pentru a-l aduce în proces.

– Încă o mică dovadă, mormăi Alice. Un singur fapt bun, asta-i tot ce ne trebuie.

Price era hotărît să găsească acel fapt, chiar dacă pentru a-l obţine ar trebui să spargă capul tuturor oamenilor lui Lever. La cinci zile după ce suferise atacul de pe stradă, se pregăti să facă o spargere. O parte din timpul pentru care era plătit de Hardy să lucreze în laborator îl folosea adunînd uneltele necesare efracţiei. A scos instrumentele chirurgicale dintr-un sul de pînză pe care doctorul îl folosea înainte de a avea eleganta lui geantă neagră, apoi îşi umplu buzunarele cu tot felul de dispozitive: cleşti lungi, bucăţele de sîrmă tare, o foaie de celuloid, un carnet de cecuri; un burghiu mic de mînă şi cîteva şurubelniţe şi dălţi puternice au fost învelite cu grijă în pînză, astfel încît să nu zornăie. Aranjă aceste lucruri în portbagajul vechii sale maşini Escort şi aşteptă sosirea serii. Pe faţă, Price mai avea încă nişte zgîrieturi iar un ochi îi era vînăt deşi tumefierea îi trecuse deja. Seara intră în casă neobservat şi aranjă totul cît putu de bine. Dimineaţa îi explică lui Hardy că se bătuse şi-i depănă o poveste despre o încăierare dintr-un local public unde intervenise să ajute proprietarul împotriva mai multor beţivi. Hardy păru că-i dă crezare şi întreaga afacere fu uitată. Price îşi dădu seama că mintea lui Hardy nu era preocupată prea mult de starea feţei asistentului său. Ştia că medicul legist e afectat de meschinăriile din presă în legătură cu

crimele din ultimul timp. Află din cartea de telefon că Lever locuia într-un apartament din Knowle, un orăşel între Norton Heath şi Birmingham. Plecă cu maşina într-acolo, pe la ora zece, considerînd că-i foarte probabil ca Lever să fie plecat la unul din cluburile sale. Parcînd maşina la oarecare distanţă de locuinţă, îşi împinse sulul cu instrumente adînc în buzunarul hainei vechi de ploaie şi se apropie pe jos, să „inspecteze" locul. Apartamentul era foarte bine plasat pentru a se putea pătrunde ilegal în el, căci se afla în unul din cele cîteva blocuri luxoase construite într-o zonă ca o grădină, chiar lîngă strada principală. Uşile erau ferite de lumina din stradă de o mulţime de copaci. Fiecare bloc avea trei etaje şi şase sau opt apartamente. Drumul de acces traversa un parc şi trecea pe la capătul blocului, pe lîngă nişte garaje care deserveau apartamentele. Price se temea să nu existe vreo uşă exterioară comună care să fie încuiată dar, îndreptîndu-se spre clădire, văzu că fiecare apartament avea uşă de intrare proprie. De fapt, locuinţele erau mai degrabă nişte vilişoare decît apartamente. După alcătuirea clădirii îşi dădu seama că numărul 20 se afla la primul etaj. Nu se vedea nici o lumină aprinsă, numai dacă nu cumva perdelele erau foarte groase. Pentru mai multă siguranţă, Price apăsă pe butonul soneriei şi aşteptă. Auzi sunetul îndepărtat al soneriei, dar nu apăru nimeni. Folosi timpul pentru a studia încuietoarea. Era o broască obişnuită, cilindrică şi uşa putea fi împinsă înăuntru uşor, rămînînd un spaţiu de cîţiva milimentri între margine şi ramă. Scoase fără zgomot coperta de la carnetul de cecuri, pe care o tăiase în lung cu foarfecele, înlăturînd ornamentele în relief care l-ar fi putut deranja în timpul lucrului. Aruncă o privire rapidă peste umăr, pentru a se asigura că nu-i nimeni în preajmă, apoi ridică forţat uşa cu umărul. În acelaşi timp, strecură bucata îngustă de plastic în crăpătura de la nivelul broaştei. Exersase aceasta de mai multe ori şi în cîteva secunde împinse în spate limba broaştei şi păşi în hol. Închise repede uşa şi urcă în linişte scările acoperite cu un covor gros. La etaj se afla o uşă neîncuiată din sticlă, care se deschidea într-un hol cu mai multe uşi

închise. La lumina lanternei văzu un decor luxos, chiar opulent. Probabil că lui Lever îi plăceau foarte mult roşul şi purpuriul. Interiorul se asemăna cu cel din clubul *Saracen*.

– Parcă e un afurisit de magazin turcesc, care te lasă cu gura căscată, murmură el în timp ce încerca prima uşă. În cîteva minute făcuse un tur rapid prin apartamentul gol. Trecu prin bucătărie, baie şi camera de zi pînă ce, în cele din urmă, se hotărî să cerceteze cele trei dormitoare şi o cameră care părea a fi un birou. Două din dormitoare erau mobilate somptuos dar păreau nefolosite, deoarece erau foarte puţine lucruri în sertare şi prin dulapuri. Al treilea şi cel mai mare era fără îndoială camera lui Monty, aici găsindu-se lucruri de noapte şi desuuri feminine. Camera era aranjată foarte sexi, cu un pat enorm de mărime triplă, avînd o oglindă mare fixată pe baldachin. Mai multe oglinzi mari aurite împodobeau camera, iar pe pereţii tapetaţi cu catifea atîrnau poze mari, erotice. Cu auzul încordat, Price se puse pe lucru la sertare şi dulapuri. Ştia că poliţia cercetase acest apartament la data arestării lui Monty, după a doua crimă care avusese loc cu cîtva timp în urmă. Spera că de atunci să mai fi apărut vreun lucru care să ajute acuzarea. Multe din sertare nu aveau nimic altceva decît haine, cămăşi şi lenjerie scumpă, dar în fundul unui scrin de lîngă pat găsi o mulţime de reviste. O parte din ele se adresau adolescenţilor, dar mai dedesubt se aflau reviste porno, majoritatea aduse din Europa. Price le răsfoi repede şi observă că tema predominantă era dominarea sexuală prin forţă, cu participanţi mascaţi.

– Sado-masochist mizerabil! murmură el şi luă una din publicaţiile cele mai deocheate ca mostră, rulînd-o şi băgînd-o în buzunarul hainei. Se afla în apartament de douăzeci de minute deja. După cît se părea, nu mai exista nimic altceva în acest dormitor şi cercetă foarte repede toate celelalte camere, cu excepţia băii şi a bucătăriei, uitîndu-se în dulapuri şi aruncînd o privire la cărţile din bibliotecă. În birou se afla un seif, dar nu avea îndemînarea necesară pentru a-l deschide. Spera să conţină bani. Exista un dulap pentru

dosare, în care se aflau probabil documentele afacerilor. Poate că un inspector de la fisc l-ar fi găsit interesant dar, pentru căutările lui Price nu prezenta nici un interes. Îi trebui cam o oră să cerceteze apartamentul şi cînd termină rezultatul muncii sale era numai o revistă mizerabilă. Totuşi, ceva la scrinul de lîngă pat îi atrase atenţia. Reveni la el şi scoase din nou revistele, răsfoindu-le pe toate pentru a se asigura că nu era nimic ascuns între pagini. Ajunse la ultima fără a găsi ceva, în afară de un bilet de autobuz care căzuse din ea. Dezamăgit, se ghemui pe duşumea, întrebîndu-se dacă mai este ceva de făcut. În timp ce privea scrinul gol, zări ceva lîngă franjurii de mătase ai covorului de lîngă pat. În interiorul şifonierului, tăblia de jos era acoperită cu folii din plastic, dar observă că nu ajungea chiar pînă la margine. Se afla un pătrat în mijloc, cu un diametru de zece centimetri. Price apucă de margine. Tăblia de jos a scrinului se ridică cu uşurinţă şi dezvălui un spaţiu de treizeci de centimetri adîncime, aşezat pe scîndurile duşumelei dormitorului. În această cavitate era o învălmăşeală de cărţi, hîrtii şi fotografii. Inima îi tresări dîndu-şi seama că dăduse peste un loc secret, ce putea conţine „aur". Înşfăcă grămada de hîrtii în neorînduială şi o trînti pe covor, cercetînd-o repede pentru a vedea dacă nu conţine ceva interesant. Se găseau cîteva cărţi ilustrate, de o obscenitate care îl ului pînă şi pe Price. Majoritatea erau sado-masochiste. Se mai aflau şi cîteva fotografii „comerciale". Dar, mult mai interesant, exista un număr de fotografii polaroid, unele în culori, altele în alb-negru. Price observase un aparat de fotografiat de acest tip într-un sertar de birou. Aproape toate erau de o calitate tehnică proastă, făcute în mod evident de un amator care trebuie să fi fost foarte excitat: îi tremurase mîna. Dar lipsa de claritate era compensată de conţinut. Se vedeau mai multe fete, majoritatea fotografiate în dormitorul în care se afla Price în acel moment. Cîteva erau făcute în aer liber iar l ă î tr-o maşină. Toate pozele prezentau fete dezbrăcîndu-se p nă e au goale complet şi toate înfăţişau o varietate de poziţii sado-masochiste, majoritatea fetelor fiind legate

cu sfori şi corzi. În trei poze, în aparenţă făcute cu un dispozitiv de încetinire ataşat la aparat, se vedea un bărbat. În două din ele nu se putea recunoaşte nici o persoană anume, ci numai un corp gol de bărbat iar în a treia se vedea silueta de neconfundat a lui Monty Lever ca fiind unul din cei doi protagonişti. Totuşi, ceea ce reţinu atenţia lui Price, nu era erotismul grosolan al fotografiilor, ci faptul că fata din a doua poză era Molly Freeman. De fapt nu se afla în aceeaşi poză cu Lever, dar pe faţa lui Price apăru un rînjet triumfător cînd îşi dădu seama de semnificaţia descoperirii. Cercetă cu grijă celelalte fotografii încercînd să recunoască pe vreuna din cele două fete moarte. Văzuse copiile fotografiilor făcute de poliţie, pe care Hardy le avea la laborator, dar nu a putut identifica nici una din ele în fotografiile polaroide. Cu o ureche ciulită la zgomotele de afară, se aşeză pe vine lîngă dulap gîndindu-se repede la potenţiala întrebuinţare a acestei descoperiri pentru a-l prinde în cursă pe Monty Lever. Acesta negase categoric că ar fi cunoscut-o vreodată pe Molly Freeman, aşa că fotografiile, dacă ar fi găsite în această ascunzătoare, l-ar acuza de minciună. Ele ar stabili, de asemenea, predilecţia sa pentru aspectele sexuale groteşti, ceea ce se potrivea cu legarea fetelor moarte.

– Astea trebuie să-l înfunde pe porc!, murmură Price, dar apoi începu să se întrebe cum ar putea ca fotografiile să ajungă în mod legal în mîinile poliţiei. Dorise din tot sufletul să dea un pic tîrcoale şi să facă o mică spargere pentru a contribui la restabilirea reputaţiei lui Hardy, dar nu se simţea destul de martir ca să se lase prins ca hoţ, în timpul nopţii.

Se gîndi o clipă şi mintea sa ageră găsi cea mai bună soluţie.

X

Hardy participă la proces de la început pînă la sfîrşit. Era o chestiune de zile pînă să se mute într-o casă dintr-un comitat din jurul Londrei. Renunţase la activitatea de la universitate şi nu mai avea rost să continue colaborarea cu poliţia şi procurorul din regiunea Warwick: avea să locuiască la o sută de mile depărtare la data cînd ultimele cazuri vor ajunge în instanţă. Procesul lui Lever a avut loc relativ repede după arestarea sa, de fapt cam după două luni. S-a desfăşurat în cadrul tribunalului Worcester Crown, în casa Assize de pe strada principală, care avea o sală mare de aşteptare, mai spaţioasă şi mai impresionantă decît sala veche de şedinţe. Hardy stătea acum în rîndul al doilea din faţă, lîngă Lawson, avocatul directorului Procuraturii Publice. Chiar în faţa sa se aflau cei doi avocaţi ai acuzării, conduşi de Barnes Campbell din Consiliul Regal. La celălalt capăt al aceluiaşi rînd, Saul Bannerman şi Sir Glanville West stăteau în spatele avocatului Curţii Regale pentru apărare, din nou dominaţi de figura lui Adam Quayle. Price se afla în galeria pentru public, hotărît să nu piardă un cuvînt din procedură. Se delecta în secret cu faptul că, în afară de o singură persoană, nimeni nu ştia că el era autorul acestui complicat şi costisitor spectacol, care se desfăşura acum sub ochii lui. Boxa presei era plină şi galeria tixită pînă la refuz. Alături de judecătorul cu aspect de om instruit, au luat loc, pe celelalte scaune de pe estradă, demnitarii locali. Cu cîteva zile înainte a avut loc o

întrevedere de lungă durată în biroul lui Barnes,Campbell şi o alta în acea dimineaţă, înainte de proces. Acum era după-amiază iar dimineaţa s-au desfăşurat preliminariile necesare prestării jurămîntului; procurorul acuzării a rostit un lung discurs de deschidere, pentru a prezenta faptele cazului. Apoi a urmat rutina destul de plictisitoare a desfăşurării dovezilor de către fotograful poliţiei, toate albumele cu poze, diferite hărţi şi planuri elaborate de desenatorul tehnic al poliţiei, precum şi o identificare directă făcută de mama înlăcrimată a ultimei victime, Molly Freeman. Monty Lever era acuzat de omorîrea celor trei fete, deşi majoritatea dovezilor se refereau la ultima, adică la Molly Freeman. Şeful Procuraturii Publice stabilise acest curs al acţiunii, astfel încît asemănările dintre cele trei cazuri să poată fi aduse în atenţia juraţilor pentru a întări acuzarea împotriva lui Lever în ceea ce o privea pe Molly. Dacă primele două cazuri nu ar fi fost incluse în rechizitoriu, apărarea, în mod inevitabil, ar fi luptat, şi ar fi luptat cu succes, pentru a scoate din procedură cazurile anterioare. După ce se consultă de urgenţă cu Saul Bannerman, Monty Lever se îngrozi aflînd că urma să fie acuzat de omorîrea celei de a doua fete, Penny Vincent.

– La dracu, ce fel de avocat eşti, mîrîi el. Credeam că, odată cineva achitat, nu poate fi acuzat din nou pentru aceeaşi faptă.

Saul Bannerman clătină trist din cap.

– Îmi pare rău, Monty. Nu se aplică aici.

Proprietarul bărbos al clubului se făcu livid.

– Există o lege diferită pentru mine, deosebită de cele care se aplică celorlalţi oameni? Am fost eliberat de magistraţi, nu-i aşa?

Bannerman continuă să-şi mişte capul.

–Magistraţii nu te-au judecat, Monty, spuse el răbdător. Pentru a nu mai fi acuzat, fie că ai făcut fapta sau nu, trebuie să fii judecat. Şi pentru crimă, asta înseamnă să compari în Tribunalul Coroanei. Judecătorii nu au puterea să dea un verdict, ei hotărăsc

numai dacă au sau nu dovezi suficiente pentru a trimite cazul la proces.

Aşa că, în ciuda blestemelor lui Lever, cazul lui Penny Vincent a fost adăugat la rechizitoriu şi el se trezi pe banca acuzaţilor din Worcester, pentru toate trei crimele. În particular, poliţia, şeful Procuraturii Publice şi avocatul acuzării ştiau că nu au nici o speranţă la condamnare pentru primele două cazuri, dar le adăugaseră pentru a-l sprijini pe cel care putea fi cîştigat, adică acela privitor la uciderea lui Molly Freeman. De data aceasta, toate faptele care indicau asemănarea între cele trei crime au fost puse în evidenţă şi în discursul de deschidere. Barnes Campbell sublinie pentru juraţi faptul că nu trebuie să se considere fiecare caz izolat, ci trebuie să se aibă în vedere toate dovezile, ca părţi ale unui întreg.

John Hardy stătea pe scaunul său tare şi asculta foarte concentrat. Acesta era probabil cel mai complicat caz medico-legal pe care îl întîlnise vreodată: trei decese, fiecare cu trăsături particulare, totul ca într-un joc de cuvinte încrucişate de medicină legală. Mama victimei coborî din boxa martorilor şi, în timp ce următoarea persoană era chemată la bară, Hardy îşi întoarse capul şi privi figura impasibilă a lui Lever, care stătea pe banca acuzaţilor înconjurat de un grilaj de aramă. Nu trăda nici cea mai mică emoţie şi privirea lui Hardy se mută înapoi la Saul Bannerman. Se întreba ce trucuri va mai inventa avocatul şi ce-l făcea pe Lever atît de liniştit şi, în aparenţă, încrezător în ceea ce priveşte rezultatul. Hardy îşi puse mîinile pe lemnul vechi al mesei din faţă, uitîndu-se, aşa cum făcuse de multe ori înainte, la vechile crăpături din lemn, la găurile săpate de generaţii de unghii nervoase în pojghiţa maro închis a lustrului de ceară. Dacă acest lemn ar putea vorbi, gîndea el, ce poveşti de groază şi mizerie ar spune; cîte sentinţe la moarte s-au dat pentru condamnaţii de pe banca din spatele lui! Ridică din nou privirea şi văzu un tînăr poliţist cu obraji roşii intrînd în boxă şi depunînd jurămîntul. Acest martor a indus în eroare pe juraţi, aşa cum o făcuse şi cu Hardy cu

cîteva luni în urmă, cînd auzise pentru prima dată istoria de la Sam Partridge. Era un sergent de la secţia de Circulaţie din Norton Heath, a cărui mărturie foarte scurtă a relevat că într-o anumită noapte, după ora 12, patrula într-o maşină a poliţiei pe strada principală din Norton Heath împreună cu sergentul Baxter cînd a văzut un bărbat despre care ştia că lucrează la clubul *Saracen*, ieşind din club şi conducînd maşina ca şi cum era sub influenţa alcoolului. L-a urmărit şi i-a cerut să oprească. Sergentul Baxter se apropiase de maşină, ca să-l supună la „testul de suflat". Văzînd că la geamul maşinii are loc o altercaţie, se dusese să-i dea o mînă de ajutor sergentului, dar, înainte de a ajunge el, cei doi s-au încăierat. L-au arestat pe bărbatul acela şi l-au dus la secţia de poliţie unde a fost acuzat de comportare abuzivă, limbaj obscen şi refuzul de a accepta testul de suflat. Cînd sergentul părăsi boxa martorilor, Hardy se întrebă din nou ce se întîmplase de fapt în noaptea aceea. După cît se părea, poliţia a stat în faţa clubului *Saracen* aşteptînd să iasă clienţii. Interogat de Adam Quayle, ofiţerul a negat că sergentul l-ar fi provocat la ceartă pe bărbat. Juraţii, presa şi spectatorii erau uluiţi de această lipsă de legătură aparentă cu crima în speţă. Un bărbat cu părul cărunt de la presă avea să spună mai tîrziu, într-un restaurant, că se temea să nu fi greşit sala de judecată, dar următorul martor a clarificat lucrurile. Acest martor era sergentul Baxter, pe care nu-l cunoştea nimeni aici, în afară de Price, cu care fusese coleg la Forţele Aeriene Regale. Hardy l-a auzit pe Baxter repetînd aproape tot ce afirmase poliţistul dinaintea lui, apoi avocatul acuzării puse întrebarea vitală:

– Sergent, cînd acest om a fost acuzat la secţia de poliţie, în mod cert l-aţi pus să-şi golească buzunarele înainte de a-l băga la arest, unde trebuia să rămînă noaptea aceea!

– Da, domnule. Procedura obişnuită, am făcut un inventar şi am pregătit o chitanţă.

Barnes Campbell făcu un semn cu degetul către un uşier din instanţă, care umbla pe lîngă boxa martorilor.

– Vă rog să arătaţi pachetul martorului. Aceasta este dovada numărul 7, domnule. Îşi înălţă capul şi-şi ridică vocea adresîndu-se judecătorului îmbrăcat în robă roşie. Domnul judecător Wilmott încuviinţă pe deasupra ochelarilor.

– Să vedem, sergent Baxter, recunoşti aceste fotografii?

Baxter scoase două fotografii din plicul trasparent şi se uită la ele cu o atenţie puţin cam exagerată.

– Da, domnule. Acestea erau printre efectele celui acuzat.

„Mincinos ticălos!" Vocea, aspră, izbucni brusc de pe banca acuzaţilor din spatele lui Hardy. Judecătorul îşi aplecă capul şi aruncă o privire de gheaţă peste capetele celor din sală.

– Linişte, vă rog, spuse el calm, dar cu un ton al vocii care ar fi putut zgîria sticla armată. Atît Bannerman cît şi Quayle şi-au întors privirile ameninţătoare spre Lever, care stătea la fel de nemişcat ca şi mai înainte. Campbell continuă, ignorînd întreruperea.

– Fotografiile acestea sînt extrem de obscene, nu-i aşa?

– Foarte adevărat, domnule. Baxter îşi păstra o expresie imobilă pe faţă.

– Aţi recunoscut pe cineva în fotografii?

– Da, pe acuzat şi pe fata moartă, Molly Freeman.

Judecătorul se aplecă spre boxa martorului.

– Vreau să le văd, vă rog.

Bătrînul uşier aproape că se împiedică grăbindu-se să ducă pachetul judecătorului, care le privi cu un dezgust nedisimulat. Barnes Campbel îi urmărea faţa cu atenţie.

– Regret, domnule, că trebuie să inoportunez juraţii cu un astfel de material. Dar mi-e teamă că multe aspecte ale acestui caz sînt la fel de injurioase.

Domnul judecător Wilmott se strîmbă ca şi cum tocmai ar fi luat o doză de purgativ şi făcu o mişcare spre uşier indicîndu-i să ducă pachetul la juraţi. Avocatul acuzării se întoarse spre martori.

– De unde aţi ştiut cine era fata?

Baxter era înalt şi solid, cu înfăţişare de om virtuos.

– Văzusem afişul şi anunţurile poliţiei cu fotografia fetei moarte, domnule. Am recunoscut-o imediat.

– Şi ce aţi făcut cu fotografiile?

– Le-am prezentat inspectorului-detectiv Williams, domnule. El a venit la poliţie cu altă treabă mai tîrziu, în noaptea aceea.

Price, sus la galerie, îşi puse mîna la faţă pentru a-şi ascunde zîmbetul. Grozav mai este bătrînul Jack Baxter. A fost întotdeauna un om de încredere. Price şi-l aminti în Aden cu ani în urmă, convingînd un caporal naiv că o prişniţă din balegă de capră este un tratament sigur pentru un neg care-l avea pe faţă. Adam Quayle încercă de cîteva ori, cam fără tragere de inimă, să-l facă pe Baxter să admită că el însuşi îl provocase pe arestat, ca să-l poată aresta. De asemenea, încercă să insinueze că Baxter ar fi pus fotografiile între lucrurile individului, dar Barnes Campbell protestă.

Nu mai avea rost să se continue această discuţie, deoarece fotografiile erau reale, fără nici o îndoială şi nu mai avea importanţă cum au fost scoase la iveală. Răul fusese deja făcut. Hardy nu prea credea în veridicitatea acestui episod. Price, care credea că în viaţă scopul scuză mijloacele, zîmbi din nou pe ascuns, privind capul pieptănat îngrijit al lui Hardy. Se gîndi că el ar face o criză de apoplexie dacă ar şti că propriul său tehnician este autorul acestei înscenări. Apoi privi în jurul său şi văzu că Dickie Durrant şi barmanul de la *Saracen* stăteau la o distanţă de cîteva locuri. Ce bine că va pleca curînd la Londra, se gîndi Price.

La prînz, mai mulţi din cei care participară la proces s-au îndreptat spre hotelurile şi barurile din centrul Worcesterului. Hardy îl invită pe Price să ia un prînz frugal la un restaurant din apropiere, unde s-au întîlnit cu cîţiva ofiţeri de poliţie şi cu Archie Salmon, care beau bere şi mîncau tartine. Sala barului se umpluse repede, dar au reuşit să găsească o masă într-un colţ şi foarte repede începu un „mini-

proces" la o cană de bere, cu carne de porc şi pateuri de Cornwall. Fără îndoială, discuţii similare aveau loc şi în alte restaurante, între alte grupuri.

– Eşti eroul nostru în după-amiaza asta, doctore, murmură Alice peste o halbă de Worthington. Pentru numele lui Dumnezeu, justifică-ţi dovezile, căci altfel ne scufundăm.

Sprîncenele stufoase ale lui Archie se ridicară.

– Credeam că sîntem în siguranţă după treaba din dimineaţa asta...mă refer la povestea cu fotografiile alea mizerabile.

Lewis Carrol muşcă cu sălbăticie dintr-o felie de plăcintă.

– Nu prea cred, mormăi el. Juraţii trebuie să fi simţit că fotografiile au apărut într-un mod cam dubios. Şi felul în care au fost găsite celelalte.

– Cu ajutorul vreunui prieten îndurerat al fetei, cum altfel? sugeră Archie Salmon.

Hardy, limitîndu-se să bea numai un amestec de bere slabă, deoarece urma să intre în boxa martorilor peste o oră, se gîndi la ultima mărturie din dimineaţa aceea.

– Evident ciudată este scrisoarea anonimă, spuse el gînditor. Mai întîi, se găsesc două fotografii în buzunarul unui angajat al lui Lever, care neagă vehement că ar şti ceva despre ele. Apoi, la cîteva ore de la arestarea lui Lever, soseşte o scrisoare spunînd să se caute în scrinul de lîngă patul său, unde se vor găsi mai multe fotografii.

Sam Partridge îşi lăsă în jos umerii mari.

– Nu noi am pus acolo fotografiile, nu-i aşa? Dacă le-am fi găsit de prima dată, am fi strigat doar „aleluia" şi le-am fi folosit imediat ca probe. Vorba lui Archie: numai vreo fetişcană care şi-a făcut de lucru prin dormitorul lui Lever ar fi putut şti ceva despre fotografiile acelea mizerabile.

Hardy îşi clătină încet capul.

– Totuşi, treaba este cam suspectă. N-am mai întîlnit aşa ceva de cînd sînt în profesie.

– Asta l-a trimis pe Lever pe banca acuzaţilor şi cu siguranţă acesta este lucrul principal, spuse Price îngîmfat. S-a făcut de minciună. El a pretins că nici nu a auzit de Molly Freeman...şi s-a stabilit că îi plăcea să lege fetele.

Lewis Carrol bău puţină bere după plăcintă.

– Mă întreb ce va mai născoci vulpea bătrînă de Sir Glanville? Te pune în încurcătură cu ceva, doctore?

Hardy oftă.

– Nu cred că există ceva legal, domnule Carrol. Dar dacă foloseşte aceeaşi tactică de acum cîteva luni în instanţa magistraţilor poate face cele mai revoltătoare speculaţii.

Price îşi ţinea capul aplecat deasupra mîncării ca să-şi ascundă mulţumirea văzînd că planul său s-a îndeplinit perfect. Imediat ce camaradul său Baxter a reuşit să planteze cele două fotografii, Price trimise o scrisoare în alcătuirea căreia a folosit litere tăiate din titluri de ziar. Invita poliţia să vadă ce are ascuns în dulapul de lîngă pat, „bastardul de Lever". Pe hîrtia lucioasă a fotografiilor erau prezente amprentele digitale ale lui Lever. Price purtase mănuşi în acea noapte, aşa că nu se temea să fie implicat el însuşi deşi, chiar şi acest lucru ar fi fost foarte puţin probabil, deoarece amprentele sale nu se găseau în rapoartele civile. Pauza de prînz trecu şi curînd Hardy se afla din nou în instanţă, aşteptînd să se întoarcă judecătorul. Era primul martor din după-amiaza aceea, şi-şi îndrepta privirea spre silueta ca de arac pentru fasole a lui Glanville West, antrenat într-o convorbire aprinsă cu Adam Quayle. Fără îndoială, îşi amorsau puştile pentru a trage în el pe parcursul interogatoriului încrucişat, dar Hardy nu era îngrijorat deloc. Ceea ce îl neliniştea cel mai mult erau elementele necunoscute pe care apărarea le-ar fi putut scoate la iveală, asemenea unui scamator.

Judecătorul îşi făcu intrarea solemnă în instanţă şi şedinţa de după-amiază începu. Hardy a fost pus să jure de către colegul în frac al judecătorului, apoi Barnes Campbell a condus etapa depunerii dovezilor privitoare la moartea lui Molly Freeman. Timp de

aproximativ patruzeci de minute a relatat motivele pentru care considera că fusese sufocată de ceva pus pe faţă, a aratat că rănile provocate de înjunghiere s-au produs după deces şi a descris semnele actului sexual violent. După aceasta, procurorul îl chestionă destul de repede în legătură cu autopsiile celorlalte două fete, insistînd asupra trăsăturilor comune legate de aspectele sexuale, de legarea încheieturilor mîinilor, de punga de plastic şi asfixie. Apoi Campbell se aşeză. Se ridică în picioare Adam Quayle. Îşi aruncă pe spate roba neagră cu un gest teatral şi-şi încrucişă mîinile peste vestă. Nu se uita la Hardy ci la juraţii din partea opusă a curţii. Începu cu o voce puternică.

– Mă adresez dumneavoastră, doctore Hardy, deoarece dovada pe care o aduceţi pentru a susţine sufocarea este cu totul nefondată, şi afirm că această fată a murit în urma rănilor provocate prin înjunghiere.

Urmă o tăcere, iar Price, privind în jos de la galerie, îşi văzu şeful adunîndu-şi gîndurile. Asta-i băiete, nu te repezi şi pocneşte-l pe bătrînul ăla gras drept în ochi. Aceasta era urarea pe care i-o făcea lui Hardy din partea cealaltă a sălii tribunalului. John Hardy, care trecuse prin sute de astfel de înfruntări, nu avea nevoie de nici un sfat telepatic.

– Opinia mea este fundamentată pe aprecierea faptelor, pe evaluarea alternativelor posibile şi pe o experienţă de aproape treizeci de ani, spuse el calm.

Adam Quayle recurse la strategii cu tunete şi fulgere care, în cea mai mare parte se demodaseră cu ani în urmă, odată cu avocaţi beligeranţi ca Edward, Marshall sau Hall*.

– Vreţi să-mi spuneţi mie, doctore, se repezi el, că o femeie cu patru plăgi produse prin înjunghiere în piept şi nimic altceva, nu a murit datorită acestor răni?

Hardy se uită spre el cu un uşor dezgust.

– Da, chiar aşa, spuse el atent. Şi este o deformare a faptelor să se pretindă că nu mai există nimic altceva.

*Edward Hall (1498-1547), cronicar şi avocat. A scris *Cronica lui Hall* în care, printre altele, se găsesc informaţii despre domnia lui Henric al VIII-lea.

Judecătorul, care era un om calm, se aplecă în față.

– Domnule Quayle, acest martor a spus mai devreme că s-a găsit congestia feței și a plămînilor și mici hemoragii care indică asfixia. Doriți ca stenograful să repete acea parte a mărturiei?

Quayle, care știa al dracului de bine ce spusese Hardy mai devreme, dădu înapoi și trecu pe o nouă pistă.

Timp de o oră, puse întrebări pentru fiecare punct din mărturia lui Hardy, asemenea unui terrier care urmărește un șobolan. Nu obținu nici un rezultat cu dovezile de pe urma autopsiei, deoarece Hardy, ferm și politicos dar imperturbabil, pară toate provocările. Nu era nevoie să-l atace pe Hardy în legătură cu ora morții, deoarece între orele zece și unu dimineața, Monty Lever avea un alibi asigurat de doi din oamenii săi, dintre care unul fusese găsit cu fotografiile în buzunar. Hardy se întoarse la locul său și se uită spre capătul rîndului, la silueta unghiulară a bătrînului profesor din India, care ședea privind fix la judecător. De cînd îl jignise pe Hardy la morgă, cu luni în urmă, Sir Glanville nici măcar nu-l mai băga în seamă și trecea pe lîngă el fără să spună un cuvînt. Expunerea dovezilor continuă cu prezentarea rapoartelor de către ofițerii de poliție, incluzînd și ceea ce făcuse Lever, expertiza medico-legală a lui Archie Salmon, descrierile cercetărilor din apartamentul lui Lever, audierea martorilor pentru a se dovedi că Lever avusese legături cu Joyce Daniels și Penny Vincent. Curtea își încheie activitatea pentru ziua aceea exact înainte de ora cinci și Hardy se întoarse împreună cu Price acasă, la Warwick.

– Ce șanse sînt, doctore? întrebă tehnicianul.

– Greu de spus. Noi avem mult material, dar totul depinde de împrejurări.

– Dar fotografiile alea? Or să-l înfunde cu siguranță.

– Nu știu. Poți să cunoști o fată și să ai relații sexuale cu ea, dar asta nu dovedește că ai omorît-o.

– Dar Lever a negat că ar fi auzit vreodată de ea.

– Vor spune că i-a fost teamă să nu fie implicat.

Price tăcu. Se părea că este mai uşor să comiţi o crimă şi să scapi decît să mergi pe o bicicletă fără faruri sau să faci evaziune fiscală pentru cîţiva gologani.

– Este o nebunie, mormăi el. Există un tip care a cunoscut toate cele trei fete, se ştie că este pervers sexual, se găseşte spermă din grupa sa la toate trei şi totuşi sîntem la un al doilea proces blestemat în care trebuie să recunoaştem că există o şansă destul de mare să scape.

Hardy urmărea şoseaua prin parbriz.

– Asta-i justiţia britanică, Price.

– Justiţie! şi cum rămîne cu bietele fete? Şi cu cheltuielile pentru toate cercetările de la poliţie şi din instanţă. Trebuie să fi costat mii de lire pînă acum. Dacă ar fi după mine, l-aş pune la zid şi l-aş împuşca.

Hardy zîmbi trist.

– Atunci să mulţumim cerului că nu e după tine, bătrîne. Tipi ca Hitler şi Mussolini aveau idei de felul acesta. Dar dintr-un motiv sau altul, nu au reuşit.

Price se încruntă. Ce caraghios eşti, se gîndi el. Se îngroapă esenţialul sub lucruri fără importanţă. Cînd un tip este vinovat într-un mod atît de evident cum este Lever, ce rost mai are toată flecăreala asta, cu riscul ca vreun trîntor gras de avocat să-l facă să scape prin vreo portiţă legală.

Cînd au ajuns acasă, Price se posomorî întrucîtva, apoi se duse la un restaurant să discute din nou problema cu Charlie Baxter.

Două zile mai tîrziu, profesorul Glanville West se afla în poziţia de martor. Hardy era acum încordat, întrebîndu-se cu ce Dumnezeu se va mai produce da data asta bătrînul. Silueta înaltă şi osoasă stătea dreaptă în boxă, cu acelaşi costum tropical gri deschis căzîndu-i în falduri de pe umerii unghiulari. Îşi scosese floarea de pe rever dar purta o cravată în dungi, cam prea colorată, pe care Hardy nu reuşi să o identifice ca aparţinînd vreunei binecunoscute şcoli,

colegiu sau regiment. Părul alb ca zăpada şi mustaţa stufoasă îi dădeau o înfăţişare de comandant şi era lesne de înţeles că, orice spunea, făcea impresie asupra juraţilor. Adam Quayle se ridică pentru a-şi conduce martorul către această încercare. Manierele sale erau respectuoase, calculate, anume pentru a scoate în evidenţă renumele acestui bătrîn gentleman. Price, privind în jos, de la locul său de la balcon, observă şi modul diferit în care se comporta acum Quayle. „Un mincinos extraordinar", îşi spuse în sine. „Dar se ploconeşte în faţa acestei fosile numai ca să convingă juraţii". Quayle prezentă toate calităţile lui Glanville West şi toate funcţiile sale, din nou, într-o manieră reverenţioasă. Hardy îl bătu uşor pe umăr pe Barnes Campbell şi aplecîndu-se spre el îi şopti la ureche:

– Nici măcar unul din toate aceste titluri nu este în domeniul medico-legal. Avocatul acuzării încuviinţă din cap şi notă ceva în carnetul său mare şi albastru. Quayle a continuat, făcînd mare caz de prezenţa lui West la efectuarea celei de a doua examinări post-mortem.

– Şi care este părerea dumneavoastră, domnule profesor, în ceea ce priveşte cauza morţii?

Bătrînul doctor se îndreptă pentru a mai cîştiga un centimentru în înălţime şi-şi puse mîinile cu vene albastre pe marginea boxei martorilor.

– Desigur, moartea a survenit ca rezultat al plăgilor prin înjunghiere în piept, declară el cu voce puternică.

Adam Quayle îşi filfîi roba în jurul său, asemenea aripilor unui corb bătrîn.

– Nu sînteţi de acord cu ideile doctorului John Hardy în legătură cu acest caz?

Sir Glanville West îşi întoarse ochii albaştri şterşi spre juraţi.

– Într-adevăr, nu sînt. Este foarte evident că cineva înjunghiat de patru ori în piept moare din această cauză.

Hardy suspină încetişor. Nu-i plăcea să-şi arate în public exasperarea provocată de un coleg.

– Prin urmare, respingeţi argumentele pe care doctorul Hardy le-a prezentat în favoarea asfixiei?

West îşi înclină capul repede.

– Am cercetat numeroase secţiuni microscopice din plămîni. Acestea prezintă congestie...şi se lansă într-o lungă descriere tot atît de relevantă pentru problema în discuţie ca şi o descriere a niturilor carcasei unui vas de marină.

John Hardy simţi cum îi creşte tensiunea arterială dar nu-i venise încă rîndul; tot ce putea face era să stea şi să scrie furios nişte însemnări pentru a i le înmîna lui Barnes Campbell. În cele din urmă, Quayle se aşeză triumfător, iar Campbell, care era mai puţin chipeş, se ridică. Era înalt dar solid, într-un mod cam colţuros, în stilul jucătorilor de rugby, fără a fi la fel de gras ca avocatul apărării. Îşi aranjă hîrtiile şi carneţelul albastru pe pupitrul din faţa sa.

– Profesore West, ce funcţii aţi avut în cadrul medicinei legale?

Ochii apoşi ai bătrînului se rotiră prin sală şi reveniră la Campbell.

– Medicină legală? Eu sînt patolog, domnule. Profesor emerit de patologie.

– Exact. Dar vă rog să răspundeţi la întrebare.

Aceasta îl făcu pe profesor să răspundă scurt.

– Nu am avut nici o funcţie. Patologul este un patolog.

– Nu sînt de acord cu acest lucru, domnule, şi mulţi patologi ar fi de aceeaşi părere, continuă Campbell calm. Dar spuneţi-mi, cîte autopsii aţi făcut?

Profesorul din India şovăi, dar se văzu în cele din urmă silit să spună că făcuse cîteva duzini.

– În 45 de ani? Nu este foarte mult în comparaţie cu sutele de autopsii efectuate de doctorul Hardy.

Treptat, Campbell desprinse strat după strat din pretinsele cunoştinţe enciclopedice ale lui Glanville West în domeniul medicinei legale, apoi trecu la problemele mai specifice.

– Spuneaţi că Molly Freeman a murit datorită rănilor prin înjunghiere... în acest caz, cum explicaţi că o plagă de o jumătate de centimetru în aortă, principalul vas de sînge din corp, nu a produs o sîngerare abundentă?

Hardy începu să nutrească sentimente de simpatie pentru bătrînul din boxă. El însuşi ştia ce înseamnă să fii distrus în faţa unui tribunal plin de oameni. Chiar şi faptul că West şi-o făcuse singur nu atenua jena care începuse să-l cuprindă pe lîngă simpatie.

– Ei... era deja moartă.

– Din ce cauză... asfixie?

– Nu, nu, nu... vorbea iritat, deşi se ducea la fund. Înjunghierea care a tăiat aorta a fost ultima plagă. Fata era deja moartă, datorită uneia din cele trei lovituri anterioare.

Barnes Campbell zîmbi benign spre juraţi.

– Este foarte interesant, spuse el blînd. Şi de unde ştiţi că acesta a fost ultima plagă?

– Ei... ei bine, presupun acest lucru.

– Exact. Faceţi această presupunere fără a avea vreo dovadă. Deci, după cum am auzit, nici una din cele trei plăgi produse prin înjunghiere nu a atins vreo structură vitală. Atunci în urma cărei plăgi a murit, dacă moartea a survenit în acest fel?

Glanville West şi-a scos agitat monoclul dintr-unul din buzunarele jachetei şi-l lustrui cu energie, pentru a cîştiga timp de gîndire.

– Aă... şoc. Trebuie să fi fost un şoc. Inhibiţie vagală, de fapt.

Campbell îşi aranjă din nou carneţelul.

– Inhibiţie vagală. Acesta este un termen pe care îl credeam dispărut din manuale şi tribunale de mulţi ani. Acum spuneţi-ne, profesore, cum aţi ajuns la acest diagnostic de deces provocat prin şoc?

West se foi din nou şi-şi fixă monoclul pe faţa plină de riduri.

– Ei bine, prin excludere. Patru plăgi prin înjunghiere. Şoc.

Barnes Campbell studie o altă notiță venită de la Hardy.

– Cînd oamenii mor datorită acestui misterios șoc, profesore, care sînt semnele?

– Ei bine, nici unul. Nu există vreun semn specific, asta e.

– Nu sînt aceşti oameni palizi? Nu se opreşte inima brusc?

– Da, se opreşte brusc.

– Molly Freeman era foarte congestionată. Avea hemoragii mici la ochi şi pe suprafaţa plămînilor, care erau foarte congestionaţi şi pe care i-aţi descris exhaustiv acum cîteva minute. Apar aceste semne în urma unui şoc, profesore?

Vorbind, vocea i se amplifică treptat, iar ultimele cuvinte au fost rostite în crescendo. Hardy simţea că-i vine să intre sub bancă. Deşi sfaturile sale au fost acelea care aprinseseră cartuşele lui Barnes Campbell, nu-i făcea nici o plăcere să vadă cum i se trage bătrînului o săpuneală. Sus la galerie, Price nu avea astfel de inhibiţii şi zîmbea răutăcios în timp ce Glanville West murmură un răspuns inutil. De fapt, Price trebuia să se abţină ca să nu aplaude. Dar, în afară că se temea că va fi dat afară de aprozii din instanţă, ceea ce l-a reţinut, de fapt, a fost vederea unui grup de prieteni ai lui Lever, aşezaţi în rîndul din spate.

În seara aceea, Price şi Hardy se aflau în laboratorul de acasă. În casă erau mai multe lăzi din lemn în vederea împachetatului, unele deja închise; iar din altele ieşeau pe duşumea aşchii şi bucăţi de carton ondulat. A doua zi, compania care se ocupa de mutare venea să ia o parte din lucruri, iar vinerea următoare se transpota restul mobilei la Marlow.

– Mai încape ceva aici? întrebă Price, verificînd de pe o listă conţinutul unei cutii mari.

– Nu, poţi să o închizi, spuse Hardy absent.

Încă se mai gîndea la evenimentele zilei care se desfăşuraseră în Tribunalul Coroanei. În parte, era o reacţie de apărare faţă de ceva

din viaţa sa care se terminase, ca şi cum nu ar fi fost niciodată. Aceasta era camera în care investigase atît de multe cazuri, unde discutase cu Jo despre ele, iar ea îl ajutase cînd lucrurile erau complicate. Se întreba ce ar fi spus ea despre afacerea Lever, una din cele mai ciudate şi mai neplăcute din întreaga sa carieră.

– Doctore... am spus, ce facem cu asta?

Price i-a spus ceva, dar el fusese departe, cel puţin în timp.

– Aă, scuză-mă, visam.

Price, deşi în aparenţă era un caracter cinic şi lipsit de romantism, înţelegea bine ce se petrecea în mintea şefului său.

– Presupun că aveţi o mică strîngere de inimă. Cît timp aţi stat aici?

– În această casă? O, cam optsprezece ani. E mult timp.

– Mişcarea te menţine tînăr. Veţi fi un alt om la Marlow, o să vedeţi. Ce viaţă e la Londra... veţi avea o maşină sport şi veţi purta pantofi din piele de căprioară.

Hardy îi zîmbi. În cîteva luni se crease o legătură specială între el şi acest om ciudat şi amoral. Erau foarte diferiţi, totuşi deosebirile dintre ei mai degrabă păreau să se potrivească decît să intre în conflict. Price era floreta cu care să se apere şi probabil o bucată de abraziv pe care să-şi ascută spiritul. Privi debandada din jur, care fusese odată laboratorul său curat.

– Nu mai suport. Hai să renunţăm. Oamenii care se ocupă cu mutatul vor face această treabă, cer destul de mulţi bani pentru asta.

Hardy intră în bucătărie şi dădu drumul la ceainicul electric. Femeia cu ziua, al cărei angajament aproape se terminase, lăsase o tavă cu cele necesare pentru cafea, aşa că s-au aşezat să bea ceva.

– Cum arată fata, mă refer la cea care va fi secretara dumneavoastră în Marlow? întrebă Price.

– O cheamă Susan. De fapt, nu va fi secretara mea, mai mult o asistentă pentru cercetare. Ca şi în cazul tău, bursa de la Winton College o va plăti şi pe ea. Am nevoie de cineva care să poată scotoci

prin bibliotecile Universităţii şi să scoată lucrări de referinţă pentru proiectul legat de oase.

Price medită.

– Este o domnişoară sau o doamnă?

Hardy îi zîmbi.

– Ei, Price, ai mers puţin cam prea departe. De fapt, este o doamnă. Divorţată, am înţeles din scrisoarea ei.

Price mormăi.

– Vreo dură tenace, de vreo 55 de ani, pariez.

– Din întîmplare, are puţin peste 30 de ani. Iar directorul de la bancă pe care ea l-a indicat pentru referinţe, mi-a spus la telefon că este o femeie foarte atrăgătoare.

Price îi făcu din ochi cu înţeles.

– Fii atent, doctore. Divorţatele sînt tot ce poate fi mai rău.

John Hardy încercă să-l potolească cu o privire rece, dar această intenţie se transformă într-un surîs chinuit.

– Ai grijă de tine, Price. Eşti un celibatar care poate fi considerat o partidă.

A doua zi, cazul Lever a atins punctul culminant. Restul martorilor apărării intrară în boxă ca să „jure strîmb şi stupid pentru alibiul lui Monty Lever", aşa cum avea să spună cu amărăciune Lewis Carrol. Trei bărbaţi, printre care se numără şi Dickie Durrant, directorul de la clubul *Saracen*, au jurat că ei ar putea justifica fiecare minut din timpul lui Lever, de la ora 6 a acelei seri pînă la 2,30 în dimineaţa următoare. Probele lor de alibi acopereau foarte bine perioada periculoasă dinainte şi de după miezul nopţii, sprijinindu-se una pe alta. Nimic din ce a spus Barnes Campbell nu a putut zdruncina simpla afimaţie că Lever fusese cu ei tot timpul. Nu a mai fost vreun alt martor, în afară de aceştia trei, care să confirme povestea lor, dar cum Curtea nu avea pe nimeni care să nege această afirmaţie şi să dovedească că proprietarul clubului ar fi fost altundeva în perioada

discutată, mărturia suspectă a celor trei a devenit mai bună decît argumentele acuzării. După ce au fost audiaţi toţi martorii, cei doi eminenţi avocaţi ai Reginei s-au ridicat pentru a-şi prezenta concluziile. Ambii au fost excelenţi, dar în maniere diferite. Campbell: sec, fără ocolişuri, dar impresionant prin stilul său direct şi vocea frumoasă. Adam Quayle făcu mai mult caz de talentele sale de actor şi de aptitudinile teatrale. Era evident că, în ceea ce priveşte apărarea, dovezile medicale căzuseră. Hardy cîştigase partida, iar Sir Glanville West, care între timp dispăruse din instanţă, fusese înfrînt fără drept de apel. În sfîrşit, Hardy era satisfăcut, deoarece criticile care fuseseră îndreptate împotriva lui în ultimele luni erau acum înlăturate pentru totdeauna. Totuşi, simţea că nu va putea niciodată să reia vechile relaţii cu James Donnington, atitudinea pe care o avusese decanul facultăţii dovedindu-se cu totul nejustificată.

Punctul esenţial folosit de acuzare pentru prezentarea documentelor în faţa juraţilor a fost existenţa unor crime, toate în esenţă identice ca metodă, toate cu dovezi de practici sexuale perverse şi toate asociate cu un bărbat avînd aceeaşi grupă de sînge. Aceste elemente îl indicau pe Monty Lever, care cunoscuse fetele, negase că le-ar fi întîlnit vreodată şi în mod evident avea aceeaşi perversiune sexuală ca şi ucigaşul. Totul era logic şi detaliat, dar fără vreo legătură materială sigură între acest bărbat, maşina sa, casa şi fetele moarte. Pe de altă parte, Hardy l-a auzit pe Adam Quayle invitînd în mod expert şi insistent pe juraţi să-şi pună întrebarea cum ar fi putut face acuzatul ceea ce se pretinde că ar fi făcut, cînd în tot acest timp a fost în compania altor trei bărbaţi. A reamintit celor doisprezece juraţi că nu s-a găsit nici o dovadă care să asocieze fetele cu Lever. Nici o amprentă digitală, nici o fibră de ţesătură, nici o pată de sînge, nimic. Prezentă zgomotos o serie de cazuri bine cunoscute din trecut, în care dovezile întîmplătoare s-au dovedit a fi greşite. Îi zăpăci amintindu-le ce înseamnă responsabilitatea teribilă de a trimite un om nevinovat la închisoare pe baza unor coincidenţe care pledează împotriva lui.

Ascultînd, John Hardy îl admira cam în silă pe Quayle pentru ingeniozitatea şi elocinţa sa, iar Price se înfuria tot mai mult văzînd cum un caz atît de limpede este măsluit într-un mod atît de abil, încît juraţii ar putea sfîrşi prin a-i da o medalie lui Lever.

După-amiază, judecătorul a prezentat cazul în rezumat, corect şi fără nici o părtinire, iar juraţii s-au retras pentru deliberare, urmînd să dea verdictul a doua zi.

Telefonul sună şi Hardy întinse din pat o mînă ca să ridice receptorul. Nu putea fi un telefon de la poliţie, deoarece în cursul zilei urma să se mute, plecînd pentru totdeauna. Şi totuşi era de la poliţie, căci la celălalt capăt vorbea Lewis Carrol. Hardy privi somnoros ceasul de lîngă pat. Era şapte şi douzeci şi cinci, exact vremea micului dejun.

– E cam devreme, şefule, murmură el frecîndu-se la ochi.

– Ştiu că te muţi azi. M-am gîndit să te prind înainte de a fi prea ocupat. Ai auzit de Monty Lever?

Faţa lui Hardy se crispă.

– Natural, s-a dat la postul de radio local şi în ediţiile de seară ale ziarelor. O mare dezamăgire, dar nu întru totul o surpriză. Alice vorbea neobişnuit de excitat.

– Nu, nu e vorba despre achitarea sa de către juraţii aceia cu deficienţe mintale.

Hardy se ridică în poziţie şezîndă în pat.

– Despre ce vorbeşti atunci?

– Lever...este în spital! Va sta acolo cîteva luni. John Hardy încerca să înţeleagă ce-i spune Lewis Carrol.

– Dar părea perfect sănătos ieri la tribunal. Şocul achitării i-a provocat un atac coronarian sau ce altceva?

Alice aproape că zbiera la telefon.

– Mai ceva decît asta! Noaptea trecută a ieşit să sărbătorească evenimentul şi s-a ameţit destul de bine la *Saracen*, împreună cu

prietenii săi sperjuri. S-a dus acasă la Knoyle, şi-a lăsat maşina pe stradă în faţa apartamentului şi înainte de a ajunge la uşa de la intrare, cineva l-a lovit cu maşina.

John Hardy se balansa pe marginea patului căutînd cu picioarele papucii de casă.

– A fost un accident sau ceva deliberat?

– Nu ştiu! Se pare că a fost un automobil care a părăsit locul faptei, dar şansele de a descoperi cine a accidentat o persoană pe o stradă pustie la ora trei dimineaţa sînt al dracului de reduse. În special cînd acea persoană este un ticălos care a scăpat să nu fie acuzat de crimă.

– Extraordinar! Există vreo perspectivă să se găsească vehiculul?

– Nu prea. Nici o urmă de cauciucuri, deşi cineva din apartamente a auzit un zgomot de frîne şi o derapare. Nici un pic de vopsea de vehicul pe stradă, nici pe hainele lui Lever.

– Este traumatizat grav?

– Nici o grjă, nu va muri, din nefericire. Vocea lui Lewis Carrol trăda dezamăgirea. Dar are nu ştiu cîte fracturi care îl vor ţine în spital o lună şi în ghips trei, cel puţin aşa se spune. Am considerat că trebuie să ştii, aş putea spune că a acţionat... justiţia naturală.

– Dumnezeu acţionează pe căi misterioase, aprobă Hardy solemn.

Alice mormăi:

– Mai degrabă pare a fi vreo prietenă îndurerată, decît Atotputernicul. Sau poate un prieten al vreuneia din fete, unul care a avut aceleaşi sentimente ca şi mine în ceea ce priveşte eroarea judiciară de ieri.

– Dar nu te-ai repezit în el cu maşina, comentă Hardy.

După ce a închis telefonul, îşi puse halatul de casă şi intră în bucătărie. Îl auzi pe Price căutînd nişte ceşti în cutia de ambalaj pentru veselă.

– Am o veste expraordinară, Price, începu el. Apoi se opri, deoarece văzu că Price avea o vînătaie mare pe frunte şi un plasture plin de sînge lipit pe o sprînceană. Întorcîndu-se spre chiuvetă cu ceştile îl văzu că şchiopătează tare de piciorul stîng.

– Ce Dumnezeu ţi s-a întîmplat? spuse Hardy alarmat.

Price puse vesela în chiuvetă, dădu drumul la apă fierbinte peste ea şi spuse indiferent:

– Am căzut de pe bicicletă.

Postfaţă

Este cunoscută cititorilor noştri activitatea de scriitor (ca membru al Societăţii Engleze a Scriitorilor şi al Asociaţiei Medicilor ziarişti) şi de om de ştiinţă (profesor de medicină legală la Universitatea din Cardiff) a lui Bernard Knight. Posesor al unor importante studii de medicină şi drept, cît şi al unor calităţi incontestabile de scriitor, B.Knight este preocupat permanent de afirmarea posibilităţilor ştiinţifice în limitarea progresivă a domeniilor necunoscute ale naturii, inclusiv ale naturii umane; de unde concluzia sa stenică, după care, „puterile ştiinţei sînt întotdeauna mai mari decît acuitatea celor în impact cu legea."

În *Firul Evidenţei*, tradusă de D.Dorobăţ şi Gh.Scripcaru, publicată de Editura Junimea, ca şi în *Expertul*, publicată la Londra în 1976 şi care concentrează unul din cele mai populare seriale de televiziune ale B.B.C., ori în *Autopsia* editată de St.Martins Press din New York, pentru a enunţa doar cîteva din multiplele sale lucrări, B.Knight vrea să convingă opinia publică nu atît despre servituţile acestei specialităţi, cît despre grandoarea ei în afirmarea adevărului ştiinţific. Investigarea morţii de către Milton Helpern din New York (aşa cum apare în relatările lui B.Knight) a făcut ca să devină legendar prin supremaţia sa profesională; în celebrul oraş care este şi al "nelegiuirilor", faima sa a făcut să i se spună Doctorul Decan al Crimelor. Devoţiunea şi onestitatea lui M.Helpern i-au adus creditul

unei populaţii înregi, căci, în toate bătăliile experţilor, prin ştiinţă, el a învins. Dar M.Helpern era în acelaşi timp şi un om de mare delicateţe sufletească, fapt ce a făcut să fie şi obiectul unor poeme prin care se interoga umanitatea despre ce fel de om trebuie să fie acela care desăvîrşeşte ştiinţa, ce caracter şi sensibilitate să aibă şi cînd răspunsul era dat prin persoana lui M.Helpern.

În *Discovering the Human Body* publicată în editura Heinemann din Londra în 1980, B.Knight face dovada unui riguros cercetător în istoria medicinei, prin acurateţea şi cronologia descoperirilor în decursul timpului. Faptul îi permite să tragă concluzia că descoperirea corpului uman, prin efortul şi chiar sacrificiul oamenilor de ştiinţă, al medicilor, poate fi echivalent cu descoperirea de astăzi a cosmosului. Autorul arată astfel rolul necropsiei (făcută deseori împotriva rigorilor legale şi religioase şi în condiţii neigienice) în cunoaşterea corpului uman, fapt concentrat în multitudinea eponimelor din domeniul medicinei. De menţionat că, în această lucrare, autorul repune istoric în drepturi pe „nefericitul" nostru Paulescu, frustrat în depturile sale de a lua premiu Nobel. Dar nu este singurul exemplu de rigoare şi obiectivitate ştiinţifică a profesorului Bernard Knight.

Prin lucrările sale ştiinţifice, B.Knight se impune ca o personalitate proeminentă a medicinii legale contemporane. Colaborarea sa la marele tratat în trei volume *Forensic Science*, şi apărut la Saunders Company din Philadelphia în 1977, tratat însumînd aproape 6000 de pagini, sau la lucrarea ştiinţifică *Microscopic Diagnosis in Forensic Pathology*, coordonată împreună cu J.Perper şi C.Wecht la editura Ch.Thomas din Illinois, atestă autoritatea ştiinţifică internaţională de care se bucură B.Knight în domeniul medicinei legale. Mai mult, în *Murder, Suicide or Accident*, apărută la editura R.Hale din Londra, B.Knight abordează problemele epistemiologiei medico-legale în diagnosticul diferenţial dintre cele trei tipuri de violenţă ce domină practica medico-legală. Scrisă sub

pseudonim, (B.Knight), cartea arată că în spatele publicității făcute unor astfel de cazuri, se ascunde munca riguroasă a omului de știință care servește o comunitate prin stabilirea carteziană a concordanței faptelor constatate și a constructelor logice elaborate cu realitatea modului cum acestea s-au petrecut.

În *Expertul*, B.Knight aduce în atenția opiniei publice (lucrarea a făcut obiectul unui serial de televiziune) problemele deontologice și științifice ale medicinei legale, confruntată viguros cu adevărul științific ce erupe în realitatea socială și juridică. În condițiile unei aparente decăderi a suportului etic al științei (știința nu vizează etica dar finalitatea aplicării sociale trebuie să fie etica), B.Knight reafirmă viguros autoritatea și ponderația omului de știință din acest domeniu, tensiunea intelectuală și morală în descoperirea adevărului, efortul de a realiza o justiție bazată pe adevăr și, deci, pe știință. Spuneam și altă dată că, dacă adevărul este un atribut al științei și justiția se bazează pe adevăr, atunci, astăzi, în epoca marilor descoperiri științifice, justiția este în același timp știință dar și mesaj social și uman.

Lucrările traduse de noi în scopul de a face să penetreze paradigmele acestei științe, medicina legală, în conștiința publică (*Firul evidenței* de B.Knight, *Un secol de luptă cu delicvența* de J.Thorwald, *Crimă și știință* de același autor, și astăzi *Expertul*) pot lăsa imaginea că, deși aparent macabră, medicina legală este cea mai populară specialitate medicală. Desigur, pentru știință, nimic nu este macabru. Orice rest tisular, indiferent de gradul său de descompunere, poate aduce o utilă și hotărîtoare informație științifică (practica ne relevă zilnic acest lucru), fapt ce face ca, pentru omul de știință, să fie esențial efortul de a limita cît mai mult enigmele naturii, altfel spus, de a lărgi permanent limitele cunoașterii sale științifice. Prin obiectivitatea datelor ce le oferă în soluționarea celor mai dificile probleme ca și a celor mai comune *spețe*, medicina legală reușește să convingă opinia publică despre spiritul său de obiectivitate. Faptul nu

exclude rezonanţa individuală, de natură subiectivă a constatărilor medicului legist care, prin spiritul de obiectivitate, fără să-şi mutileze sensibilitatea, contribuie la realizarea mesajelor ştiinţei în lupta cu asanarea ignoranţei, obtuziei şi agresivităţii. De aici decurge caracterul extrem de grijuliu al explorărilor medico-legale, deşi aparent pedantă în transmiterea informaţiei sale ştiinţifice.

Cartea ne arată convingător că, în această profesiune, nu este recomandat a fi cheltuitor de emoţii, dar aceasta nu exclude sporul de sensibilitate pe care medicina legală îl aduce celor ce o slujesc, sensibilitatea la originea efortului de afirmare a binelui şi frumosului prin lupta cu răul şi întunericul. Şi ce altceva decît un „geniu al fiecăruia", cum spunea Baudelaire, este această sensibilitate?! În lucrările noastre, pe lîngă caracterul ştiinţific-epistemic al medicinei legale, am accentuat permanent cadrul etic şi psihologic, de înaltă tensiune, în care ea se consumă şi care constituie, de altfel, cele două laturi complementare ale spiritului de lucru pentru medicul legist. Finețea observaţiei, cercetarea cu metoda ştiinţifică a fiecărui caz în parte (astăzi soarta ştiinţei fiind decisă de metodele aplicate în soluţionarea întrebărilor ce le punem naturii), aplicarea unor criteriologii specifice medicinei legale ca ştiinţă de limită între medicină şi drept, alături de rigoarea deontologică manifestată prin probitate profesională, obiectivitate şi imparţialitate, caracteristice omului de ştiinţă, toate acestea creează şansa acestei specialităţi, de penetrare şi rezolvare a celor mai tenebroase *speţe juridice*, care, aparent, sfidează eforturile de elucidare. In acest spirit de lucru, medicul legist este un om de ştiinţă, şi nu un ghicitor, iar activitatea sa este o vocaţie şi un destin, nu aventură sau amatorism. El va aplica paradigme specifice şi general-valabile unei comunităţi ştiinţifice, la fiecare caz în parte, iar pe baza lor va scoate la suprafaţă ineditul oricăror cazuri, chiar particulare. In etapa actuală de dezvoltare a ştiinţei, cei care îi parcurg diferitele domenii nu mai pot fi vagi în enunţuri ca şi cum, de exemplu, în medicina legală ai pune mîna pe

frunte şi ai spune „cutare lucru s-a întîmplat cu 5 ore şi 25 minute în urmă". Dar nici a dezarma şi a spune că „acest lucru nu îmi este accesibil", pentru că „nu am fost acolo, de faţă" în momentul întîmplării. O cercetare în domeniul naturii trebuie să fie pozitivă numai în măsura în care ea îngăduie acest lucru şi ne învaţă să ne abţinem a forţa fenomenele, acolo unde domeniul de investigaţie nu ne permite acest lucru. De aceea, omul de ştiinţă nu trebuie să uite nici un moment că toată viaţa umană se poate afla într-un caz, aşa cum, genetic vorbind, fiecare individualitate se impune ca o originalitate în care se pot concentra toată umanitatea şi istoria.

Din aceste motive, întîlnirea medicului legist cu violenţa şi morbidul, îi structurează un plus de sensibilitate pentru adevăr şi pentru uman. B.Knight arată cum un rest de mucus într-o pungă asfixică din material plastic, un os vechi de 6 luni pînă la 6000 de ani, o pată neînsemnată, o leziune aparent banală în exigenţele omului de ştiinţă, devin o sursă de informaţie care oferă soluţia dezvăluirii unei enigme. Numai spiritul ştiinţific de lucru trebuie să tempereze pe specialist de la orice idealism care, deseori, cu cît este mai accentuat, cu atît poate fi mai neadevărat. Prin a şti (a fi informat la zi cu metodele şi logica ştiinţei), a şti să faci (a avea o experienţă practică îndelungată) şi a şti să fii (a realiza probitatea din grandoarea acestei ştiinţe), medicul legist va atinge parametrii ştiinţifici cei mai înalţi, gradientul cel mai înalt de tensiune specific unui om de ştiinţă şi unui autentic umanism. Numai astfel el va putea să evite a merge singur spre ceva incert sau a merge cu probabilităţi spre ceva sigur, fapte care pot fi tot atît de riscante, din punctul de vedere al finalităţii juridice, motiv pentru care, a merge sigur pe date certe, atunci cînd este posibil, devine obiectivul esenţial al cercetării şi investigaţiei ştiinţifice.

Lectura cărţii provoacă astfel de reflecţii, mai ales că munca omului de ştiinţă se interferează sau se poate chiar ciocni cu spiritul abstract de interpretare al legilor de către omul legii. Ştiinţa nu este

interesată de beneficiarul descoperirilor sale: victima, inocent sau acuzat, motiv pentru care numai juristul, care preia cu cauţiune datele ştiinţifice, le poate racorda unui context probator şi astfel e în măsură să decidă. Decizia ştiinţifică nu poate fi în contradicţie cu decizia judiciară dacă prima este, într-adevăr, cu valabilitate axiomatică. De altfel, noncontradictorialitatea şi suficienţa trebuie să caracterizeze orice afirmaţie cu pretenţie de axiomă; iar atunci cînd axiomatizarea nu este posibilă, este necesar să se ofere concluzii de probabilitate, care, prin evaluare matematică, vor căpăta valoare ştiinţifică în acelaşi context probator. De aici, din caracterul ştiinţific al activităţii medicului legist, decurg independenţa medicinei legale şi imparţialitatea concluziilor sale în raport cu versiunile judiciare. Independenţa şi imparţialitatea ştiinţifică sînt, de altfel, preţul libertăţii muncii medicului legist.

Unor astfel de mesaje răspunde, din plin, activitatea de om de ştiinţă şi publicist a prof. B.Knight. Continuator al marilor savanţi în medicină legală din Anglia ca Little John, Spilsbury, Sidney Smith ş.a., pe care societatea şi statul de drept englez i-a răsplătit cu binemeritate onoruri, B.Knight aduce o contribuţie de bază la statutul ştiinţific şi epistemiologic al medicinei legale ca medicină a adevărului.

Lucrările sale de inoculare a spiritului de lucru medico-legal în conştiinţa publică relevă, pe de altă parte, că, deşi uneori supusă criticilor diletante, medicina legală s-a salvat întotdeauna prin obiectivitatea şi probitatea afirmaţiilor sale ştiinţifice, cu valoare de adevăr. Nu numai faptul că adevărul ştiinţific se impune ca o vocaţie firească a raţiunii umane dar, în activitatea medico-legală, această vocaţie nativă se transformă într-un adevărat mesaj de natură complexă, axiologică şi culturală, epistemiologică şi judiciară, căruia munca medicului legist îi dă validitate şi acoperire zilnică. Cărţile lui B.Knight vorbesc în plus şi despre independenţa atît de necesară a

omului de ştiinţă, mai ales a medicului legist, al cărui domeniu de lucru se află la graniţa dintre medicină şi drept, independenţă ce devine astfel un adevărat termostat al obiectivităţii sale ştiinţifice.

Lucrarea de faţă, ca toată literatura de specialitate, se dedică celor care, dincolo de bine şi de rău, dincolo de puterea instituţiilor şi a ştiinţei, se impun inevitabil ca mediatori ai efortului de perfecţiune umană, ai spiritului de comunitate sufletească cu ceilalţi, în final, ai progresului şi binelui social. Expresie a fraternizării comprehensive cu adevărul ştiinţific şi justiţia, actul medico-legal devine prin această carte, o pledoarie concretă de promovare a iubirii, într-o lume care se vrea cu cît mai puţine defecte.

Prof.Dr. Gh.Scripcaru
Dr. C.Scripcaru

Redactor: Alexandru Dan CIOCHINĂ
Culegere text: Letiţia SIMON
Tehnoredactare computerizată:
Adrian CRIVEANU, Florin LAPTEŞ
format 32 (70x100), nr. coli: 6
Bun de tipar: 5.02.1992; *Apărut:* 1992

Tiparul executat la Imprimeria
Institutului European pentru
Cooperare Cultural-Ştiinţifică, Iaşi

PREȚ 130 LEI
ISBN 973-95528-4-6

BERNARD PICTON (pseudonimul literar al medicului legist galez BERNARD KNIGHT) este un nume celebru al literaturii polițiste contemporane.

În cei peste 25 de ani de activitate profesională pusă în slujba științei și legii, a fost implicat în rezolvarea nenumăratelor cazuri, multe devenind ulterior subiecte pentru romanele sale.

EXPERTUL a stat la baza unuia din cele mai populare seriale realizate de BBC, fiind urmărit de milioane de telespectatori din întreaga lume.